REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Universiteti i Shkodrës "Luigj Gurakuqi"
SENATI

Nr.2295 prot. *Shkodër, më 22.07.2021*

VENDIM

Nr. 239 , datë 22 . 07 .2021

"Për miratimin e projekteve të doktoraturave

për vitin akademik 2021-2022"

Në mbështetje të Ligjit nr. 80/2015, dt 22.07.2015 *"Për Arsimin e Lartë dhe Kërkimin Shkencor në Institucionet e Arsimit të Lartë në Republikën e Shqipërisë"*, neni 79 pika 1, Statutit të USH-së neni 17, pika 6, gërma "f", dhe propozimeve të Njësive kryesore, Senati Akademik në mbledhjen e tij të datës 28.04.2021

Vendosi:

1. Miratimin e projekteve të doktoraturave për vitin akademik 2021-2022: ''Ekonomi dhe Turizëm të qëndrueshëm'', ''Shkencat Mjedisore'', ''Gjuhë Shqipe'', sipas materialit bashkëngjitur.
2. Ky vendim i përcillet Bordit të Administrimit.
3. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARE

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Nr. 1939 prot
dt: 17.06.2021

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Universiteti i Shkodrës "Luigj Gurakuqi"
Fakulteti Ekonomik
DEKANI

Nr. 675 prot. Shkodër, me 15/06/2021

Lënda: Kërkesë për miratimin e projektit kërkimor shkencor dhe të zhvillimit për Programin e Studimeve Doktorale në 'Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm' në përputhje me ndryshimet e akteve ligjore në fuqi

Drejtuar: Rektores së USH, Prof. Dr. Suzana GOLEMI
Senatit Akademik të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"
Bordit të Administrimit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"

Në mbështetje të ligjit me Nr.80/2015 "Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë "; të Statutit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"; të Rregullores së Fakultetit Ekonomik të USH dhe në mbështetje të kërkesave të VKM nr.185 datë 25.3.2021 mbi "Disa ndryshime dhe shtesa në VKM nr. 41, datë 24.1.2018 'Për elementet e programeve të studimit të ofruara nga IAL' të ndryshuar", dhe udhëzimit MASR nr. 7 datë 31.3.2021 mbi "Disa ndryshime në udhëzimin nr. 1, datë 14.1.2020 'Për dokumentacionin dhe procedurat për hapjen, riorganizimin dhe mbylljen e IAL, degëve të tyre, njësive kryesore dhe programeve të studimit, si dhe për ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë', të ndryshuar"përcjellim për miratim të mëtejshëm në Senatin Akademik dhe Bordin e Administrimit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi", projektin kërkimor shkencor dhe të zhvillimit për programin e studimeve doktorale në 'Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm'.

Bashkëngjitur kësaj shkrese:

1. *Vendimi i Departamentit të Turizmit drejtuar Dekanes së Fakultetit Ekonomik.*
2. *Përmbledhësja e projekteve kërkimore-shkencore dhe të zhvillimit së bashku me projektet përkatëse.*

Shënim: Kjo shkresë anullon shkresën me Nr. 615 prot., datë 25.05.2021 për arsye se tek kjo shkresë shifrat janë shprehur në Lekë të vjetra.

DEKANI

Prof. As. Dr. Blerta DRAGUSHA

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
Fakulteti Ekonomik

Programi i doktoraturës "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

PëRMBLEDHËSE E PROJEKTEVE KËRKIMORE-SHKENCORE DHE TË ZHVILLIMIT

Nr.	Titulli i projektit	Drejtuesi Shkencor i Projektit	Shuma që kërkohet të financohet nga Buxheti i UNISHK *(nëMijëLekë)*
1.	Planifikimi strategjik i avancuar i destinacioneve turistike	Prof.dr.Arjeta Troshani	375
2.	Menaxhimi i projekteve	Prof.dr.Elez Osmani	375
3.	Menaxhim Turizmi të Qëndrueshëm	Prof.as.dr.Mirjam Dibra	299
4.	Ekonomiksi i zhvillimit të qëndrueshëm	Prof.as.dr.Blerta Dragusha	375
5.	Sipërmarrja sociale dhe inovacioni	Prof.as.dr.Albana Boriçi	375
6.	Sistemet e informimit në turizëm	Prof.as.dr.Brilanda Bushati	299
7.	Ruajtja dhe menaxhimi i biodiversitetit	Prof.dr.Anila Neziri	375
	Gjithsej për t'u financuar nga UNISHK		2473

Përgjegjësi i Departamenti të Turizmit

Prof.as.dr.Mirjam DIBRA

Dekania

Prof.as.dr.Blerta DRAGUSHA

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Universiteti i Shkodrës "Luigj Gurakuqi"
Fakulteti Ekonomik
DEPARTAMENTI I TURIZMIT

Nr. 600 prot. Shkodër më 24/05/2021

VENDIM

Nr. 32, datë 24.05.2021

"MBI MIRATIMIN E DRAFT-PROJEKTEVE KËRKIMORE DHE TË ZHVILLIMIT TË PROGRAMIT TË STUDIMIT TË DOKTORATURËS NË 'EKONOMI DHE TURIZËM TË QËNDRUESHËM' NË PËRPUTHJE ME NDRYSHIMET E AKTEVE LIGJORE NË FUQI"

Në mbështetje të ligjit me Nr.80/2015 "Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë "; të Statutit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"; të Rregullores së Fakultetit Ekonomik të USH, të Rregullores së Departamentit te Turizmit të FEUNISHK, dhe bazuar në VKM nr.185 datë 25.3.2021 mbi "Disa ndryshime dhe shtesa në VKM nr. 41, datë 24.1.2018 'Për elementet e programeve të studimit të ofruara nga IAL' të ndryshuar", udhëzimin e MASR nr. 7 datë 31.3.2021 mbi "Disa ndryshime në udhëzimin nr. 1, datë 14.1.2020 'Për dokumentacionin dhe procedurat për hapjen, riorganizimin dhe mbylljen e IAL, degëve të tyre, njësive kryesore dhe programeve të studimit, si dhe për ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë', të ndryshuar". asambleja e Departamentit të Turizmit në mbledhjen e datës 24.05.2021, shqyrtoi dhe unanimisht

VENDOSI:

1. Miratimin e draft-projekteve kërkimore shkencore dhe të zhvillimit për programin e stidimeve doktorale në 'Ekonomi dhe Turizëm të qëndrueshëm':
   - Planifikim strategjik i avancuar i destinacioneve turistike
   - Menaxhim i projekteve
   - Menaxhim turizmi të qëndrueshëm
   - Ekonomiksi I Zhvillimit të qëndrueshëm
   - Sipërmarrje sociale dhe inovacioni
   - Sistemet e informimit në turizëm
   - Ruajtja dhe menaxhimi I biodiversitetit

   (Bashkëngjitur përmbledhsja e projekteve dhe draft-projektet përkatëse)
2. Ky vendim i përcillet Dekanit të Fakultetit Ekonomik të USH për proçedurë të mëtëjshme.

Përgjegjëse e Departamentit të Turizmit

Prof.as.dr. Miriam Dibra

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Ekonomik

Programi i doktoraturës "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit shkencor: Planifikimi strategjik i avancuar i destinacioneve turistike

II. Grupi kërkimor-shkencor: Prof.Dr.Arjeta Troshani (arjeta.troshani@unishk.edu.al , Prof.as.dr.Brilanda Bushati (brilanda.bushati@unishk.edu.al), Prof.as.dr.Alma Hafizi (alma.hafizi@unishk.edu.al) , Prof.as.dr.Edlira Bushati (edlira.bushati@unishk.edu.al) , Prof.as.dr.Entela Hoxhaj (entela.hoxhaj@unishk.edu.al) – Universiteti i Shkodrës

Prof.as.dr.Elenica Pjero – Universiteti i Vlorës

Prof.dr.Ted Oelfke – Sandhills Community College, SHBA

Prof.dr.Jasna Potocnik – Universiteti i Mariborit

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr.97 nr.1026 prot të datës 29.03.2021 ku "Ekonomia dhe Turizmi i Qëndrueshëm" është vendosur njëri prejt tyre.

IV. Objektivat e projektit:

1. Menaxhimi i destinacionit turistike, si pjesë e hartimit të strategjive.
2. Administrimi i strategjive të produkteve turistike dhe marketimi i tyre
3. Hartimi i strategjive promovuese të destinacioneve turistike.
4. Përcaktimi i politikave të çmimeve sipas politikave rajonale.
5. Strategjitë rajonale të marketingut miks
6. Sistemet mbështetëse të organizatave rajonale turistike

V. Personeli i Projektit:

Emri Mbiemri	Titulli shkencor	Posti që mban	IAL
Drejtuesi i Grupit kërkimor			
Arjeta Troshani	Prof.dr.	Lektore	UNISHK
Bashkëpunëtorët shkencore			
Brilanda Bushati	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Alma Hafizi	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK

Entela Hoxhaj	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Elenica Pjero	Prof.as.dr.	Lektore	UV
Ted Oelfke	Prof.dr.	Lektore	Sandhills Community College,SHBA
Jasna Potocnik	Prof.dr.	Lektore	Universiteti i Mariborit

VI. **Argumentimi shkencor i Projektit.**

A. *Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:* **Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet të analizohet një destinacion turistik si produkt turizmi dhe do të zhvillohen strategjitë e promovimit të destinacionit turistik, strategjitë e çmimeve sipas politikave rajonale dhe sistemet mbështetëse për menaxhimin e destinacioneve të turizmit.**

Strategjia kombëtare për zhvillim dhe integrim (2015-2020) sipas Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit jep këtë vizion për turizmin në Shqipëri: "një destinacion atraktiv, autentik, mikpritës turizmi në Evropë, bazuar në përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, kulturore dhe historike, lehtësisht e arritshme nga tregjet ndërkombëtare". Dy objektiva strategjitkë për turizmin parashihen në këtë Strategji:Zhvillimi i turizmit të qëndrueshëm në vend për të kontribuar në zhvillimin ekonomik dhe punësimin, nëpërmjet rritjes së qëndrimeve për ndërkombëtarët dhe rritjes modeste të emigrantëve dhe shqiptarëve etnikë; rritjes së kontributit direkt të turizmit në PBB; dhe rritjes së kontributit direkt të turizmit në punësim,

Krijimi i një modeli të integruar të turizmit, me përmasa kulturore, natyrore dhe bregdetare nëpërmjet zhvillimit të një strategjie "Branding Albania" me një logo dhe slogan të unifikuar për investimet në turizëm; miratimit dhe zbatimit të "Strategjisë kombëtare për zhvillimin e turizmit"; zhvillimit dhe zbatimit të një Plani kombëtar për zhvillimin e turizmit, të integruar me Planin e Përgjithshëm të Territorit Kombëtar; dhe krijimit të produkteve të reja kulturore, natyrore dhe të turizmit bregdetar (Burimi: Ministria e Turizmit dhe Mjedisit)

Plani i Përgjithshëm Kombëtar (2015-2030) përcakton orientimet kryesore të zhvillimit të turizmit bazuar në potencialet e territorit. Harta e potencialit turistik brenda këtij Plani ilustron zona të cilat klasifikohen si Zona me Rëndësi Kombëtare për vlerat që kanë në planikimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të territorit. Një numër i konsiderueshëm i këtyre zonave rregullohet nga legjislacioni sektorial në fuqi, si p.sh: zonat e mbrojtura natyrore; burimet ujore dhe fashat e tyre mbrojtëse; zonat minerare; zonat industriale; zonat e trashëgimisë historike dhe kulturore; monumentet e kulturës; zonat dhe parqet arkeologjike; qendrat historike; brezi bregdetar, etj.

Përsa i përket të ardhmes ekonomike të Rajonit të Veriut të Shqipërisë të anketuarit (anketimi i hartuar në kuadër të këtij projekt propozimi) në pjesën më të madhe të tyre mendojnë se duhet të jetë tregtia e pasuar nga peshkimi dhe turizmi. Në fakt mendojmë se ky përfundim i anketimit përsa i përket tregtisë është shumë i bazuar në zhvillimin aktual të ekonomisë së Rajonit pasi qytete te veçanta kanë mundësi të mëdha për zhvillimin edhe të degëve të industrisë me tradita si ajo e tekstileve, ushqimore, energjitike, e drurit, ndërtimit.

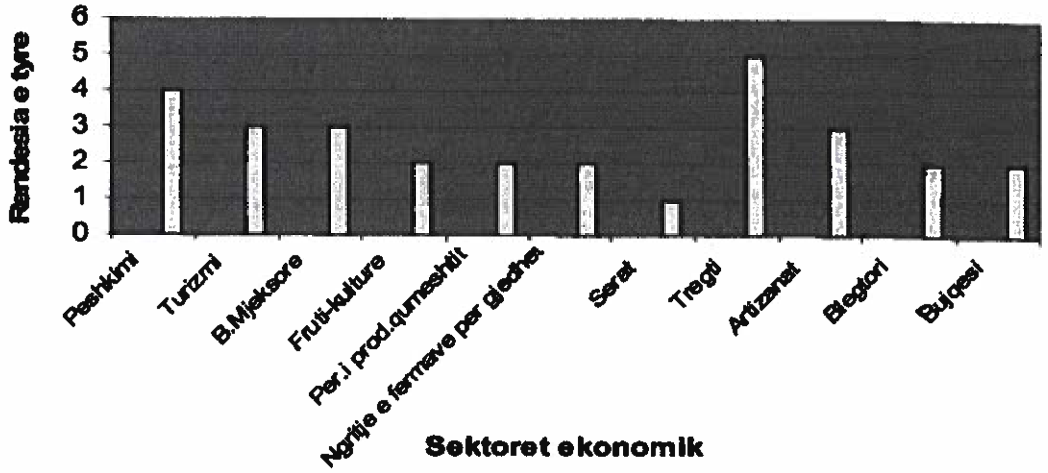

Sipas vleresimit të Komisionit Europian në dokumentin e Programit të Reformës Ekonomike për Shqipërinë (Brussels, 11.4.2019 SWD -2019 -166 final) sfida kryesore mbetet sigurimi i zhvillimit të qëndrueshëm të sektorit të turizmit. Shqipëria ka potencialin për t'u bërë një destinacion i rëndësishëm turistik në Evropë, por sektori mbetet me plot sfida. Sektori i turizmit në Shqipëri është shfaqur si një kontribues domethënës i rritjes me gati 6 milion turistë hyrëse në 2018 krahasuar me 4 milion në 2015 (4.7 milion në 2016, 5.1 milion në 2017) dhe gjeneroi në mënyrë direkte në 8.5% të PPK-së në 2017.

B. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proçes në këtë fushë në institucione të tjera (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

C. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

D. *Objektivi i zhvillimit:*– **Hartimi i një kornize për planifikimin dhe marketingun e turizmit që rrit konkurrueshmërinë e destinacioneve nëpërmjet marketingut të destinacionit**

E. *Objektivat imediate dhe rezultatet e pritëshme:*

Objektivi 1:

Njohja me problematikat e menaxhimit dhe planifikimit te destinacioneve turistike dhe elementët e turizmit të qëndrueshëm në një destinacion.

Rezultati 1:
Krijimi i një baze të detajuar të dhënave në lidhje me menexhimin e vizitorëve që frekeuentojnë një destinacion turistik: mosha, gjinia, origjina, arsimimit etj.

Rezultati 2
Hartimi dhe zbatimi i një survejimi me një mostër të vizitorëve të huaj dhe vendas në lidhje me cilësinë e shërbimeve në një destinacion turistik.

Objektivi 2:

Rritja e njohurive rreth strategjive të marketingut të bazuara në menaxhimin e destinacioneve turistike si dhe kriteret e matjes së performancës së destinacioneve

Rezultati 1:
Organizimi dhe zhvillimi i një marke për destinacionin turistik dhe zhvillimi i identitetit konkurrues

Rezultati 2:
Identifikimi i tregjeve te synuara dhe pozicionimi i destinacionit turistik

Objektivi 3:

Rezultati 1:

F. Përfituesit nga projekti:

a. Përfituesit direktë:
Turistët e huaj dhe vendas, bizneset e vogla dhe te mesme që veprojnë në fushën e turizmit të një destinacioni turistik

b. Përfituesit indirektë:

Banorët e destinacionit turistik,bizneset që lidhen indirekt me zhvillimin e turizmit.

c. Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?
Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura

G. Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:

Plani i përgjithshëm:

Plani I punës I detajuar per vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në Mijë Lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**	
Nr.	**Emri**	**Koha në %**	**Paga Bazë dhe Shtesat**	**Gjithsej**
1.	Arjeta Troshani	30%	85	75
2.	Brilanda Bushati	30%	85	75
3.	Alma Hafizi	25%	25	15
4.	Edlira Bushati	[illegible]	[illegible]	[illegible]

5.	Entela Hoxhaj	25%	25	15
		Gjithsej:		195

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë :

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Konsulence juridike	5
2.	Te dhena ekonomike nga bizneset turistike	10
3.	Zyra e tatim taksave	10
4.	INSTAT	5
5		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetimi ne Puke – Arjeta Troshani	5
2.	Udhetim ne Malesi te Madhe – Brilanda Bushati	5
3.	Udhetim ne Razem – Alma Hafizi	5
4.	Udhetim ne Vermosh – Edlira Bushati	5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Arjeta Troshani	5
2.	Brilanda Bushati	5
3.	Alma Hafizi	5
4.	Edlira Bushati	5
5.	Entela Hoxhaj	5

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e Financimit	%	në Mijë Lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe bashkëpuntorët	100%	375
Shuma që do të financohet nga burime të tjera		
Shuma që kërkohet të financohet nga PKKZH		
Gjithsej	100 %	375

Nëse Projekti zgjat më shumë se një vit, jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit

në Mijë Lekë :

Vit i i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej	Kërk. Nga PKKZH
1	75	5	5	5	3	93	12	1.05	
2	75	5	10	5	6	1 01	4	1.05	
3	15	5	10	5	6	1.01	4	1.05	
4	15	5	5	5	10	50	0	40	
5	15	5				20	0	20	
							Gjithsej :	3.75	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? Po

12. Kur është i pregatitur institucioni të fillojë Projektin? *Shtator 2021*

13. Cilat janë risqet e mundëshme dhe si do të kapërcehen? *Zgjatja e pandemisë që do kapërcehet me takimet dhe mbledhjet on-line*

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Arjeta Troshani

Prof. Dr.Arjeta Troshani

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. As. Dr. Mirjam Dibra

Firma Data : 16.06.2021

Firma Data : 16/06/2021

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Ekonomik

Programi i doktoraturës "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit shkencor: Menaxhimi i projekteve

II. Grupi kërkimor-shkencor: Prof.Dr.Elez Osmani (elez.osmani@unishk.edu.al , Prof.as.dr.Elidiana Bashi (elidiana.bashi@unishk.edu.al), Prof Dr Gezim Dibra (gezim.dibra@unishk.edu.al) – Universiteti i Shkodrës

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr.97 nr.1026 prot të datës 29.03.2021 ku "Menaxhimi i projekteve" është vendosur njëri prejt tyre.

IV. Objektivat e projektit:

1. Konkurrueshmëria e projekteve në kosto te turizmit, në burimet njerëzore dhe në aftësine për tu implementuar në kohë.
2. Përcaktuesit e kostove reale të projekteve turistike
3. Strategjitë e përthithjes së burimeve më të kualifikuara njerëzore ne implementimin e projekteve ne turizem te qendrueshëm
4. Kriteret e përcaktimit të një projekti fitues
5. Menaxhimi i riskut të projektit ne turizmin e qendrueshem,menaxhimi i cilësisë së projekteve, menaxhimi i konfliktit&negocimi, kontrata&menaxhimi i saj, vlerësimi i kostos&proçesi i buxhetimit; metodat numerike dhe jonumerike në zgjedhjen e projekteve; Metoda e pikave
6. Menaxhimi i projekteve në institucionet publike dhe vlerësimi i projekteve në kushtet optimale dhe në kushtet e pasigurisë dhe riskut
7. Procesi i investimeve në turizëm, skedulimi i projektit-Metoda PERT, mbyllja e projektit&përfundimi i tij, platforma per hartimin e projekteve investuese

V. Personeli i Projektit:

Drejtuesi i Grupit kërkimor			
Elez Osmani	Prof.dr.	Lektor	UNISHK
Bashkëpunëtorët shkencore			
Elidiana Bashi	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Gezim Dibra	Prof.dr	Lektor	UNISHK

VI. **Argumentimi shkencor i Projektit.**

8. *Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:* **Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet të analizohen potencialet e bizneseve turistike, identifikimi i projekteve fituese turistike me qëllim rritjen e konkurrueshmërisë , në burimet njerëzore dhe në aftësine për tu implementuar në kohë dhe hapësirë** për të kontribuar në rritjen e PBB nëpërmjet sherbimeve dhe ekonomive turistike.

Menaxhimi i riskut të projektit ne turizmin e qëndrueshëm,menaxhimi i cilësisë së projekteve, menaxhimi i konfliktit&negocimi synon që nëpërmjet zhvillimit të turizmit të synohet, nxitja e ekonomisë dhe rritja e punësimit në nivel rajonal dhe kombëtar. Integrimi i projekteve fituese, synon krijimin e një strategjie zhvillimore të turizmit në kuadër të menaxhimit të riskut dhe parashikimit të investimeve në faza të ndryshme të implementimit të këtyre projekteve.

Menaxhimi i projekteve fituese vjen në kuadër të strategjisë kombëtare për zhvillim dhe integrim (2015-2020) duke iu referuar Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit, e cila ka krijuar këtë vizion për turizmin në Shqipëri: "si një destinacion atraktiv, autentik, mikpritës turizmi në Evropë, bazuar në përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, kulturore dhe historike, lehtësisht e arritshme nga tregjet ndërkombëtare

Krijimi i një modeli zhvillimor të turizmit duke përfshirë në të, të gjithë aktorët, synon krijimin e hapësirave ne qasjen dhe afrimin e projekteve Europiane, në menaxhimin e fondeve për të arritur synimet kryesore.

Menaxhimi i projekteve synon mbështetjen e hartës së potencialit turistik brenda këtij Plani ilustron zona të cilat klasifikohen si Zona me Rëndësi Kombëtare për vlerat që kanë në planikimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të territorit.

Menaxhimi i projekteve fituese në fushën e turizmit është i bazuar në zhvillimin aktual të ekonomisë së Rajonit pasi qytete te veçanta kanë mundësi të mëdha për zhvillimin edhe të degëve të industrisë me tradita si ajo e tekstileve, ushqimore, energjitike, e drurit, ndërtimit etj

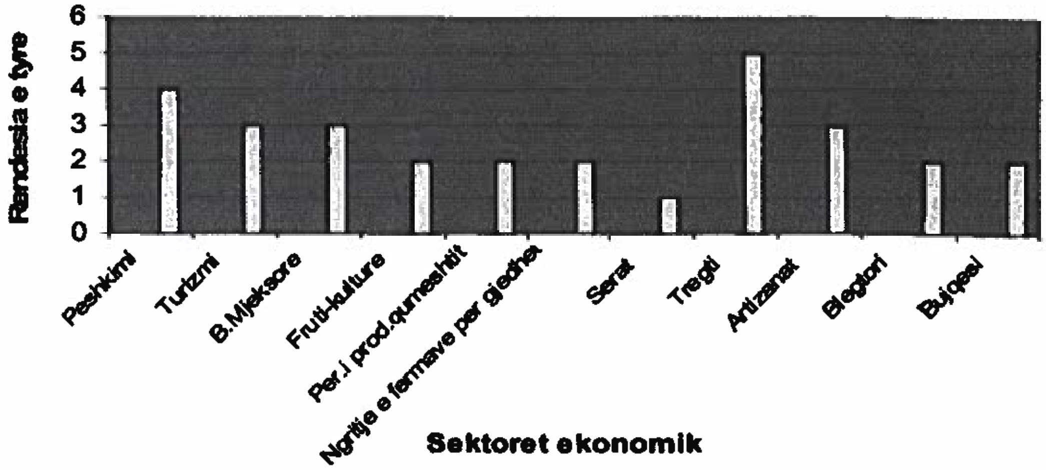

Sipas vleresimit të Komisionit Europian në dokumentin e Programit të Reformës Ekonomike për Shqipërinë (Brussels, 11.4.2019 SWD -2019 -166 final) sfida kryesore mbetet sigurimi i zhvillimit të qëndrueshëm të sektorit të turizmit. Shqipëria ka potencialin për t'u bërë një destinacion i rëndësishëm turistik në Evropë, por sektori mbetet me plot sfida. Përthithja dhe menaxhimi i fondeve që fitohen si bashkëpartnerë me komunitetin Europian bën që Shqipëria të luajë nje rol të rëndësishëm në zhvillimin e sektorëve të saj prioritarë.

A. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proçes në këtë fushë në institucione të tjera (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*
B. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*
C. *Objektivi i zhvillimit:* – Hartimi i një stregjia në menaxhimin e projekteve, që në projektet Europiane të mos jemi vetëm bashkëpartnerë por dhe partnerët kryesorë.
D. *Objektivat imediate dhe rezultatet e pritëshme:*

Objektivi 1:

Njohja me problematikat e menaxhimit të projekteve në sektorin publike dhe privat.
Sfidat në menaxhimin e tyre dhe lufta antikorrupsion në menaxhimin e fondeve.

Rezultati 1:
Krijimi I një baze të dhënash për projektet e fituara në fushën e turizmit, si bashkëpartnerë dhe si partner kryesore. Matjen e rezultateve të projekteve.

Rezultati 2
Hartimi dhe zbatimi i një survejimi me një kamprion të projekteve të fituara në sektorin publik dhe privat dhe studimi i eficiencës në përdorimin e fondeve të marra nga këto projekte.

Objektivi 2:

Rritja e njohurive në menaxhimin e projekteve në fushën e turizmit rreth strategjive qeveritare, që duhen të ndiqen në menaxhimin e tyre në rolin që luajnë në vendosjen e

Rezultati 1:
Organizimi dhe krijimi i një zyre ekspertize në menaxhimin e projekteve mbi turizmin, me qëllim identifikimin e destinacioneve turistike dhe krijimin e një brandi "Made in Albania"

Rezultati 2:
Identifikimi i potencialeve në fitimin e projekteve Europiane dhe gjetjen e partnerëve më të mire për bashkëpunim

Objektivi 3:

Rezultati 1:

E. *Përfituesit nga projekti:*

a. *Përfituesit direktë:*
Turistët e huaj dhe vendas, sektori public dhe privat, destinacionet ne zonat rurale turistike, jo shumë të reklamuara.

b. *Përfituesit indirektë:*

Banorët e destinacionit turistik,bizneset, OJF – të dhe dikastere të vecanta që lidhen indirekt me zhvillimin e turizmit.

c. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura.

Nëpërmjet simpoziumeve, të organizuara në trajten e konferencave shkencore

Nëpërmjet faqes zyrtare në UNSHIk

F.
G. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm:

Plani i punës I detajuar per vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në Mijë Lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. *Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet*

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë	
Nr.	**Emri**	**Koha në %**	**Paga Bazë dhe Shtesat**	**Gjithsej**
1.	Elez Osmani	25	75	100
2.	Elidiana Basi	25	75	100

3.	Gezim Dibra	25	75	100
4.				
5.				
		Gjithsej:	225	300

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë : 300

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Bashkia Shkoder	1000
2.	OJF	1000
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 2000

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Shpemzime transporti për në rrethina	1000
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 1000

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërti mi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e Financimit	%	në Mijë Lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe Bashkëpuntorët		395
Shuma që do të financohet nga burime të tjera		
Shuma që kërkohet të financohet nga PKKZH		395
Gjithsej	100 %	

Nëse Projekti zgjat më shumë se një vit, jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit

në Mijë Lekë :

Vit i i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej	Kërk. Nga PKKZH
1	85	5	5	5	3	1.03	12	115	
2	85	5	10	5	6	1.11	4	115	
3	85	5	10	5	6	1.11	4	115	
4	25	5	5	5	10	50	0	50	
							Gjithsej :	395	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? Po

12. Kur është i pregatitur institucioni të fillojë Projektin?

-

13. Cilat janë risqet e mundëshme dhe si do të kapërcehen?

Drejtuesi i Grupit Kërkimor	Përgjegjësi i Departamentit
Prof. Dr.Elez Osmani	Prof.As Dr. Mirjam Dibra
Firma *Data :* 16.06.2021	*Firma* *Data* 16/06/2021

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Ekonomik

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

Programi i studimeve Doktoriale në "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. **Fusha e Kërkimit shkencor: Menaxhim Turizmi të Qëndrueshëm**

II. **Grupi kërkimor-shkencor**:Prof.as.dr. Mirjam Dibra (mirjam.dibra@unishk.edu.al,); Marko Koscak ; Prof.as.dr.Elenica Pjero – Universiteti i Vlorës; Prof.dr.Ted Oelfke – Sandhills Community College, SHBA

III. **Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr.97 nr.1026 prot të datës 29.03.2021 ku "Ekonomia dhe Turizmi i Qëndrueshëm" është vendosur njëri prejt tyre.**

IV. **Objektivat e projektit:**

1) Holumtim i marrdhënieve të ekoturizmit me qëndrueshmërinë.

2) Identifikimi dhe vlersimi i potëncialit të atraktivitetitit të zonës në studim për apel ekoturistik.

3) Sigurimi dhe vlersimi i qëndrimit që kanë organi menaxhues dhe komuniteti i një zonë natyrore lidhur me kuptimin e ekoturizmit, qëllimet e zhvillimit të tij, platformen e ndjekur për zhvillimin e tij dhe studim ivlersimit të vizitorve mbi menaxhimin e ekoturizmit në zonen në studim.

4) Studim i kërkesës turistike për përcaktimin e tregut potencial ekoturistik.

5)Identifikimi dhe analiza e perceptimeve të komuniteti lokal për ndikimet e ekoturizmit në zhvillimin lokal.

6) Eksplorimi dhe analiza e përfshirjes së komunitetit lokal në zhvillimin e ekoturizmit dhe planifikimin e zhvillimit të zonës.

7) Eksplorimi i faktorëve që ndikojnë në mundësinë e ekoturizmit për të arritur një zhvillim të qëndrueshëm të zonës sipas objektivave të Agjendës 2030 për zhvillim të qëndrueshem.

8) Propozimi i strategjive për zhvillim dhe menaxhim të ekoturizmit në zonën në studim në mënyrë që të arrihet të lehtësohen barrierat dhe të nxiten mundësitë e zhvillimit të mëtejshëm të ekoturizmit.

Personeli i Projektit:

Emri Mbiemri	Titulli shkencor	Posti që mban	IAL
Drejtuesi i Grupit kërkimor			
Mirjam Dibra	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Bashkëpunëtorët shkencore			
Marko Koscak	Prof.as.dr.	Lektor	Universiteti I Mariborit
Elenica Pjero	Prof.as.dr.	Lektore	UV
Ted Oelfke	Prof.dr.	Lektore	Sandhills Community College,SHBA

V. Argumentimi shkencor i Projektit.

A. *Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:*

Studime të shumta vlersojnë që vitet e fundit ka pasur globalisht një rritje të madhe në ekoturizëm. Megjithatë, nuk është gjithmonë e qartë nëse ky zhvillim i ekoturizmit barazohet ngushtë me zhvillimin e qëndrueshëm. Zhvillimi i qëndrueshëm është tashma një domosdoshmëri e kohës. Ai është bërë pjesë e politikave të pothuajse çdo qeverie sepse ky model zhvillimi është një garanci për sigurim cilësie jete për brezat e tanishëm dhe të ardhshëm. Megjithëse çështja e zhvillimit të qëndrueshëm përfshin çdo sektor të ekonomisë, vëmendje të vecantë ka marrë turizmi për shkak të potencialit që ai ka për të kontribuar zhvillimin e qëndrueshëm të një vendi. Për të arritur këtë vetë turizmi duhet të zhvillohet e të menaxhohet në mënyrë të qëndrueshme. Kohët e fundit, ekoturizmi është shfaqur si një nga llojet e turizmit me rritjen më të shpejtë në industrinë e turizmit. Vendet në zhvillim, në një masë të madhe, e mirëpresin dhe vlerësojnë ekoturizmin si një strategji premtuese për të promovuar zhvillimin e tyre pa shkatërruar mjedisin e tyre natyror. Ndërsa ka shumë studime që hulumtojnë ndikimin e ekoturizmit në mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm në një destinacion me një sektor të ekoturizmit të zhvilluar, pak studime janë bërë për ndikimin e zhvillimit të ekoturizmit në një zonë që është në fazat e hershme të zhvillimit. Ky studim synon të plotësojë këtë boshllëk dhe të diskutojë qëndrueshmërinë e ekoturizmit si një praktikë e menaxhimit të qëndrueshëm të burimeve natyrore ndërsa kontribon në zhvillim të qëndrueshëm për një zonë natyrore të Shqipërisë.

Në Shqipëri turizmi është një nga sektorët prioritar për zhvillim të qëndrueshëm të vendit. Strategjia kombëtare për zhvillim dhe integrim (2015-2020) sipas Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit jep këtë vizion për turizmin në Shqipëri: "një destinacion atraktiv, autentik, mikpritës turizmi në Evropë, bazuar në përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, kulturore dhe historike, lehtësisht e arritshme nga tregjet ndërkombëtare". Dy objektiva strategjitkë për turizmin parashihen në këtë Strategji:Zhvillimi i turizmit të qëndrueshëm në vend për të kontribuar në zhvillimin ekonomik dhe punësimin, nëpërmjet rritjes së qëndrimeve për ndërkombëtarët dhe rritjes modeste të emigrantëve dhe shqiptarëve etnikë; rritjes së kontributit direkt të turizmit në PBB; dhe rritjes së kontributit direkt të turizmit në punësim, etj.

Sipas vleresimit të Komisionit Europian në dokumentin e Programit të Reformës Ekonomike

për Shqipërinë (Brussels, 11.4.2019 SËD -2019 -166 final) sfida kryesore mbetet sigurimi i zhvillimit të qëndrueshëm të sektorit të turizmit. Shqipëria ka potencialin për t'u bërë një destinacion i rëndësishëm turistik në Evropë, por sektori mbetet me plot sfida.

Shqipëria është një vend i pasur me trashigimi natyrore dhe hapja e ketyre zonave natyrore ndaj tregut turistik është fenomen i ri. Zhvillimi i turizmit qoftë edhe në shkallë të vogël në zonat natyrore nëqoftëse nuk menaxhohet drejt sjell pasoja të mëdha deri edhe të pakthyeshme të këtyre mjediseve natyrore që janë lënda e parë e zhvillimit të ekoturizmit. Gjithashtu këto zona me potenciale ekoturistike janë zona që popullsia vendase po i braktis, ku përfshirja në zhvillimin e turizmit mund të jete ndoshta e vetmja formë e mbijetesës së tyre. Qeveria shqiptare ka ndermarrë një nismë për zhvillimin e 100 fshatrave turistik. Ky studim i thelluar mund të kontribojë në këtë nismë qeveritare nëqoftëse objekt studimi janë një nga këto fshatra. Por mund marrë në studim edhe zona të tjera me potenciale ekoturistike për të nxitë zhvillim dhe menaxhim të qëndrueshëm të ekoturizmit në këto zona duke kontribuar në zhvillim të të qëndrueshëm të zonës.

B. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proçes në këtë fushë në institucione të tjera (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

C. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

D. *Objektivi i zhvillimit:*– **Hartimi i një strategjie dhe plan veprimi për zhvillim e menaxhim ekoturizmi që kontribon në zhvillimin e qëndrueshëm lokal të zonës natyrore të marrë në studim.**

E. *Objektivat imediate dhe rezultatet e pritëshme:*

Objektivi 1:

Holumtim i marrdhënieve të ekoturizmit me qëndrueshmërinë.

Rezultati 1:

Krijimi i një baze të detajuar të studimeve të publikuara për marrdhënie të ekoturizmit me zhvillimin e qëndrueshëm etj.

Rezultati 2

Nxjerrja e gjetjeve kërkimore dhe eksperiencave të sukseshme në zhvillimin e menaxhimin e ekoturizmit.

Objektivi 2:

Identifikimi dhe vlersimi i potëncialit të atraktivitetitit të zonës në studim për apel ekoturistik.

Rezultati 1:

Vlersim i situatës aktuale nëpërmjet investigimit në terren dhe survejimit të vizitorve mbi atraktivitetin ekoturistik të zonës

Rezultati 2:

Krijimi I një baze të detajuar informacioni sekondar dhe primar mbi atraktivitetin ekoturistik të zonës në studim

Objektivi 3:

Sigurimi dhe vlersimi i qëndrimit që kanë organi menaxhues dhe komuniteti i një zonë natyrore lidhur me kuptimin e ekoturizmit, qëllimet e zhvillimit të tij, platformen e ndjekur për zhvillimin e tij dhe studim ivlersimit të vizitorve mbi menaxhimin e ekoturizmit në zonen në studim.

Marrja e një tabloje të qartë të konceptit që kanë organet menaxhuese (nëpërmjet intervistave) dhe komuniteti lokal (nëpërmjet anketimi) mbi kuptimin e ekoturizmit dhe sit ë platformës që eshtë ndjekë për zhvillimin e tij.

Rezultati 2:
Sigurimi i opinioneve të vizitorve mbi menaxhimin e ekturizmit në zonen në studim

Objektivi 4:
Studim i kërkesës turistike për përcaktimin e tregut potencial ekoturistik

Rezultati 1:
Identifikimi I tregut potencial ekoturistik (nëpërmjet survejimit të tyre)

Objektivi 5:

Identifikimi dhe analiza e perceptimeve të komuniteti lokal për ndikimet e ekoturizmit në zhvillimin lokal..

Rezultati 1:
Njohja e nivelit të perceptimeve të komuniteti lokal për ndikimet e ekoturizmit në zhvillimin lokal..

Rezultati 2:
Krijimi I një baze të detajuar të impakteve që ka shkaktuar zhvillimi I deritanishëm I ekoturizmit në atë zonë.

Rezultati 3;
Sigurimi I informacionit sa zhvillimi I deritanishëm I ekoturizmit në atë zonë ka kontribuar në zhvillimin e zonës sipas objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm të Agjendës 2030

Objektivi 6:

Eksplorimi dhe analiza e përfshirjes së komunitetit lokal në zhvillimin e ekoturizmit dhe planifikimin e zhvillimit të zonës..

Rezultati 1:
Vlersim i situatës aktuale mbi mënyrat dhe mjetet e përdorura për përfshirjen e komunitetit gjatë planifikimit të zhvillimit të zones

Rezultati 2:
Sigurimi I një table të qartë të shkallës së përfshirjes së komunitetit gjatë planifikimit të zhvillimit të zonës

Objektivi 7:

Eksplorimi i faktorëve që ndikojnë në mundësinë e ekoturizmit për të arritur një zhvillim të qëndrueshëm të zonës sipas objektivave të Agjendës 2030 për zhvillim të qëndrueshem.

Rezultati 1:
Sigurimi I informacionit mbi sfidat dhe faktorët kufizues të zhvillimit të ekoturizmit në zonen në studim

Rezultati 2:
Sigurimi I informacionit mbi faktorët e nxitës të zhvillimit të ekoturizmit në zonen në studim

Rezultati 3:
Njohja e këtyre faktorëve shërben si bazë për hartimin e strategjive qe lehtësojnë barrierat dhe atyre që nxisin zhvillimin e mëtejshem të ekoturizmit për zhvillim të qëndrueshëm të zonës

Objektivi 8:

Propozimi i strategjive për zhvillim dhe menaxhim të ekoturizmit në zonën në studim në mënyrë që të arrihet të lehtësohen barrierat dhe të nxiten mundësitë e zhvillimit të mëtejshëm të ekoturizmit.

Rezultati 1:
Sigurimi I një analize të detajuar forcave mjedisore dhe konkurrueshmërisë për analizen e situatës aktuale në zonë

Rezultati 2:
Hartimi I strategjisë dhe plan veprimit për zhvillim dhe menaxhim të ekoturizmit në zonën në studim në mënyrë që të arrihet të lehtësohen barrierat dhe të nxiten mundësitë e zhvillimit të mëtejshëm të ekoturizmit, ndërsa shrytëzojnë oportunitetet e tregut pa friken e humbjes së avantazhit konkurrues.

F. *Përfituesit nga projekti:*

a. *Përfituesit direktë:*
Turistët e huaj dhe vendas, bizneset e vogla dhe te mesme që veprojnë në fushën e turizmit të zonës turistike

b. *Përfituesit indirektë:*

Banorët e zonës turistik, bizneset që lidhen indirekt me zhvillimin e turizmit.

c. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura

G. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm:Zgjat max tre vite

Plani i punës I detajuar per vitin e parë:

-Holumtimi materialeve të publikuara mbi ekoturizmin dhe qëndrueshmërine, eksperienca zonash ekoturistike të sukseshme të mirekrijuara dhe ato që janë në fazat e hershme të zhvillimit të tyre

- Investigim ne tërren të ndonje përpjekje të sukseshme të zhvillimit të ekoturizmit në vendin tone

- Investigim ne terren të potecialit ekoturistik të zonës

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në Mijë Lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga Bazë dhe Shtesat	Gjithsej
1.	Miriam Dibra	30%	85	75
2.	Marko Koscak	30%	85	75
3.	Elenica Pjero	25%	25	15
4.	Ted Oelfke	25%	25	15
5.				
		Gjithsej:		180

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë : 180

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Konsulence juridike	5
2.	Te dhena ekonomike nga bizneset turistike	10
3.	Zyra e tatim taksave	10
4.	INSTAT	5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 30

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetim ne Malesi te Madhe – Mirjam Dibra	5
2.	Udhetimi ne Puke – Elenica Pjero	5
3.	Udhetim ne Razem – Marko Kosac	5
4.	Udhetim ne Vermosh – Ted Oelfke	5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 20

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e Financimit	%	në Mijë Lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe bashkëpuntorët	100%	299
Shuma që do të financohet nga burime të tjera		
Shuma që kërkohet të financohet nga PKKZH		
Gjithsej	100 %	299

Nëse Projekti zgjat më shumë se një vit, jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit

në Mijë Lekë :

Vit i i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej	Kërk. Nga PKKZH
1	75	5	5	5	3	93	12	105	
2	75	5	10	5	6	101	4	105	
3	15	5	10	5	6	41	4	45	
4	15	5	5	5	10	40	4	44	
							Gjithsej :	299	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? **Po**

12. Kur është i pregatitur institucioni të fillojë Projektin? ***Shtator 2021***

13. Cilat janë risqet e mundëshme dhe si do të kapërcehen? Pandemia Covid -19.
Zgjidhja : takime e mbledhje ne platforme online

Drejtuesi i Grupit Kërkimor	Përgjegjësi i Departamentit
Prof. Dr.Mirjam Dibra	**Prof. As. Dr. Mirjam Dibra**
Firma Data : 16.06.2021	Firma Data : 16/06/2021

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Ekonomik

Programi i doktoraturës "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit shkencor: Ekonomiksi i zhvillimit të qëndrueshëm

II. Grupi kërkimor-shkencor: Prof. As. Dr. Blerta Dragusha (blerta.dragusha@unishk.edu.al), Prof. Dr. Fatbardha Molla (fatbardha.molla@unishk.edu.al) Prof.As.Dr. Albana Boriçi (albana.borici@unishk.edu.al) – Universiteti i Shkodrës "Luigj Guarakuqi"

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr.97 nr.1026 prot të datës 29.03.2021 ku "Ekonomia dhe Turizmi i Qëndrueshëm" është vendosur njëri prejt tyre.

IV. Objektivat e projektit:

1. Identifikimi i shpërndarjes së përfitimeve të rritjes ekonomike tek qytetarët e Rajonit të Veriut të Shqipërisë.

2. Identifikimi i kulturës së sipërmarrjes në Rajonin e Veriut të Shqipërisë.

3. Identifikimi i rolit të sistemit banker në mbështetjen e sipërmarrjes në Rajonin e Veriut.

4. Identifikimi i nevojave të tregut të punës në RajoninVerior dhe përshtatshmëria e këtyre nevojave me produktin e shkollave të mesme dhe Universitetit të Shkodrës.

5. Identifikimi i përfshirjes së qytetarëve në procesin e politikbërjes dhe vendimarrjes.

6. Matja e ndikimit të globalizimit dhe faktorëve të tij nxitës në zhvillimin ekonomik te qendrueshem në Rajonin e Veriut.

7. Identifikimi i pikave të forta dhe pikave të dobëta të Rajonit të Shqipërisë së Veriut për zhvillimin e qëndrueshëm.

V. Personeli i Projektit:

Emri Mbiemri	Titulli shkencor	Posti që mban	IAL
Drejtuesi i Grupit kërkimor			
Blerta Dragusha	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Bashkëpunëtorët shkencore			
Fatbardha Molla	Prof.dr.	Lektore	UNISHK
Albana Boriçi (Begani)	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK

***VI.* Argumentimi shkencor i Projektit.**

A. Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij: **Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet të identifikohen problemet e zhvillimit të qëndrueshëm në Rajonin e Veriut të Shqipërisë. Përmes identifikimit të disa faktorëve të rëndësishëm të zhvillimit të qëndrueshëm në Veriun e Shqipërisë synohet të paraqitet një panoramë e qartë e pikave të forta dhe të dobëta që ka ky rajon në aspektin e zhvillimit të qëndrueshëm.**

B. Trajtimi i konceptit të zhvillimit të qëndrueshëm e ka zhvendosur fokusin e tij më shumë drejt zhvillimit ekonomik, zhvillimit shoqëror dhe mbrojtjes së mjedisit për brezat e ardhshëm. Zhvillimi ekonomik i sjellë nga parime dhe praktika të tilla të organizuara në një ekonomi quhet Zhvillim i Qëndrueshëm i Menaxhuar (Managed Sustainable Development). Koncepti i zhvillimit të qëndrueshëm ka qenë, dhe ende është, subjekt i kritikave, përfshirë këtu edhe çështjen se çfarë duhet të mbështetet në zhvillimin e qëndrueshëm. Lidhur me këtë është argumentuar se nuk ekziston diçka e tillë si përdorimi i qëndrueshëm i një burimi jo të rinovueshëm, pasi që çdo normë pozitive e shfrytëzimit përfundimisht do të çojë në shterimin e stokut të fundëm të tokës ose burimit; Kultura e sipërmarrjes, përveç talentit specifik të individëve, traditave historike e kulturore, përmirësohet nëpërmjet sistemit të edukimit, trajnimit dhe formimit profesional. Fjalët "çelës" të saj janë: krijimi i një sipërmarrje, shpirti i biznesit, lidershipi, autonomia, dëshira për risk, puna në ekip, iniciativa dhe fantazia në treg, njohuri të larta menaxhuese e financiare. Kultura e sipërmarrjes përbën thelbin e demokratizimit të tregut dhe konkurrencës së lirë.

Tipari kryesor i tregut të punës është fleksibiliteti i lartë i çliruar nga kushtëzimet, kufizimet dhe rregullt e tepërta. Punonjësit janë shumë të lirë të shfrytëzojnë oportunitet për punë në funksion të kompetencave të tyre, bizneset e kanë më të lehtë të aplikojnë inovacione e start-up në funksion të cilësisë së burimeve njerëzore lehtësisht të aksesueshme në treg, bizneset e reja e kanë më lehtë të krijohen dhe zgjerohen, të bëjnë politika pagash motivuese e specifike. Duket se intensiteti demografik përbën një faktorët çelës për mbështetjen dhe stimulimin e zhvillimit ekonomik. Vendet me rritje demografike të qëndrueshme, e cila "përkthehet" në burime njerëzore të bollshme në treg, mbi të gjitha në moshë të re, evidentohen njëkohësisht si vende me dinamikë progresive rritje

ekonomike dhe zhvillim të qëndrueshëm. Sistemet e vendeve të zhvilluara "për tërheqjen e emigrantëve të rinj dhe të kualifikuar" janë pothuajse totalisht në funksion të thithjes së talenteve dhe furnizimit të tregut të punës dhe bizneseve me këtë "lëndë të parë" cilësore e eficiente.

Sipas OECD, vendet me performancë më të lartë ekonomike dhe zhvillim të qëndrueshëm dhe cilësor, dallohen edhe në treguesin e përqindjes së shpenzimeve publike në raport me PBB. Përgjithësisht, kjo kategori vendesh e ka këtë tregues më të vogël se 40%, ndërkohë që vendet me përqindje të lartë të shpenzimeve publike rezultojnë në nivelet 45- 60%. Argumenti bazë i këtij vlerësimi bazohet në faktin se "niveli i lartë i shpenzimeve publike përkthehet në një përqindje të lartë të të ardhurave buxhetore në formën e taksave dhe tatimeve, dhe reduktim të nxitjes për investime dhe zgjerim të punësimit nga sektori privat". E rëndësishme është prezenca e një sistemi politiko-administrativ të decentralizuar, në të cilin shteti dhe qeveria qendrore janë në konkurrencë reale ndërmjet tyre për rregullat fiskale në raport me sipërmarrjen etj.

C. *Objektivi i zhvillimit:–* **Gjetja e zgjidhjeve konkrete për problemet e zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm në Rajonin e Veriut duke përfshirë në këtë proçes Universitetin e Shkodrës, institucionet e qeverisjes lokale dhe qendrore, bizneset dhe OJF-të që veprojnë në rajon.**

D. *Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:*

Objektivi 1:

Identifikimi i problemeve kryesore të zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm në Veriun e Shqipërisë.
Kjijimi i një liste me pikat e dobëta dhe të forta të Rajonit në këndvështrimin e zhvillimit të qëndrueshëm mbështetur:

a) Në diskutimet dhe referimet mbi këtë çështje në seminarin shkencor të zhvilluar me qëllim identifikimin e këtyre problemeve dhe ndërgjegjesimin e aktorëve të ndryshëm mbi rëndësinë e zhvillimit të qëndrueshëm për Rajonin e Veriut të Shqipërisë. (Pjesemarrësit në seminar do te jenë përfaqësues të institucioneve të qeverisjes lokale, komunitetit të biznesit dhe OJF-ve të Rajonit të Veriut, si edhe pedagogë e studentë të USH-së).

***b)* Në rezultatet e një pyetësori i hartuar dhe zbatuar për këtë qëllim me drejtues e punonjës të institucioneve të qeverisjes lokale dhe bizneseve që operojnë në këtë rajon.**

Objektivi 2:

Identifikimi i metodave efikase që mund të aplikohen për nxitjen e zhvillimit ekonomik të qëndrueshëm në Veriun e Shqipërisë.

Rezultati 1:
Ndërtimi i ideve konkrete për nxitjen e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik në Veriun e Shqipërisë nga evidentimi i mundësive nga institucionet publike lokale.

Rezultati 2:
Ndërtimi i ideve konkrete për nxitjen e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik në Veriun e Shqipërisë përmes evidentimit të problemeve dhe kapaciteteve zhvillimore të bizneseve lokale.

Rezultati 3:
Ndërtimi i ideve konkrete për nxitjen e zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik në [illegible]

kërkimore të pedagogëve dhe studentëve të USH.

E. *Përfituesit nga projekti:*

a. *Përfituesit direktë:*
Qytetarët e Rajonit të Shkodrës, institucionet e qeverisjes lokale, bizneset dhe OJF-të e Rajonit të Veriut.

b. *Përfituesit indirektë:*

Universiteti i Shkodrës, qendrat kërkimore, shkollat e mesme, etj.

c. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
- **Përmes publikimeve shkencore**
- **Seminarit shkencor**

F. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm:

Plani i punës i detajuar per vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në Mijë Lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. *Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet*

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë	
Nr.	**Emri**	**Koha në %**	**Paga Bazë dhe Shtesat**	**Gjithsej**
1.	Blerta Dragusha	30%	85	**75**
2.	Fatbardha Molla	30%	85	**75**
3.	Albana Boriçi	30%	85	**75**
		Gjithsej:		**225**

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë : 2250 mijë lekë

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	**Emërtimi**	**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**
1.	Konsulence juridike	**5**
2.	Printim i materialeve – seminar shkencor 1	**0.7**
3.	Pagesa për referuesit – seminar shkencor 1	**1.25**
4.	Koktej për të pranishmit– seminar shkencor 1	**3**
5.	Printim i materialeve – seminar shkencor 2	**0.8**
6	Pagesa për referuesit – seminar shkencor 2	**1.25**
7.	Koktej për të pranishmit– seminar shkencor 2	**3**

9.	INSTAT	5
		30

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 30 mijë lekë

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetimi ne Puke – Albana Boriçi	5
2.	Udhetim ne Malesi te Madhe – Blerta Dragusha	5
3.	Udhetim ne Lezhë – Fatbardha Molla	5
4.	Udhetim ne Kukës – Albana Borici	5
5.	Udhetim ne Tropoje – Fatbardha Molla	5
		25

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 250 mijë lekë

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimev e në Mijë Lekë
1.	Dieta	10
2.	Akomodimi	10
3.	Karburanti	5
		25

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 250 mijë lekë

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Shpenzime perkthime	3
2.	Shpenzime konsulence	6
3.	Shpenzime kancelari	6
4.	Te tjera operative (tel/fax, internet/ngrohje, mirëmbajtje, etj)	10
5.	**Total**	25

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 25 mijë lekë

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Kompjuter	12
2.	Laptop	10
3.	Pajisje te tjera elektrike dhe elektronike	10
4.	Fotokopje	4
5.	Skaner	4
6.	Pajisje kompjuterike (softe etj)	5
7.		
8.		
	Total	45

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 45 mijë lekë

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

	Burimet e Financimit	%	në Mijë Lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe bashkëpuntorët		100%	375
Shuma që do të financohet nga burime të tjera			
Shuma që kërkohet të financohet nga PKKZH			
	Gjithsej	100 %	375

Nëse Projekti zgjat më shumë se një vit, jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit

në Mijë Lekë :

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej	Kërk. Nga PKKZH
1	75	10	5	5	3	98	12	1.10	
2	75	10	0.7	5	6	96.7	10	106.7	
3	75	5	1.25	5	6	92.25	10	102.25	
4			3	5	10	18	4	22	
5			0.8	5		5.8	4	9.8	
6			1.25			1.25	5	6.25	
7			3			3		3	
8			10			10		10	
9			5			5		5	
							Gjithsej :	3.75	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? Po

12. Kur është i pregatitur institucioni të fillojë Projektin? *Shtator 2021*

13. Cilat janë risqet e mundëshme dhe si do të kapërcehen? *Zgjatja e pandemisë që do kapërcehet me takimet dhe mbledhjet on-line*

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. As. Dr.Blerta Dragusha

Firma Data : 16.06.2021

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. As. Dr. Mirjam Dibra

Firma Data : 16/06/2021

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Ekonomik

Programi i doktoraturës "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit shkencor: Sipërmarrja sosiale dhe inovacioni

II. Grupi kërkimor-shkencor: Prof.As.Dr. Albana Boriçi (albana.borici@unishk.edu.al , Prof.As.Dr. Mirjam Dibra (mirjam.dibra@unishk.edu.al), Prof.As.Dr. ArditaBoriçi (ardita.borici@unishk.edu.al) , Prof.As.D. Dhurata Hoxha (dhurata.hoxha@unishk.edu.al) , Prof.As.Dr. Meri Guli (meri.guli@unishk.edu.al) – Universiteti i Shkodrës

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr.97 nr.1026 prot të datës 29.03.2021 ku "Ekonomia dhe Turizmi i Qëndrueshëm" është vendosur njëri prejt tyre.

IV. Objektivat e projektit:

1. Identifikimi I problemeve sociale që shqetësojnë Rajonin e Veriut të Shqipëri.

2. Identifikimi I problemeve sociale që shqetësojnë Rajonin e Veriut, por që nuk po adresohen nga institucionet publike qendrore dhe vendore.

3. Identifikimi I problemeve sociale që shqetësojnë Rajonin e Veriut, por që nuk janë tërheqëse për bizneset.

4. Identifikimi I OJF-ve që veprojnë në Rajonin e Veriut të angazhuara për zgjidhjen e problemeve sociale.

5. Gjetja e mënyrave inovative për rritjen e angazhimit të institucioneve të qeverisjes qendrore dhe lokale për adresimin dhe zgjidhjen e problemeve shoqërore që shqetësojnë Rajonin e Veriut.

6. Gjetja e mënyrave inovative për rritjen e angazhimit të bizneseve lokale për adresimin dhe zgjidhjen e problemeve shoqërore që shqetësojnë Rajonin e Veriut.

7. Gjetja e metodave inovative të menaxhimit të biznesit që mund të aplikohen nga OJF-të në adresimin e problemeve shoqërore që shqetësojnë Rajonin e Veriut.

V. Personeli i Projektit:

Emri Mbiemri	Titulli shkencor	Posti që mban	IAL
Drejtuesi i Grupit kërkimor			
Albana Boriçi	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Bashkëpunëtorët shkencore			
Mirjam Dibra	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Ardita Boriçi	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK

Meri Guli	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK

VI. Argumentimi shkencor i Projektit.

A. *Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:* **Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet të identifikohen problemet shoqërore kryesore që shqetësojnë Rajonin e Veriut të Shqipërisë dhe të zbulohen mënyrat inovative që mund të përdoren për zbutjen apo zgjidhjen e tyre përmes aplikimit të praktikave të sipërmarrjes sociale. Qëllimi është të përfshihet në këtë proçes kontributi si i institucioneve publike, ashtu edhe ai i bizneseve dhe OJF-ve dhe USH-së që veprojnë në këtë rajon.**

Megjithëse rrënjët i ka që në vitet 80', fusha e sipërmarrjes sociale vazhdon ende të konsiderohet e re dhe një fushë në zhvillim. Shembuj e praktika të kësaj nisme janë shumë të hershëm, por vetëm vitet e fundit ajo ka marrë vëmendjen e duhur të qeverive, organizatave jofitimprurëse, bizneseve, institucioneve financiare, universiteteve dhe shoqërisë civile në përgjithësi (Martin & Osberg, 2007; Huybrechts & Nicholls, 2012; Abu-Saifan, 2012). Tre arsyet kryesore që kanë çuar në lindjen dhe zhvillimin e kësaj fushe përfshijnë: a) rritjen e interesit të aktorëve të ndryshëm për zgjidhjen e problemeve shoqërore e si rrjedhojë e nevojës për të gjetur mënyra inovative dhe të qëndrueshme për zgjidhjen e këtyre problemeve, b) rritjen e numrit të shërbimeve që institucionet shtetërore nuk janë në gjendje të adresojnë, por që nga ana tjetër nuk janë tërheqëse për bizneset private, c) rritjen e vlerësimit dhe përfshirjes së bizneseve private në zgjedhjen e problemeve shoqërore (Martin & Osberg, 2007).

Por nuk është arritur ende në një përcaktim përfundimtar të konceptit të sipërmarrjes sociale. Autorë të ndryshëm japin përcaktime të ndryshme të tij pasi sipërmarrja shoqërore nënkupton gjëra të ndryshme për njerëz të ndryshëm (Mort et al. 2002; Martin & Osberg, 2007; Huybrechts & Nicholls, 2012; Abu-Saifan, 2012). Megjithatë, duket se ekziston një konsensus mes tyre, sipas të cilit përkufizimi i sipërmarrjes sociale vërtitet ndërmjet një përcaktimi të gjerë dhe një tjetri të ngushtë. Sipas përcaktimit të gjerë sipërmarrja shoqërore nënkupton aktivitete novatore që synojnë realizimin e objektivave shoqërore, por që ndërmerren si nga organizatat jofitimprurëse, institucionet shtetërore dhe bizneset. Ndërsa përkufizimi i ngushtë nënkupton aplikimin e aftësive dhe ekspertizës së menaxhimit të një biznesi në organizata jofitimprurëse me qëllim sigurimin e të ardhurave që përdoren më pas për arritjen e objektivave shoqërore (Austin et al., 2012).

Nëpërmjet këtij projekti kërkimor synohet të identifikohen problemet kryesore shoqërore që shqetësojnë Rajonin e Veriut të Shqipërisë dhe të rritet ndërgjegjësimi i aktorëve të ndryshëm në këtë rajon për nevojën e zbutjes apo zgjidhjes së tyre përmes praktikave të sipërmarrjes sociale. Duke qenë se një koncept i tillë është akoma i ri dhe kjo veçanërisht në kontekstin shqiptar, për zhvillimin e këtij projekti kërkimor mendojmë se është e nevojshme që fillimisht të rritet ndërgjegjesimi i këtyre aktorëve (institucioneve të qeverisjes lokale e qendrore, komunitetit të biznesit, OJF-ve dhe Universitetit të Shkodrës) mbi nevojën për zgjidhjen e problemeve shoqërore dhe kontributin e padiskutueshëm të sipërmarrjes sociale në këtë drejtim. Ndërgjegjësimi nënkupton njëkohësisht edhe stimulimin e bashkëpunimit mes këtyre aktorëve në gjetjen e zgjidhjeve të përbashkëta për këto probleme. Për të bërë të mundur këtë ndërgjegjësim mendohet që pjesë e projektit kërkimor të jetë edhe zhvillimi i dy ëorkshopeve me pjesëmarrje të përfaqësuesve të pushtetit lokal, komunitetit të biznesit të Rajonit të Veriut, OJF-ve dhe pedagogëve e studentevë të USH-së të interesuar në çështjet e sipërmarrjes sociale.

Rajonin e Veriut dhe ndërgjegjeësimin e institucioneve publike qendrore e lokale, komunitetit të biznesit dhe OJF-ve, si edhe të USH-së për praktikat e sipërmarrjes sociale si një alternativë premtuese për zbutjen apo zgjidhjen e tyre. Ndërkohë, ëorkshop-i i dytë do të ketë si synim që përmes diskutimeve e referimeve të ndërtohen ide konkrete për aplikimin e metodave inovative të sipërmarrjes sociale në zgjidhjen e problemeve sociale.

B. *Objektivi i zhvillimit:*– **Gjetja e zgjidhjeve konkrete për problemet sociale në Rajonin e Veriut përmes sipërmarrjes sociale, duke përfshirë në këtë proçes institucionet e qeverisjes lokale dhe qendrore, bizneset dhe OJF-të që veprojnë në rajon, sikurse edhe USH-në.**

C. *Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:*

Objektivi 1:

Identifikimi i problemeve kryesore shoqërore që shqetësojnë Rajonin e Veriut.

Rezultati 1:
Kijimi i një liste me problemet më shqetësuese shoqërore në Rajonin e Veriut mbështetur:

a) **Në diskutimet dhe referimet mbi këtë çështje në workshop-in e zhvilluar me qëllim identifikimin e këtyre problemeve dhe ndërgjegjesimin e aktorëve të ndryshëm mbi sipërmarrjen sociale (Pjesemarrësit në workshopjanë përfaqësues të institucioneve të qeverisjes lokale, komunitetit të biznesit dhe OJF-ve të Rajonit të Veriut, si edhe pedagogë e studentë të USH-së).**
b) **Në rezultatet e një survejimi hartuar dhe zbatuar për këtë qëllim me qytetarë të ndryshëm në Rajonin e Veriut të Shqipërisë.**

Objektivi 2:

Identifikimi i metodave dhe praktikave inovative të sipërmarrjes sociale që mund të aplikohen për zbutjen apo zgjidhjen e problemeve sociale në Rajonin e Veriut.

Rezultati 1:
Ndërtimi i ideve konkrete inovative për zgjidhjen e problemeve sociale në Veriun e Shqipërisë nga aplikimi i praktikave të sipërmarrjes nga institucionet publike lokale.

Rezultati 2:
Ndërtimi i ideve konkrete inovative për zgjidhjen e problemeve sociale në Veriun e Shqipërisë përmes angazhimit të bizneseve lokale.

Rezultati 3:
Ndërtimi i ideve konkrete inovative për zgjidhjen e problemeve sociale përmes aplikimit të praktikave të sipërmarrjes dhe të menaxhimit të biznesit nga ana e OJF-ve.

D. *Përfituesit nga projekti:*

a. *Përfituesit direktë:*
Qytetarët e Rajonit të Shkodrës, institucionet e qeverisjes lokale, bizneset dhe OJF-të e Rajonit të Veriut që do aplikojnë praktikat e sipërmarrjes sociale.

B. Përfituesit indirektë:

Institucionet e tjera të qeverisjes lokale, bizneset dhe OJF-të e tjera, universiteti.

c. Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?

Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura

Ëorkshopeve të planifikuara

E. Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:

Plani i përgjithshëm:

Plani i punës I detajuar per vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit për vitin e parë në Mijë Lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë	
Nr.	**Emri**	**Koha në %**	**Paga Bazë dhe Shtesat**	**Gjithsej**
1.	Albana Boriçi	30%	85	75
2.	Mirjam Dibra	30%	85	75
3.	Ardita Boriçi	30%	85	75
4.	Dhurata Hoxha	25%	25	15
5.	Meri Guli	25%	25	15
		Gjithsej:		**255**

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë :

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	**Emërtimi**	**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**
1.	Konsulence juridike	5
2.	Printim I materialeve – ëorkshop-I I parë	0.7
3.	Pagesa për referuesit – ëorkshop-I I parë	1.25
4.	Koktej për të pranishmit– ëorkshop-I I parë	3
5.	Printim I materialeve – ëorkshop-I I dytë	0.8
6	Pagesa për referuesit – ëorkshop-I I dytë	1.25
7.	Koktej për të pranishmit– ëorkshop-I I dytë	3
8.	Zyra e tatim taksave	10
9.	INSTAT	5
		30

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 30 mijë lekë

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetimi ne Puke – Albana Boriçi	5
2.	Udhetim ne Malesi te Madhe – Mirjam Dibra	5
3.	Udhetim ne Lezhw – Ardita Boriçi	5
4.	Udhetim ne Kukws – Dhurata Hoxha	5
5.	Udhetim ne Tropoje – Meri Guli	5
		25

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 250 mijë lekë

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërti mi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Albana Boriçi	5
2.	Mirjam Dibra	5
3.	Ardita Boriçi	5
4.	Dhurata Hoxha	5
5.	Meri Guli	5
		25

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e Financimit	%	në Mijë Lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe bashkëpuntorët	100%	375
Shuma që do të financohet nga burime të tjera		
Shuma që kërkohet të financohet nga PKKZH		
Gjithsej	100 %	375

Nëse Projekti zgjat më shumë se një vit, jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit

në Mijë Lekë :

Vit i i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej	Kërk. Nga PKKZH
1	75	5	5	5	3	93	12	105	
2	75	5	0.7	5	6	91.7	4	95.7	
3	75	5	1.25	5	6	92.25	4	96.25	
4	15	5	3	5	10	38	0	38	
5	15	5	0.8	5		25.8	0	25.8	
6			1.25			1.25		1.25	
7			3			3		3	
8			10			10		10	
9			5			5		5	
							Gjithsej :	3.80	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? Po

12. Kur është i pregatitur institucioni të fillojë Projektin? *Shtator 2021*

13. Cilat janë risqet e mundëshme dhe si do të kapërcehen? *Zgjatja e pandemisë që do kapërcehet me takimet dhe mbledhjet on-line*

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. As.dr.Albana Boriçi

Firma Data : 16.06.2021

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. As. Dr. Mirjam Dibra

Firma Data : 16.06.2021

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Ekonomik

Programi i doktoraturës "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit shkencor: Sistemet e informimit ne turizëm

II. **Grupi kërkimor-shkencor:** Prof.as.dr.Brilanda Bushati (brilanda.bushati@unishk.edu.al),
Betim Cico(betim.cico@gmail.com) ; Bostjan Brumen(bostjan.brumen@um.si) ;
Llambrini Sota(Llambrini_kristi@yahoo.com)

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr.97 nr.1026 prot të datës 29.03.2021 ku "Ekonomia dhe Turizmi i Qëndrueshëm" është vendosur njëri prejt tyre.

IV. Objektivat e projektit:

1. Të demonstrojnë njohuri për një gamë të koncepteve të lidhjes dhe përfitimet e integrimit të turizmit dhe sistemeve të mikpritjes së ndryshme.

2. Të vlerësojë ndikimin e teknologjive specifike të industrisë në performancën operacionale.

3. Të zhvillojnë një vlerësim të përdorimit të teknologjisë së informacionit në sektorë të ndryshëm të mikpritjes dhe turizmit.

4. Të analizojë terminologjinë, konceptet, parimet dhe tendencat e aplikacioneve në teknologjinë e informacionit të turizmit.

V. Personeli i Projektit:

Emri Mbiemri	**Titulli shkencor**	**Posti që mban**	**IAL**
Drejtuesi i Grupit kërkimor			
Brilanda Bushati	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Bashkëpunëtorët shkencore			
Betim Cico	Prof.Dr.	Lektor	UNIVERSITETI METROPOLITAN
Boštjan Brumen	Prof.as.dr.	Lektor	UNIVERSITY OF MARIBOR

Llambrini Sota	Prof.as.dr.	Lektore	UNIVLORA

VI. **Argumentimi shkencor i Projektit.**

A. Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij: **Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet në përdorimin e teknologjive të informacionit në sektorë të ndryshëm të mikpritjes dhe industrisë së turizmit. Ai do të merret me çështje konceptuale dhe teknike, të hasura në botën reale të teknologjisë së informacionit për turizmin. Me bërjen e Internetit një pjesë integrale të teknologjisë së informacionit për turizmin, do të jepen vëmendje për të diskutuar mbi platformat e reja të teknologjisë së turizmit, si teknologjia mobile, teknologjia cloud dhe zhvillimi më i zgjuar i turizmit.**

Turizmi njihet si nje nga industrite me te medha ne bote ne te cilen eshte perdorur teknologjia e informacionit. Nje nder instrumentet me te perdorshem te kesaj industrie ka qene Interneti, i cili eshte padiskutim nje mundesi e madhe per ushtrimin dhe zgjerimin e aktivitetit te sipermarrjeve turistike. Interneti tashme konsiderohet si kerkese kyç nga industria e turizmit. Konsumatoret, nga njera ane, jane ne gjendje te nderveprojne direkt me ofruesit e sherbimeve turistike, gje qe u lejon atyre te identifikojne dhe te plotesojne nevojat dhe kerkesat e tyre per produktet e turizmit, te cilat ndryshojne vazhdimisht, pikerisht per te rritur kerkesen turistike. Ofruesit e sherbimeve nga ana tjeter, jane ne gjendje te merren ne menyre me efikase me kompleksitetin ne rritje dhe diversitetin e kerkesave te konsumatoreve (Europe 2006, EC) Sevrani dhe Elmazi (2008) pohojne se fokusi i perfshirjes se e-biznesit ne turizem lidhet me aktivitetet e perballjes me konsumatoret qe kerkojne sherbime turistike komplekse, duke filluar kryesisht me e-marketing dhe e-shitje. Gjithashtu, prenotimet dhe rezervimet online jane preferuar gjeresisht nga konsumatoret. Ofruesit e sherbimeve turistike e kane perdorur internetin per te komunikuar, shperndare dhe tregtuar produktet e tyre per klientet potenciale ne mbare boten ne nje menyre efiçente nga pikepamja e kohes dhe kostove perkatese. Ne fakt, vete faqet e internetit te kompanive turistike jane bere platforma me e rendesishme per tregtine elektronike, te pasuara nga tregjet elektronike, te cilat jane faqe te veçanta ne internet ku kompanite mund te marrin dhe te japin informacion, te perfshihen ne transaksione, ose te bashkepunojne ne njefare menyre, siç eshte p.sh. faqja e njohur e shitblerjeve ne internet e-bay(e-Business W@tch, 2004). Fokusi kryesor i proceseve te biznesit elektronik (e-biznes) ne industrine e turizmit eshte ofrimi i sherbimeve dhe aktiviteteve, kryesisht nepermjet marketingut elektronik dhe shitjeve elektronike. Prenotimet online dhe sherbimet e rezervimeve jane pranuar gjeresisht nga konsumatoret dhe udhetaret per qellime biznesi. E commerce ne turizëm i referohet një sistemi biznesi të bazuar në Internet duke përfshirë turizmin dhe sistemin e tij të shpërndarjes të realizuar në mënyrë elektronike . Duke folur në përgjithësi , konsumatorët përdorin Web sitet e industrisë së turizmit për të gjetur hartat e rrugëve (59%), akomodimet (54%), programet e aktiviteteve (46%), tarifat ajrore (45%), restorantet (36%) dhe kalendarin e evenimenteve lokale (26%) (Scott's Business Directory, 2002). Në raport me sektorët e tjerë të industrisë , industria e turizmit ka njohur një sukses të madh

nga adoptimi i e-commerce. Produkti i turizmit në vecanti ka të bëjë me eksperiencat emocionale dhe nuk është taman si i biznesit. Industria e turizmit dhe e udhëtimit si një industri globale paraqet tipare të tilla ku Udhëtimi dhe turizmi përfaqësojnë afërsisht 11% të GDP në botë sipas Këshillit Botëror të Udhëtimit dhe Turizmit.
Turizmi karakterizohet nga nevoja per te siguruar nje informacion te shpejte dhe te sakte perkonsumatorin. Hapi i pare per te arritur kete objektiv, pra nje sherbim "one-stop" eshte nepermjet Sistemeve Globale te Shperndarjes (SGSH), nje forme e Sistemeve NderOrganizacionale (IOS). SGSH-te kane evoluar nga Sistemet e Kompjuterizuara teRezervimit (SKR) dhe kane mundesuar grumbullimin e informacioneve nga kompanite ajrore, gje e cila mundeson agjentet e udhetimit (si ndermjetes te informacioneve) dhe turistet "te bejne rezervimet dhe sherbime te tjera ne nje treg te vetem "(Joo, 2002). Ne thelb, TIK eshte teknologjia e nevojshme per perpunimin e informacionit. Perbehet nga instrumente te rinj qe formojne nje sistem te integruar te softuereve dhe pajisjeve ne rrjet, qe lehteson marrjen dhe dergimin e te dhenave, perpunimin e informacionit, shperndarjen e tij dhe mundesine per te kerkuar dhe zgjedhur nga nje game e gjere produktesh dhe sherbimesh, gjithmone ne funksion te perfitimit te nje sipermarrjeje dhe arritjes se objektivave qe ajo ka (Buhalis, 2003).

B. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proçes në këtë fushë në institucione të tjera (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

C. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

D. *Objektivi i zhvillimit:*– **të mendohet për atë se çfarë mund të ofroje TI në turizëm, ç'do turisti të realizojë dhe metodës që nevojitet për të ndihmuar ato të arrijnë këtë objektiv. Për këtë i nevojitet një plan me qëllim që të evitohet problemi i mbingarkesës me informacion i cili duhet organizuar dhe shpërndarë. Strategjitë janë të nevojshme të përdoren npm peredorimit te TI dhe internetit , për të mbajtur një fokusim/përqëndrim të fortë.**

E. *Objektivat imediate dhe rezultatet e*

pritëshme:

Objektivi 1:

Njohja me problematikat e perdorimit te TI dhe sa ndihmon kjo duke sjellë përfitime npm integrimit të turizmit dhe sistemeve të mikpritjes së ndryshme.

Rezultati 1:
Krijimi i një panorame mbi njohurite dhe gamen e koncepteve të nevojshme ne fushen e TI dhe njohja me sistemet e ndryshme të mikpritjes .

Rezultati 2
Vleresimi i njohurive dhe krijimi i mundesive te arritjes se nje niveli te kenaqshem te ketyre njohurive.

Objektivi 2:

Te aplikohet perdorimi I TI ne sektore te ndryshem te mikpritjes dhe te turizmit.

Rezultati 1:
Aplikimi dhe te mesuarit e ketyre sistemeve duke i perdorur praktikisht ne menyre qe te vleresohet ndikimi I tyre ne performance operacionale te industries se turizmit

Rezultati 2:
Pervetesimi i terminologjisë, koncepteve, parimeve dhe tendencave te aplikacioneve në teknologjinë e informacionit të turizmit

Objektivi 3:
Njohja me Sistemet e Shperndarjes Globale (GDS), te llojeve te tyre dhe menyres se tyre te aplikimit

Rezultati 1:
Perdorimi i ketyre GDS me fokus duke ju pershtatur nevojave te turisteve te brendeshem dhe te jashtem.

F. Përfituesit nga projekti:

a. Përfituesit direktë:
Turistët e huaj dhe vendas, bizneset e vogla dhe te mesme që veprojnë në fushën e turizmit të një destinacioni turistik

b. Përfituesit indirektë:

Banorët e destinacionit turistik,bizneset që lidhen indirekt me zhvillimin e turizmit.

c. Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?
Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura, web page te bizneseve.

G. Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:

Plani i përgjithshëm:

Plani i punës I detajuar per vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në Mijë Lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga Bazë dhe Shtesat	Gjithsej
1.	Brilanda Bushati	30%	85	75
2.	Betim Cico	30%	85	75
3.	Boštjan Brumen	25%	25	15
4.	Llambrini Sota	25%	25	15
5.				
		Gjithsej:		180

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë : 180

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Konsulence juridike	5
2.	Te dhena ekonomike nga bizneset turistike	10
3.	Zyra e tatim taksave	10
4.	INSTAT	5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 30

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetim ne Malesi te Madhe – Brilanda Bushati	5
2.	Udhetimi ne Puke – Betim Cico	5
3.	Udhetim ne Razem – Llambrini Sota	5
4.	Udhetim ne Vermosh – Boštjan Brumen	5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 20

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërti mi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Brilanda Bushati	5
2.	Betim Cico	5
3.	Boštjan Brumen	5
4.	Llambrini Sota	5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë : 20

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e Financimit	**%**	**në Mijë Lekë**
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe bashkëpuntorët	100%	**299**
Shuma që do të financohet nga burime të tjera		
Shuma që kërkohet të financohet nga PKKZH		
Gjithsej	**100 %**	

Nëse Projekti zgjat më shumë se një vit, jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit

në Mijë Lekë :

Viti i financ	**Honorare studimi (zëri 230)**	**Shpenz. Udhët. (zëri 230)**	**Shërb. të tretët (zëri 230)**	**Shpenz. Transp. (zëri 230)**	**Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)**	**Totali (zëri 230)**	**Pajisje (zëri 231)**	**Gjithsej**	**Kërk. Nga PKKZH**
1	750	5	5	5	3	93	12	1.05	
2	750	5	10	5	6	101	4	1.05	
3	150	5	10	5	6	41	4	45	
4	150	5	5	5	10	40	4	44	
							Gjithsej :	**299**	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? **Po**

12. Kur është i pregatitur institucioni të fillojë Projektin? ***Shtator 2021***

13. Cilat janë risqet e mundëshme dhe si do të kapërcehen? ***Pandemia Covid -19.***
Zgjidhja : takime e mbledhje ne platforme online

Drejtuesi i Grupit Kërkimor **Përgjegjësi i Departamentit**

Prof. As.Dr.Brilanda Bushati

Firma Data : 16. 06. 2021

Prof. As. Dr. Mirjam Dibra

Firma Data : 16/06/2021

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Ekonomik

Programi i doktoraturës "Ekonomi dhe Turizëm të Qëndrueshëm"

DEPARTAMENTI I TURIZMIT

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit Shkencor: Ruajtja dhe menaxhimi i biodiversitetit

II. Grupikërkimor-shkencor: Prof.Dr.AnilaNeziri (anila.neziri@unishk.edu.al), Prof.as.dr.ErmiraKalaj(ermira.kalaj@unishk.edu.al), Prof.Dr.AdemBekteshi (adem.bekteshi@unishk.edu.al) , Prof.as.dr.MarashRakaj (marash.rakaj@unishk.edu.al) , Prof.as.dr.Nevila Dibra (nevila.dibra@unishk.edu.al), Prof.as.dr.Mirjam Dibra (mirjam.dibra@unishk.edu.al) – UniversitetiiShkodrës

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SAnr.97 nr.1026 prot të datës 29.03.2021 ku "Ekonomia dhe Turizmi i Qëndrueshëm" është vendosur njëri prej tyre.

IV. Objektivat e projektit:

1. Studimi i rolit të biodiversitetit në zhvillimin e turizmit.
2. Nxitja e përfshirjes së sektorit privat në mbrojtjen e biodiversitetit.
3. Monitorimi i komponentëve kryesorë të biodiversitetit në Shqipëri.
4. Inkurajimi i integrimit të biodiversitetit në të gjitha politikat ekonomike sektoriale
5. Nxitja e përfshirjes së enteve lokale në vendimmarrje në lidhje me biodiversitetin.
6. Studimi sistematik i llojeve të ndjeshme ndaj ndryshimeve klimatike.
7. Studimi i efekteve negative qe sjell ndotja e mjedisit ne biodiversitet dhe turizem.

V.PersoneliiProjektit:

EmriMbiemri	**Titullishkencor**	**Postiqëmban**	**IAL**
DrejtuesiiGrupitkërkimor			
AnilaNeziri	Prof.dr.	Lektore	UNISHK
Bashkëpunëtorëtshkencore			
Ermira Kalaj	Prof.as.dr	Lektore	UNISHK

AdemBekteshi	Prof.dr.	Lektor	UNISHK
MarashRakaj	Prof.as.dr.	Lektor	UNISHK
Nevila Dibra	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Mirjam Dibra	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK

VI. Argumentimi shkencor i Projektit.

A. *Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes sëtij:* **Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet të analizohet** (Monitorohet) **biodiversiteti në gjendjen aktuale dhe lidhja e tij me zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm lokal.**

Vlerat rekreative që sjell larmia biologjike dhe ajo e peizazhit janë një pasuri, e cila mund të përdoret për të nxitur zhvillimin e turizmit. Kjo rrit përgjegjësitë për mbrojtjen dhe zhvillimin e këtyre vlerave për brezat e tanishëm dhe të ardhshëm.

Ekziston rreziku i humbjes së vlerave të tyre, të cilat ndihmojnë turizmin si një mjet për të nxitur zhvillimin në Shqipëri. Gjuetia, peshkimi, alpinizmi si dhe aktivitete të tjera, të cilat janë atraktive për turizëm, kërkojnë që Shqipëria të marrë masat e nevojshme për të mbrojtur mjedisin dhe biodiversitetin e saj.

Vitet e fundit zhvillimi i konceptit të eko-turizmit është një drejtim i vlerësuar si i rëndësishëm dhe i cili krijon mundësinë e përfitimeve ekonomike, veçanërisht për Zonat e Mbrojtura, por jo vetëm, dhe që siguron përdorimin e qëndrueshëm të komponentëve të biodiversitetit. Ky element është evidentuar dhe shtjelluar në bashkëpunim me Ministrinë përgjegjëse për kulturën në Strategjinë e Zhvillimit të Turizmit (2019-2023).

Edhe pse një vend i vogël, Shqipëria, shquhet për larmi të peizazheve e atyre biologjike dhe radhitet ndër vendet me biodiversitet të lartë në Evropë. Sipërfaqja e Shqipërisë, parë në aspektin gjeofizik dominohet nga kodra dhe male në pjesën lindore e veriore dhe zonën e ulët në pjesën perëndimore.

Pjesë me rëndësi në Republikën e Shqipërisë është "Ultësira perëndimore", e cila shtrihet përgjatë zonës bregdetare nga liqeni i Shkodrës në veri deri në qytetin e Vlorës në jug. Veç daljes në det, kjo ultësirë përshkohet nga veprimtaria e lumenjve kryesorë, të cilët përgjithësisht rrjedhin nga lindja në perëndim. Bregdeti shqiptar është 476 km i gjatë, ndërsa deti Adriatik dhe Jon kanë një ndikim të madh mbi klimën, florën dhe faunën e vendit. Zona veriore e Shqipërisë ka një reliev malor dhe karakterizohet nga një diversitet i formacioneve shkëmbore që nga koha e Paleozoikut.

Pjesa më e madhe e vendit është zonë malore, ndërsa lartësia ulet duke filluar nga lindja në perëndim të vendit dhe kjo përcakton kushtet e klimës, tokës dhe vegjetacionit. I gjithë peizazhi i sotëm është rezultat i zhvillimit gjeologjik gjatë lëvizjeve tektonike dhe neotektonike. Relievi shqiptar është kryesisht kodrinor dhe malor. Ekziston një diversitet i formacioneve morfologjike dhe shpateve.

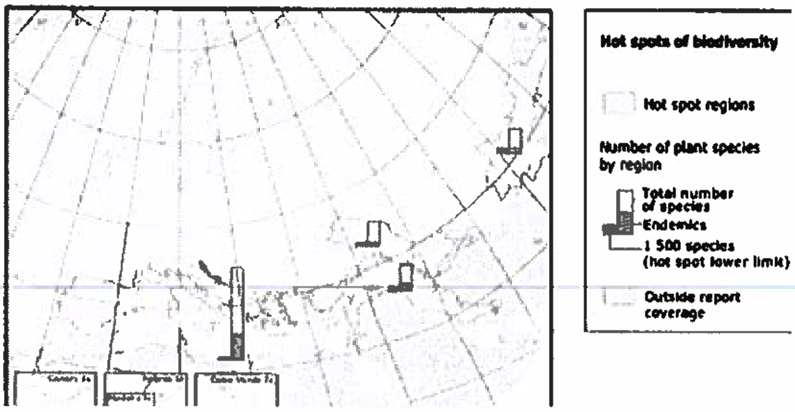

Figurë 1. Rajonet e Pikave të Nxehta të Biodiversitetit (Burimi EEA)

Shqipëria është e njohur për shumëllojshmërinë e saj të lartë të ekosistemeve dhe habitateve. Brenda territorit të saj gjenden ekosisteme detare, zona bregdetare, liqene, lumenj, shkurret me gjelbërim të përhershëm apo gjetherënëse, pyje gjethegjerë dhe pyje halorë, kullota alpine e subalpine dhe livadhe, si dhe ekosisteme të larta malore.

Shqipëria është një vend i pasur me pyje dhe kullota. Toka pyjore mbulon rreth 1.041,000 ha ose 33% të territorit kombëtar, ndërsa kullotat mbulojnë rreth 400,000 hektarë ose 15%.

Përshkrimi	Sipërfaqja (ha)	%
Pyjet	1,041,390	60
Kullotat	505,284	29
Pemë të rralla në toka pyjore	30,140	2
Sipërfaqe jo pyjore	165,690	9
Total	**1,742,504**	**100**

Figurë 2. Ministria e Mjedisit/INSTAT, 2019

Biodiversiteti bujqësor përfshin të gjitha format e jetës të lidhura drejtpërdrejtë dhe me rëndësi për bujqësinë: varietetet e farërave të rralla dhe racave të kafshëve (biodiversiteti i fermës), por edhe shumë organizmave të tjera të tilla si; fauna e tokës, dhe të gjitha bimët dhe kafshët (biodiversiteti i egër) ekzistuese dhe që depërtojnë nëpër ferma. Të gjitha këto janë një potencial i rëndësishëm në zhvillimin e formave të ndryshme agroturizmit.
Burimet ujore nw rajonin e Shkodrws janw njw pasuri e madhe natyrore me biodiversitet shume te pasur. . Alpet shqiptare qw gjithashtu njw pjese shtrihen nw Rajonin e Shkodres rritin impakrin e turizmit natyror dhe gjenerojnw pwrfitime ekonomike per komunitetin.
Rritja e ndergjegjesimit tw komunitetit, turisteve dhe bizneseve lokale pwr ruajtjen e biodiversitetit sidomos ne zonat e mbrojtura do tw ndimojw turizmin e qendrueshwm.

B. Punime të kryera deri tani ose që janë në proçes në këtë fushë në institucione të tjera

✓**A. NEZIRI**, E. MARKU, I. MALOLLARI: Organochlorine Pesticides Concentrations in Surface Waters of Lakes of Shkodra, Ohrid and Prespa (Albanian Part) JEPE, Vol. 17, No. 3,2016

✓M. BARBIERI, A. GARONE, **A. NEZIRI**, M. ROSSI: First groundwater chemical status assessment of the Buna River- Protected Landscape (Albania). *Environmental Earth Sciences* (Impakt faktor Thomson Scientific IF 2014 1.765), 2015

✓**A. Neziri**, I. Malollari , E.Laho, A. Pambuku : Persistent Organic Pollutants in the Buna River Basin Ground (Albania) , Journal of Environmental Protection and Ecology , **Vol. 15, No 2: 2014.** http://www.jepe.gr/

RAKAJ, M. 2012. Biological Conditions of the Lake Shkodra and Buna River. *Journal of Environmental Protection and Ecology 13(3): 1397-1404.* SciBullCom Ltd. ISSN: 1311-5065. Impact Factor (Thomson Scientific 2011) = 0.102.www.jepe-journal.info/journal-content/vol-13-no3-2012.

RAKAJ, M.& DHORA, DH. 2012. Conspicuous Values and Incisive Environmental Problems of BunaRiver. *Journal of Environmental Protection and Ecology 13(3): 1366-1374.* SciBullCom Ltd. ISSN: 1311-5065. Impact Factor (Thomson Scientific 2011) = 0.102. http://www.jepe-journal.info/journal-content/vol-13-no3-2012.

RAKAJ, M., PIFKÓ, D., SHUKA, L. & BÁRINA, Z. 2013. Catalogue of newly reported and confirmed vascular plant taxa from Albania during 1990 – 2012.*Wulfenia* 20: 17- 42. *Mitteilungen des Kärntner Botanikzentrums Klagenfurt.* ISSN 1561-882X. Impact Factor (Thomson Scientific 2012) = 0.267. http://www.landesmuseum.ktn.gv.at/wulfenia20

Bekteshi, A. Leka, I. 2001: "Dynamics of changing of chemistry of Shkodra lake water" Journal of Environmental Protection and Ecology Vol. 2, Nr.3, pp. 632-636.

Bekteshi, A. & Mandija, F. 2010: Përmbajtja e metaleve të rënda në pluhurat e ajrit në qytetin e Shkodrës / Contents of heavy metals in the dust air of Shkodra city. Buletini Shkencor i USH, Nr. 61, Seria e Shkencave të Natyrës, fq. 34-38.

C. Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):

D. Objektivi izhvillimit:– **Analize e detajuar e gjendjes aktuale dhe hartimi i një plani**

E. Objektivatimediatedherezultatet e pritëshme:

Objektivi 1:

Studimi i rolit të biodiversitetit në zhvillimin e turizmit.

Rezultati 1:
Krijimii një baze të detajuar të dhënave në lidhje me biodiversitetin bujqësor, blegtoral dhe detar në aspektin e florës dhe faunës përkatëse.

Rezultati 2
Hartimi dhe zbatimi i një survejiminë lidhje me vlerat mjekësore, industriale të bimëve të egra me interes ekonomik për komunitetet lokale dhe më gjerë.

Objektivi 2:

Nxitja e përfshirjes së sektorit privat në mbrojtjen e biodiversitetit.

Rezultati 1:
Promovimi i integrimit të kërkesave te biodiversitetit, në sistemet e menaxhimit të kompanive, për të përmirësuar performancën e tyre mjedisore.

Rezultati 2:
Identifikimi i eksternaliteteve negative që lidhen me burimet natyrore në zonat e mbrojtura.

Objektivi 3:

Monitorimi i komponentëve kryesorë të biodiversitetit dhe ndotjes sw mjedisit **në Shqipëri**

Rezultati 1:
Krijimi i një metodologjie të përshtashme për identifikimin dhe monitorimin e komponenteve kryesorë të biodiversitetit lokal dhe ndotjes mjedisore.

Objektivi 4:. Inkurajimi i integrimit të biodiversitetit në të gjitha politikat ekonomike sektoriale

Objektivi 5: Nxitja e përfshirjes së enteve lokale në vendimmarrje në lidhje me biodiversitetin.

Objektivi 6: Studimi sistematik i llojeve të ndjeshme ndaj ndryshimeve klimatike

Rezultati 1: Identifikimi i llojeve tw biodiversitetit ne rajonin e Shkodrws qw kwrcwnohen mw shumw nga ndryshimet klimatike

Rezultati 1: Identifikimi i burimeve natyrore qw kwrcwnohen mw shumw nga ndryshimet klimatike dhe efekti i tyre ne ekonomi dhe turizem

Rezultati 1: Identifikimi i burimeve natyrore qw kwrcwnohen mw shumw nga ndryshimet klimatike dhe efekti i tyre në ekonomi dhe turizwm

Objektivi 7: . Studimi i efekteve negative qe sjell ndotja e mjedisit ne biodiversitet dhe turizem.

Rezultati 1: Identifikimi i pikave te nxehta te ndotjes sw ajrit ujit dhe tokes dhe dwmtimit te biodiversitetit ne rajonin e Shkodrws

F. Përfituesitngaprojekti:

a. Përfituesitdirektë:

Turistët e huajdhevendas, bizneset e vogladhetemesmeqëveprojnënëfushën e agroturizmit, dhepërpunimit industrial tëbimëvemjekësore.

b. Përfituesitindirektë:

Banorët e destinacionit turistik,bizneset që lidhen indirekt me zhvillimin e turizmit.

c. Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?

Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura

G. Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet tëpërdoren:

Plani ipërgjithshëm:

Plani i punës i detajuarper vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit për vitin e parë në MijëLekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. Honorarepërpërgatitjeprojektidhepërstudiminqë do tëkryhet

PersoneliiProjektitdhepërqindja e kohëssëplotëtë Punësqë do tëangazhohetnëProjekt			**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**	
Nr.	**Emri**	**Koha në %**	**PagaBazëdhe Shtesat**	**Gjithsej**
1.	AnilaNeziri	30%	85	75
2.	ErmiraKalaj	30%	85	75
3.	AdemBekteshi	25%	25	15
4.	MarashRakaj	25%	25	15
5.	Nevila Dibra	25%	25	15
		Gjithsej:		195

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë :

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Konsulencejuridike	5
2.	Te dhena ekonomike nga bizneset turistike	10
3.	Zyra e tatimtaksave	10
4.	INSTAT	5
5		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

ShpenzimeTransporti (përnevojat e studimittëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetimi ne Puke – Anila Neziri	5
2.	Udhetim ne Malesi te Madhe – Nevila Dibra	5
3.	Udhetim ne Razem – Mirjam Dibra	5
4.	Udhetim ne Vermosh – Ermira Kalaj	5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	AnilaNeziri	5
2.	ErmiraKalaj	5
3.	AdemBekteshi	5
4.	MarashRakaj	5
5.	Mirjam Dibra	5

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime përpajisjespecifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në%.

Burimet e Financimit	%	nëMijë Lekë
Shumaqë do tëfinancohetngavetëAgjenciaEkzekutuesedhe bashkëpuntorët	100%	375
Shumaqë do tëfinancohetngaburimetëtjera		
Shumaqëkërkohettëfinancohetnga PKKZH		
Gjithsej	100 %	375

NëseProjektizgjatmëshumë se një vit, jepetvlerësimipërfondetqëkërkohenpërçdovit nëMijëLekë :

Vit i ifin anc	Honor arest udimi (zëri 230)	Shpe nz. Udh ët. (zëri 230)	Shërb . tëtr etët (zëri 230)	Shpe nz. Tran sp. (zëri 230)	Shpe nz. Të tjera oper at. (zëri 230)	Total i (zëri 230)	Pajisj e (zëri 231)	Gjiths ej	Kërk . Nga PKK ZH
1	75	5	5	5	3	93	12	1.05	
2	75	5	10	5	6	1 01	4	1.05	
3	15	5	10	5	6	101	4	1.05	
4	15	5	5	5	10	50	0	40	
5	15	5				20	0	20	
							Gjithsej :	3.75	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese)personjuridik? Po

12. Kur ështëipregatiturInstitucionitëfillojëProjektin?Shtator 2021

13. Cilatjanërisqet e mundëshmedhesi do tëkapërcehen?Zgjatja e pandemisëqë do kapërcehet me takimetdhembledhjet on-line

Drejtuesi iGrupitKërkimor

Prof. Dr.AnilaNeziri

Firma Data: 16.06.2021

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. As. Dr. Mirjam Dibra

Firma Data:16/06/2021

Nr: 2271 prot
dt. 21. 07. 2021

Republika e Shqiperisë
Universiteti i Shkodres "Luigj Gurakuqi"
Fakulteti i Shkencave të Natyrës

Dekani

Nr. 550 prot. Shkodër, me 19/07/2021

Lënda: Kërkesë për miratimin e projektit kärkimor shkencor dhe të zhvillimit për Programin e Studimeve Doktorale në "Shkencat Mjedisore" në përputhje me ndryshimet e akteve ligjore në fuqi

Drejtuar: Rektores së USH, Prof. Dr. Suzana GOLEMI
Senatit Akademik të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"
Bordit të Administrimit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"

Në mbështetje të ligiit me Nr.80/2015 "Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë të Statutit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"; të Rregullores së Fakultetit të Shkencave të Natyrës të USH dhe në mbështetje të kërkesave të VKM nr. 185 datë 25.3.2021 mbi "Disa ndryshime dhe shtesa në VKM nr. 41, datë 24. 01. 2018 'Për elementet e programeve të studimit të ofruara nga IAL të ndryshuar", dhe udhëzimit MASR nr. 7 datë 31.3.2021 mbi "Disa ndryshime në udhézimin nr. 1, date 14. 01. 2020 "Për dokumentacionin dhe procedurat për hapjen, riorganizimin dhe mbylljen e IAL, degëve të tyre, njësive kryesore dhe programeve të studimit, si dhe për ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë, të ndryshuar" përcjellim për miratim të mëtejshëm në Senatin Akademik dhe Bordin e Administrimit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi", projektet kërkimore dhe të zhvillimit për prgramin e studimeve doktorale në "Shkencat Mjedisore"

Bashkëngjitur kësaj shkrese:

1. Vendimi i Departamentit të Biologjisë dhe Kimisë drejtuar Fakultetit të Shkencave të Natyrës.
2. Përmbledhësja e projekteve kërkimore-shkencore dhe të zhvillimit së bashku me projektet përkatëse.

DEKANI
Prof. as. dr. Rrok Smajlaj

Republika e Shqiperisë
Universiteti i Shkodres "Luigj Gurakuqi"
Fakulteti i Shkencave të Natyrës
D e k a n i

Nr. 548 prot.

Shkodër, me 19/07/2021

Lenda: Miratimi i vendimit Nr. 1, datë 16.07.2021, të Departamentit të Biologjisë dhe Kimisë, per Projektet kerkimore shkencore dhe te zhvillimit ne mbeshtetje të Programit të Studimeve Doktorale në "Shkenca Mjedisore"

Në mbështetje të ligiit me Nr. 80/2015 "Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë", të Statutit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"; të Rregullores së Fakultetit të Shkencave të Natyrës të USH, të kërkesave të VKM nr. 185 datë 25.3.2021 mbi "Disa ndryshime dhe shtesa në VKM nr. 41, datë 24.01.2018, për elementet e programeve të studimit të ofruara nga IAL të ndryshuar, dhe udhëzimit të MASR nr. 7 datë 31.03.2021 mbi disa ndryshime në udhëzimin nr. l, date 14.01.2020, për dokumentacionin dhe procedurat për hapjen, riorganizimin dhe mbylljen e IAL, degëve të tyre, njësive kryesore dhe programeve të studimit, si dhe për ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë, të ndryshuar":

Miratoj kërkesen e Departamentit te Biologjise dhe Kimise, nr. 27 prot. të datës 16.07.2021, për projektet kërkimore shkencore dhe të zhvillimit, ne mbeshtetje të Programit të Studimeve Doktorale në "Shkenca mjedisore".

DEKANI
Prof. Asoc. Brok Smajlaj

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I SHKODRËS "*Luigj Gurakuqi*"
FAKULTETI I SHKENCAVE TË NATYRËS
DEPARTAMENTI BIOLOGJI KIMI

Programi i doktoratures : " Shkenca Mjedisore"

PERMBLEDHESE E PROJEKTEVE KËRKIMORE SHKENCORE DHE TË ZHVILLIMIT

Nr.	Titulli i projektit	Drejtuesi sheknco r i Projektit	Shuma qe kerkohet te financohet nga buxheti i UNISHK (ne Mije leke)
1	Menaxhimi i integruar i biodiversitetit dhe burimeve ujore të lumit Drin	Prof. As. Dr. Violeta Alushi	5200
2	Vlerësimi i ndikimit të HECE-ve mbi florën dhe faunën ujore në pellgun e lumenjve të Cemit dhe të Valbonës"	Prof. As. Dr. Marash Rakaj	7750
3	Ekotoksikologji dhe aspekte te kimise e biokimise mjedisore	Prof.Dr.Anila Neziri	6800
GJITHSEJ PER T'U FINANCUAR NGA UNISHK			19750

Përgjegjëse e Departamentit të Biologjisë dhe Kimisë

Prof. As. Ariana Striniqi

Dekan i FShN

Prof. As. Rrok Smajlaj

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I SHKODRËS "*Luigj Gurakuqi*"
FAKULTETI I SHKENCAVE TË NATYRËS
DEPARTAMENTI BIOLOGJI-KIMI

Nr. 27 prot. *Shkodër, më 16. 07.2021*

VENDIM

Nr. 1 date 16.07.2021

Lënda: Mbi miratimin e draft-projekteve kerkimore dhe te zhvillimit te programit te studimit te Doktorature ne" Shkenca Mjedisore" ne perputhje me ndryshimet e akteve ligjore ne fuqi.

Drejtuar: Dekanit te F.SH.N

Në mbështetje të ligiit me Nr.80/2015 "Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë "; të Statutit të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi"; të Rregullores së Fakultetit të Shkencave të Natyrës të USH, të Rregullores së Departamentit të Biologjisë dhe Kimisë (Qendrë së Studimit të Ujërave të Rajonit të Shkodrës të FSHNUNISHK, dhe bazuar në VKM nr. 185 datë 25.3.2021 mbi "Disa ndryshime dhe shtesa në VKM nr. 41, datë 24.1.2018 "Për elementet e programeve të studimit të ofruara nga IA të ndryshuar", udhëzimin e MASR nr. 7 datë 31.3.2021 mbi "Disa ndryshime në udhëzimin nr. 1, datë 14. 01. 2020 'Për dokumentacionin dhe procedurat për hapjen, riorganizimin dhe mbylljen e IAL, degëve të tyre, njësive kryesore dhe programeve të studimit, si dhe për ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë, të ndryshuar", Departamenti Biologji-Kimi në mbledhjen e datës 16.07.2021, shqyrtoi dhe unanimisht

VENDOSI:

1. Miratimin e draft-projekteve kërkimore shkencore dhe të zhvillimit për programin e stidimeve doktorale në "**Shkenca Mjedisore**" si me poshte:

   - Menaxhimi i integruar i biodiversitetit dhe burimeve ujore të lumit Drin
   - Vlerësimi i ndikimit të HECE-ve mbi florën dhe faunën ujore në pellgun e lumenjve të Cemit dhe të Valbonës"
   - Ekotoksikologji dhe aspekte te kimise e biokimise mjedisore

(Bashkëngjitur përmbledhja e projekteve dhe draft-projektet përkatëse)

2. Ky vendim i përcillet Dekanit të Fakultetit të Shkencave të Natyrës të USH për procedurë të mëtëjshme.

Përgjegjëse e Departamentit të Biologjisë dhe Kimisë

Prof. As. Dr. Ariana Striniqi

Sheshi 2 Prilli, Shkodër, +355(22)800651, http://www.unishk.edu.al, info@unishk.edu.al

/

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
Fakulteti Shkencave te Natyres

Programi i doktoraturës në "Shkencat Mjedisore"
DEPARTAMENTI BIOLOGJISË DHE KIMISË
MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit Shkencor: Menaxhimi i integruar i biodiversitetit dhe burimeve ujore të Lumit Drin

II. Grupi kërkimor-shkencor: Prof.as.dr. Violeta Alushi (violeta.alushi @unishk.edu.al), Prof.as.dr. Marash Rakaj (marash.rakaj@unishk.edu.al), Prof.dr. Adem Bekteshi (adem.bekteshi@unishk.edu.al), Prof.as.dr. Rrok Smajlaj (rrok.smajlj@unishk.edu.al), Prof.dr Anila Neziri (anila.neziri@unishk.edu.al) Universiteti i Shkodrës.

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr. 97 nr.1026, prot 29.03.2021, ku "Zhvillimi i qëndrueshëm i burimeve ujore" është vendosur si njëri prej tyre.

III. Objektivat e projektit:

1. Vlerësimi i cilësive kimike të ujërave dhe i ndotjes mikrobiologjike të ujërave.
2. Vlerësimi i cilësive biologjike të ujërave bazuar në specie indikatore.
3. Klasifikimi i statusit ekologjik aktual të lumit (segmenti Fierzë – Vau i Dejës).
4. Mundësimi i menaxhimit të integruar të burimeve ujore të lumit Drin
5. Ruajtja e biodiversitetit dhe e shërbimeve që lumi Drin ofron.
6. Promovimi i zhvillimit të qëndrueshëm të lumit Drin.

IV. Personeli i Projektit:

Emri Mbiemri	Titulli shkencor	Posti që mban	IAL
Drejtuesi i Grupit Kérkimor			
Violeta Alushi	Prof.as.dr.	Lektor	UNISHK
Bashkëpunétorë shkencore			
Adem Bekteshi	Prof.dr.	Lektor	UNISHK
Anila Neziri	Prof.dr.	Lektore	UNISHK
Rrok Smajlaj	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Marash Rakaj	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK

VI. Argumentimi shkencor i Projektit.

A. Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:

Nga zbatimi i kétij projekti kërkimor-shkencor do të realizohet monitorimi dhe vlerësimi i cilësive fiziko-kimike, kimike, mikrobiologjike dhe biologjike (fitoplanktoni, makrofitet dhe fauna ujore) në segmentin Fierzë-Vau i Dejës të Lumit Drin.

Vlerat që do arrihen nepërmjet analizave të parametrave kimike dhe cilësive biologjike do të shërbejnë pë klasifikimin e ekologjik ujërave të lumit.

Cilësitë fiziko-kimke, kimike, fitoplanktoni (fitobentosi), makrozoobentosi dhe peshqit përbëjnë një nga 4 elementët kryesorë biologjik të vlerësimit dhe të klasifikimit të gjendjes ekologjike të ujërave sipas Direktivës Kornizë të Ujërave (WFD) dhe konventave e direktivave të tjera të Bashkimit Europian.

Hartimi i Raportit Tematik mbi statusin ekologjik të Lumit Drin do të shërbej si model për vlerësimin dhe klasifikimin ekologjik edhe të lumenjve të tjerë të vendit tonë.

Raporti Tematik do të ndihmoi gjithashtu në hartimin e strategjive e programeve kombëtare dhe të planeve të menaxhimit të lumit Drin e më gjerë.

Lumi Drin është lum ndërkufitar, më i gjati në vendin tonë (243 km) dhe një nga më të rëndësishmit në Ballkan.

Ai shtrihet në pjesën veri-lindore të Shqipërisë, në kufijtë me Maqedoninë e Veriut, Malin e Zi dhe Kosovën.

Lumi Drin buron nga Liqeni i Ohrit dhe së bashku me të, Liqenin e Prespës Madhe, Liqenin e Shkodrës dhe Lumin Buna formojnë një kompleks hidrologjik unik për Europën Juglindore.

Mbi Lumin Drin janë ndërtuar 3 diga (HEC-e) të mëdhaja dhe po ndërtohet HEC-i i katërt.

Lumi menaxhohet kryesisht për energinë elektrike, por burimet ujore të pellgut të perdoren për ujë të pishëm, për vaditje, transport, peshkim, turizëm etj.

Lumi menaxhohet kryesisht për energinë elektrike, por burimet ujore të pellgut të perdoren për ujë të pishëm, për vaditje, transport, peshkim, turizëm etj.

Pellgu i Lumit Drin ashtu si edhe krejt Shqipëria, shqhet për potencialet e mëdha natyrore dhe për diversitetin e lartë të florës dhe të faunës dhe për numrin e lartë të endemizmave. Duke marrë në konsideratë vlerat e shumta natyrore të lumit, na rrit përgjegjësitë për mbrojtjen dhe zhvillimin e mëtejshëm të tyre.

Ndërtimi i digave e ka tjetërsuar lumin dhe ujërat e tij, duke e transferuar në liqene artificilale me rrjedhje të ngadalshme, veçanërisht gjatë verës. Kjo ka bërë që flora dhe fauna ujore të humbin pjesërisht karakteristikat lumore dhe të marrin ato liqenore. Disa specie peshqish janë zhduk ose janë rralluar shumë etj.

Zhvillimi intensive i ekonomisë dhe i turizmit etj., kanë rritur kërkesën për energji dhe impaktin mbi lumenj. Këto kërkojnë një monitorim të vazhdueshëm të parametrave hidrike, kimike dhe biologjike të lumit Drin dhe lumenjve të tjerë me synim ruajtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të komponenteve të biodiversitetit, veçanërisht të faunës ujore (peshq etj.).

Parametrat që do analizohen:

1. Parametrat fiziko-kimke
2. Parametrat kimike
3. Ndotja mikroiologjike
4. Diatomete bentike
5. Protozoarët
6. Makroinvertebroret bentik
7. Peshqit

B. Punime të kryera deri tani ose që janë në progres në ketë fushë

A. PAPARISTO, B. PEPA & M. RAKAJ. 2017: "Enabling Transboundary Cooperation and Integrated Water Resources Management in the Extended Drin River Basin", GEF Project "

A. BEKTESHI & I. LEKA. 2001: "Dynamics of changing of chemical of Shkodra lake water" Journal of Environmental Protection and Ecolog Vol. 2, Nr.3, pp. 632-636.

L. KASHTA, M. RAKAJ & V. ZENELI. 2016: *The diversity of aquatic macrophytes in the transboundary lakes of shkodra, Ohrid and Prespa – Albanian.* Buletini Matematika dhe Shkencat e Natyres Nr.20: 28-39. Botim i Universitetit te Tiranes, Fakulteti i Shkencave te Natyrës.

M. BARBIERI. A GARONE, A. NEZIRI. M. ROSSI: 2015: First groundäater chemical status assessment of the Buna River. Protected Landscape (Albania). Environmental Earth Sciences (Impakt faktor Thomson Scientific IF 2014 1.765). 2015

M. RAKAJ. 2012: Biological Conditions of the Lake Shkodra and Buna River. Journal of Environmental Protection and Ecology 13(3): 1397-1404. SciBultCom Ltd. ISSN: 1311$065. Impact Factor (Thomson Scientific 2011).

M. RAKAJ. 2008: Community of phytoplankton and periphyton as indicators of trophic state of Lake Shkodra. *International Conference on Biological and Environmental Sciences,* Faculty of Natural Sciences, University of Tirana.

M. RAKAJ & DH. DHORA. 2012: Conspicuous Values and Incisive Environmental Problems of Buna River. Journal of Environmental Protection and Ecology 13(3): 1366-1374. SciBullCom Ltd. ISSN: 1311-5065. Impact Factor (Thomson Scientific 2011) = 0.102.

M. RAKAJ & L. KASHTA. 2017: *The diversity and protected status of aquatic tracheophytes in the transboundary lakes of Shkodra, Ohrid and Prespa – Albanian part.* Buletini Shkencor, Seria e Shkencave të Natyrës, nr.67: 67-83.

M. RAKAJ & RR. SMAJLAJ. 2010: Vlerësim paraprak i Statusit Ekologjik të Lumit Buna. Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave të Natyrës, nr. 60:145-154.

M. RAKAJ. & RR. SAMAJLAJ. 2015. *Kontribut mbi implementmin e Direktivës së Habitateve për mjediset ujore të Shqipërisë.* Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave të Natyrës, nr. 65: 103-116. ISSN 2221-6847.

M. RAKAJ, V. ALUSHI & RR. SMAJLAJ. 2020: Specie aliene të ujërave të ëmbla të Shqipërisë. Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave të Natyrës, nr. 22 ((*në botim*).

V. ALUSHI & M. RAKAJ. 2011: Overview of Protists of the Shkodra Lake. *International Journal of Ecosystems and Eclogy Sciences (IJEES),* vol 1. "Special issue, ICE 2011", p. 1-6. ISBN: 2224-4980.

C. Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombetare të Kërkimit e Zhvillimit):

ANONIMA: 2020 -2021: *Vlerësimi i cilësisë ekologjike të ujit të ekosistemit ujor të Liqenit të Shkodrës sipas standardeve të BE dhe të Direktivës Kuadër të Ujërave (DKU).* Qendra e Studimit të Ujërave të Rajonit të Shkodrës dhe Departamenti i Biologjisë dhe Kimisë. Fakulteti i Shkencave Natyrore, Universiteti i Shkodrës "Luigj Gurakuqi", Shkodër.

L. KASHTA & M. RAKAJ. 2018: *Vlerësimi i gjendjes ekologjike të liqeneve Ohër,Prespë dhe Shkodër mbështetur në Indeksin e makrofiteve.* Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave të Natyrës, nr. 61.

D. *Objektivi i zhvillimit:* Raporti tematik mbi biodiversitetin dhe ekositemin lumor.

E. *Objektivat imediate dhe rezultatet e pritëshme:*

Objektivi 1: Vlerësimi i cilësive kimike dhe i ndotjes mikrobiologjike të Lumit Drin.

Rezultati 1:

Gjendja e cilësise kimike dhe niveli i ndotjes mikrobiologjike të burimeve ujore të lumit.

Rezultati 2:

Hartimi i një raporti të detajuar mbi nivelin e ndotjes kimike dhe mikrobiologjike të Lumi Drin.

Objektivi 2: Vlerësimi i cilësive biologjike të burimeve ujore bazuar mbi speciet indikatore dhe abundancen e tyre.

Rezultati 1:

Gjendja e cilësieve biologjike të burimeve ujore të lumit.

Rezultati 2:

Hartimi i një raporti të detajuar mbi cilësitë biologjike të Lumit Drin.

Objektivi 3: Klasifikimi i statusit ekologjik aktual të lumit Drin (segmenti Fierzë – Vau i Dejës).

Rezultati 1:

Përshkruani elementëve biologjikë të nevojshëm për vlerësimin e statusit ekologjik te lumit.

Rezultati 2:

Klasifikimi i statusit ekologjik aktual të lumit Drin (segmenti Fierzë – Vau i Dejës)

Objektivi 4: Mundësimi i menaxhimit të integruar të burimeve ujore të lumit Drin.

Rezultati 1:

Konsolidimi i një baze të dhënash mbi gjendjen ekologjike të lumit, florën, faunën, ndikimiet në mjedis dhe pasojat socio-ekonomike.

Rezultati 2:

Zhvillimi i një Plan Menaxhimi të Integruar për burimet ujore dhe biodiversitetin e segmentit lumor Fierzë – Vau Dejës.

Objektivi 5: Ruajtja e biodiversitetit dhe e shërbimeve që lumi Drin ofron.

Rezultati 1:

Identifikimi i llojeve të kërcënuara dhe të rrezikuara të florës dhe faunës nga ndërhyrjet mbi pellgun e lumit Drin.

Rezultati 2:

Hartimi i Planeve të Veprimit një e shumëvjeçare për mbrojtje e llojeve të kërcënuara dhe të rrezikuara.

Objektivi 6: Promovimi i zhvillimit të qëndrueshëm të lumit Drin.

Rezultati 1:

Përshtatja sa të jetë e mundur e programeve dhe e planeve të zhvillimit ekonomik e social me mbrojtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të biodiversitetit të lumit Drin.

F. Përfituesit nga projekti:

a. Përfituesit direktë:

Bizneset e vogla dhe të mesme që veprojnë në fushat e energjisë elektrike, të bujqësisë, të transportit, të peshkimit dhe të turizmit.

b. *Përfituesit indirektë:*

Komuniteti vendas dhe njësitë kërkimore e shkencore të institucioneve kërkimore, OJF, Universiteti i Shkodrës dhe Universitetet e tjera.

c. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të lyre?*

Nepërmjet Raportit Tematik, referimeve në konferenca kombëtare e ndërkombëtare, publikimeve në revista shkencore dhe një Workshopi.

G. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm:

Plani i punës i detajuar për vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në MijëLekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do tëkryhet

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotë të Punës që do të angazhohet në Projekt			**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**	
Nr.	Emr i	Koha në %	Paga Bazë dhe Shtesat	Gjithsej
1.	Violeta Alushi	30%	950	**1150**
2.	Marash Rakaj	30%	850	**950**
3.	Adem Bekteshi	25%	750	**650**
4.	Rrok Smajlaj	25%	650	**650**
5.	Anila Neziri	25%	550	**650**
		Gjithsej:		**4050**

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë: **4050**

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	**Emërtimi**	**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**
1.	Konsulencë juridike	**50**
2.	Organizimi i një Workshopi	**100**
3.	Zyra e tatim taksave	**100**
4.	INSTAT	**50**
5		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë: **300**

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetime në Vau i Dejës – Adem Bekteshi, Marash Rakaj	100
2.	Udhetime në Koman – Violeta Alushi, Anila Neziri	100
3.	Udhetime në Fierzë - Violeta Alushi, Rrok Smajlaj	150

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë: **350**

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Violeta Alushi	100
2.	Marash Rakaj	100
3.	Adem Bekteshi	100
4.	Rrok Smajlaj	100
5.	Anila Neziri	100

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë: **500**

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		

2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë: **5250**

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në%.

Burimet e Financimit	**%**	**Në Mijë Lekë**
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe bashkëpuntorët	100%	**5200**
Shumaqë do të financohet nga burime të tjera		
Shuma që kërkohet të financohet nga PKKZH		
Gjithsej	**100%**	**5200**

Në se Projekti zgjat më shumë se një vit, jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit në MijëLekë :

Viti ifinanc	**Honorare studimi (zëri 230)**	**Shpenz. Udhët. (zëri 230)**	**Shërb. Të tretët (zëri 230)**	**Shpenz. Transp. (zëri 230)**	**Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)**	**Totali (zëri 230)**	**Pajisje (zëri 231)**	**Gjithsej**	**Kërk. Nga PKKZH**
1	1150	100	50	100	0	1.400	0	1.400	
2	950	100	100	100	0	1.250	0	1.250	
3	650	150	100	100	0	1.000	0	1.000	
4	650		50	100	0	800	0	800	
5	650			100		750		750	
							Gjithsej :	**5.200**	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese)person juridik? **Po**

12. Kur është I pregatitur institucioni të filloje Projektin?Shtator 2021

13. Cilat janë risqet e mundëshme dhe si do të kapërcehen?Zgjatja e pandemisë që do kapërcehet me takimet dhe mbledhjet në platformen on-line.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. as Dr Violeta Alushi

Firma Data: __.__.____

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. As. Dr. Ariana Striniqi

Firma Data: __.__.____

UNIVERSITETI I SHKODRËS

"Luigj Gurakuqi"

Fakulteti Shkencave te Natyres

Programi i doktoraturës në "Shkencat Mjedisore"

DEPARTAMENTI BIOLOGJISË DHE KIMISË

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit Shkencor: "Vlerësimi i ndikimit të HECE-ve mbi florën dhe faunën ujore në pellgun e lumenjve të Cemit dhe të Valbonës"

II. Grupi kërkimor-shkencor: Prof.as.dr. Marash Rakaj (marash.rakaj@unishk.edu.al), Prof.dr. Adem Bekteshi (adem.bekteshi@unishk.edu.al), Prof. dr. Syzana Golemi (syzana.golemi@unishk.edu.al), Prof.as.dr. Rrok Smajlaj (rrok.smajlj@unishk.edu.al), Prof.as.dr. Violeta Alushi (violeta.alushi @unishk.edu.al), Prof.as.dr. Ariana Striniqi (ariana.striniqi@unishk.edu.al), Universiteti i Shkodrës.

III. Propozuar si pjesë e Prioriteteve Strategjike të UNISHK me Vendim SA nr. 97 nr. 1026 prot të datës 29.03.2021, ku "Zhvillimi i Qëndrueshëm dhe Ruajtja e Biodiversitetit janë vendosur si dy prej tyre.

III. Objektivat e projektit:

1. Monitorim i rrjedhjes së ujit përgjatë shtretërve të lumenjve.
2. Analizë e parametrave fiziko-kimike ujore përgjatë lumenjve.
3. Vlerësimi i faunës ujore përgjatë lumenjve.
4. Vlerësimi i florës ujore përgjatë lumenjve.
5. Vlerësim i ndikimit të HEC-eve mbi cilësitë kimike të ujërave.
6. Vlerësim i ndikimit të HEC-eve mbi florën dhe faunën ujore, veçanërisht mbi specie e rrallë dhe të rrzikuar.
7. Propozimi i rrugëve inovative të zhvillimit ekonomik e social në luginat e lumenjve malore, duke ruajtur natyrën dhe biodiversitetin.

IV. Personeli i Projektit:

Emri Mbiemri	Titulli shkencor	Posti që mban	IAL
Drejtuesi i Grupit Kérkimor			
Marash Rakaj	Prof.as.dr.	Lektor	UNISHK
Bashkëpunëtorë shkencore			
Adem Bekteshi	Prof.dr.	Lektor	UNISHK
Suzana Golemi	Prof.dr.	Lektor	UNISHK
Rrok Smajlaj	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Anila Neziri	Prof.dr	Lektore	UNISHK
Violeta Alushi	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK
Ariana Striniqi	Prof.as.dr.	Lektore	UNISHK

V. Argumentimi shkencor i Projektit.

A. Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij: **Synimi i këtij Projekti kërkimor-shkencor është vlerësimi i ndikimit të HEC-ve mbi cilësitë kimike dhe mbi biodiversitetin e burimeve ujore të dy lumenjve, si dhe dhënja e alternativave të tjera të zhvillimit ekonomik e social që nuk dëmtojnë mjedisin dhe biodiversitetin.**

Larmia biologiike dhe pejsazhi alpin i lumenjve malorë përbëjnë një pasuri natyrore shumë të çmuar, e cila duhet të përdoret në menyrë të qëndrueshme duke e ruajtur dhe zhvilluar më tej.
Habitatet e lumenjve strehojnë një florë dhe faunë ujore të larmishme, endemike dhe të rrezikuar.
Shumica e këtyre Habitateve dhe popullatat e specieve të rralla dhe të rrezikuara janë renditur në ligjet dhe konventat kombëtare e ndërkombëtare, si **Direktiva e Habitateve** (*Directive 92/43/EEC*), **Natura 200, CITES** etj., duke e rritur më tej rëndësinë e këtyre mjediseve natyrore në shkallë ndërkombëtare.
Studimet e deritanishme për ndikimin e hidrocentraleve (HEC-ve) mbi cilësitë kimike dhe mbi biodiversitetin në ekosistemet ujore kanë qenë të kufizuara. Studime më intensive ndër dhe disiplinore do të ishin me shumë rëndësi për vlerësimin e thelluar të ndikimeve të mundshme të shkaktuara nga hidrocentralet.
Studime të tilla synojnë vlerësimin e statusit aktual të florës dhe faunë ujore dhe zhvillimet e ardhshme nën stresin e mundshëm mjedisor të HEC-ve.
Lumi Valbonës dhe i Cemit, ashtu si edhe lumi i Shalës, Nikaj-Merturit, Gashit etj. shtrihen në relieve kryesisht alpine e malore brënda Alpeve të Shqipërisë ku shquhen për një diversitet të lartë gjeomorfologjik dhe biologjik.
Lumi i Cemit, me gjatësi 26 km brënda territorit të Shqipërisë, shtrihet përgjatë dy luginave të Kelmendit (Selcës dhe Vukë-Nikcit), dhe pasi del në Malin e Zi, i bashkohet Lumit Moraça për tu derdhur në Liqenin e Shkodrës.
Të dy luginat, së bashku me Vermoshin janë zona të mbrojtura dhe janë propozuar të shpallen Park Kombëtar, brënda Parkut Kombëtar të Alpeve të Shqipërisë.
Lumi i Valbonës, me gjatësi 50.6 km, buron në Valbonë dhe pasi përshkon luginën e Tropojës derdhet në Lumin Drin, në Fierzë. Lugina e Valbonës me sipërfaqe 8000ha gëzon statusin Park Kmbëtar qysh prej vitit 1996.
Dekadën e fundit janë parashikuar e miratuar ndërtimi i shumë HEC-eve përgjatë lumenve malore, bile edhe brënda zonave të mbrojtura, si përgjatë lumit të Valbonës, lumit të Cemit, Lumit të Nikaj-Merturit etj.

Studime të ndryshme kanë treguar se HEC-et degradojnë gradualisht vlerat ekologjike të lumenjve, si dhe bie ndesh qartësisht me konceptin e zhvillimit të qëndrueshëm, veçanërisht në Zonat e Mbrojtura.
Nërtimi i HEC-ve përgjatë lumenjve, shpesh ka krijuar edhe problem ekonomike e sociale tek banorët vendas pë arsye të mungesës së ujit për vaditje e ndonjë rast edhe të ujit të pishëm.
Shumica e vendeve europiane kanë braktisur prodhimin e hidroenergjisë mga lumenjtë duke përdorur rrugë t tjera, bile edhe më efikase dhe pa pasoja për mjedisin.
Prandaj kërkohet një përgjegiësi dhe ndërgjegjësim më i lartë për mbrojtjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm t vlerave natyrore dhe të biodiversitetit të ekosistemeve ujore, veçanërisht të ekosistemeve të ujërave të ëmbla.
Ruajtja dhe zhvillimi i vlerave natyrore dhe biologjike të ekosistemeve dhe habitateve lumore do të nxiste zhvillimin e një ekoturizmi të qëndrueshëm, i cili do zhvillonte bizneset lokale dhe do gjeneronte të ardhurat për komunitetin vendas.

B. Punime të kryera deri tani ose që janë në progres në ketë fushë

A. PAPARISTO, B. PEPA & M. RAKAJ. 2017: "Enabling Transboundary Cooperation and Integrated Wate Resources Management in the Extended Drin River Basin", GEF Project "

A. BEKTESHI & I. LEKA. 2001: "Dynamics of changing of chemical of Shkodra lake water" Journal o Environmental Protection and Ecolog Vol. 2, Nr.3, pp. 632-636.

L. KASHTA, M. RAKAJ & V. ZENELI. 2016: The diversity of aquatic macrophytes in the transboundary lakes of Shkodra, Ohrid and Prespa – Albanian. Buletini Matematika dhe Shkencat e Natyres Nr.20: 28-39 Botim i Universitetit te Tiranes, Fakulteti i Shkencave te Natyrës.

M. BARBIERI. A GARONE, A. NEZIRI. M. ROSSI: 2015: First groundwater chemical status assessment o the Buna River. Protected Landscape (Albania). Environmental Earth Sciences (Impakt faktor Thomson Scientific IF 2014 1.765). 2015

M. RAKAJ. 2012: Biological Conditions of the Lake Shkodra and Buna River. Journal of Environmental Protection and Ecology 13(3): 1397-1404. SciBultCom Ltd. ISSN: 1311$065. Impact Factor (Thomson Scientific 2011).

M. RAKAJ. 2012: Consideration on the eutrophication in the Lake of Shkodra. *International Conference on Toward Future Sustainable Development*, Shkoder, Al. 16-17 November, p.35-39. ISBN: 978-9928-4011-9-9.

M. RAKAJ & DH. DHORA. 2012: Conspicuous Values and Incisive Environmental Problems of Buna River. Journal of Environmental Protection and Ecology 13(3): 1366-1374. SciBullCom Ltd. ISSN: 1311-5065. Impact Factor (Thomson Scientific 2011) = 0.102. http://eee.iepe-iournal.infO/joumal•content/vol-13-n03-2012.

M. RAKAJ & L. KASHTA. 2017: The diversity and protected status of aquatic tracheophytes in the transboundary lakes of Shkodra, Ohrid and Prespa – Albanian part. Buletini Shkencor, Seria e Shkencave të Natyrës, nr.67: 67-83.

M. RAKAJ & RR. SMAJLAJ. 2010: Vlerësim paraprak i Statusit Ekologjik të Lumit Buna. Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave të Natyrës, nr. 60:145-154.

M. RAKAJ. & RR. SAMAJLAJ. 2015. Kontribut mbi implementmin e Direktivës së Habitateve për mjediset ujore të Shqipërisë. Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave të Natyrës, nr. 65: 103-116. ISSN 2221-6847.

M. RAKAJ, V. ALUSHI & RR. SMAJLAJ. 2020: Specie aliene të ujërave të ëmbla të Shqipërisë. Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave të Natyrës, nr. 22 (*në botim*).

N. FRASHËRI, M. RAKAJ, F. MANDIJA & J. BUSHATI. 2021: Observation of Shkodra Lake water quality using satellite imagery.*1st International Conference on Water Environmental Protection and Sustainable Development WEPSD*, 17-18 Maj 2021, Tiranë, Albania.

V. ALUSHI & M. RAKAJ. 2011: Overview of Protists of the Shkodra Lake. *International Journal o Ecosystems and Eclogy Sciences (IJEES)*, vol 1. "Special issue, ICE 2011", p. 1-6. ISBN: 2224-4980.

C. Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombetare të Kërkimit e Zhvillimit):

ANONIMA: 2020 -2021: Vlerësimi i cilësisë ekologjike të ujit të ekosistemit ujor të Liqenit të Shkodrës sipa standardeve të BE dhe të Direktivës Kuadër të Ujërave (DKU). Qendra e Studimit të Ujërave të Rajonit t Shkodrës dhe Departamenti i Biologjisë dhe Kimisë. Fakulteti i Shkencave Natyrore, Universiteti i Shkodrë "Luigj Gurakuqi", Shkodër.

L. KASHTA & M. RAKAJ. 2018: Vlerësimi i gjendjes ekologjike të liqeneve Ohër,Prespë dhe Shkodë mbështetur në Indeksin e makrofiteve. Buletini Shkencor i USH "Luigj Gurakuqi", Seria e Shkencave t Natyrës, nr. 61.

D. ***Objektivi i zhvillimit:*** **Vlerësimi i ndikimit të hidrocentraleve mbi cilësitë kimike dhe mbi biodiversitetin e ekositemeve lumore dhe propozimi i alternativave të tjera të zhvillimit ekonomik pa dëmtuar mjedisin dhe biodiversitetin.**

E. ***Objektivat imediate dhe rezultatet e pritëshme:***

Objektivi 1: Monitorim i rrjedhjes së ujit përgjatë lumenjve.

Rezultati 1:

Identifikimi i sasië së ujit që rrjedh përgjatë lumenjve, mbi dhe poshtë HEC-ve.

Rezultati 2:

Gjendja e habitateve ujore përgjatë lumenjve, veçanërisht poshtë HEC-ve..

Objektivi 2: Analizë e parametrave fiziko-kimike ujore përgjatë dy lumenjve

Rezultati 1:

Gjendja e cilësive fiziko-kimike të ujërave përgjatë lumit.

Rezultati 2:

Niveli i ndotjes kimike dhe bakteriologjike të ujërave përgjatë lumit.

Objektivi 3: Vlerësimi i faunës ujore përgjatë dy lumenjve (mbi dhe nën HEC-e).

Rezultati 1:

Gjendja e popullatave të specieve të ndryshme të kafshëve ujore (peshq etj.) përgjatë lumenjve.

Rezultati 2:

Gjendja e popullatave të specieve të rralla dhe të rrezikuara të kafshëve ujore përgjatë lumenjve.

Objektivi 4: Vlerësimi i florës ujore përgjatë dy lumenjve (mbi dhe nën HEC-e).

Rezultati 1:

Rezultati 2:

Gjendja e popullatave të specieve të rralla dhe të rrezikuara të bimëve ujore (makrofiteve) përgjatë lumenjve.

Objektivi 5: Vlerësim i ndikimit të HEC-eve mbi cilësitë kimike të ujërave.

Rezultati 1:

Hartimi i një baze të dhënash mbi vlerat e parametrave fiziko-kimike ujore mbi dhe poshtë HEC-eve

Rezultati 2:

Gjendja e nivelit të ndotjes kimike dhe bakteriologjike të ujërave përreth HEC-eve.

Objektivi 6: Harimi i një Raporti mbi vlerësim i ndikimit të HEC-ve mbi florën dhe faunën ujore, veçanërisht për speciet e rralla dhe të rrezikuara.

Rezultati 1:

Një bazë të dhënash mbi gjendjen e popullatave të specieve të bimëve dhe kafshëve ujore përgjatë lumenjëve.

Rezultati 2:

Raporti mbi gjendje e popullatave të specieve të bimëve dhe kafshëve ujore të rralla dhe të rrezikuara përgjatë lumenjëve.

Objektivi 7: Propozim i rrugëve inovative të zhvillimit ekonomik në luginat e lumenjve malore, duke ruajtur natyrën dhe biodiversitetin.

Rezultati 1:

Hartimi i një strategjie të zhvillimit ekonomik të luginave të lumenjve malore duke ruajtur naturen dhe biodiversitetin në përshtatje me ligjet, direktivat dhe konventat kombëtare e ndërkombëtare.

Rezultati 2:

Hartimi i një Programi e Plan veprimi për zhvillimin ekoturistik të luginave të lumenjve malore, si rruga më e përshtatshme për zhvillimin e qëndrueshëm sipas objektivave të Axhendës 230.

F. Përfituesit nga projekti:

a. *Përfituesit direktë:*

Bizneset e vogla dhe të mesme të fermave bujqësore e blegtorale dhe bizneset e vogla të transportit dhe turizmit malor.

b. *Përfituesit indirektë:*

Komuniteti vendas, njësitë administrative vendore, OJF-të dhe njësitë kërkimore dhe shkencore të Universitetit të Shkodrës dhe të universiteteve të tjera.

c. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të lyre?*

Nepërmjet raportit përfundimtar, referimeve në konferenca kombëtare e ndërkombëtare, publikimeve në revista shkencore dhe organizimit të një workshopi.

g. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vilin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm i punës:

Plani i punës i detajuar për vitin e parë:

VI. Buxheti. Vlerësimi i projektit për vitin e parë në Mijë Leké.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. Honorare për përgatitjen e projektit dhe për studimin që do të kryhet.

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës të plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë	
Nr.	**Emri**	**Koha në %**	**Paga bazë dhe shtesat**	**Gjithsejt**
1.	Marash Rakaj	40%	1050	1250
2.	Adem Bekteshi	35%	950	1050
3.	Suzana Golemi	25%	750	750
4	Rrok Smajlaj	30%	650	750
5.	Anila Neziri	25%	550	650
6.	Violeta Alushi	25%	550	650
7.	Ariana Striniqi	25%	550	650
		Gjithsej:		**5750**

Totali i pjesëshëm në Mijë Lekë: **5750**

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit.

Nr.	**Emërtimi**	**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**
1.	Konsulencë juridike	100
2.	Organizimi i një Workshopi	150
3.	Të dhëna ekonomike nga bizneset	150
4.	Zyra tatimtaksave	100
5.	INSTAT	100

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë: **600**

Shpenzime Transporti (për nevojat e studimit të fisibilitetit

Nr.	**Emërtimi**	**Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë**
1.	Udhëtime në Tamarë – Adem Bekteshi, Violeta Aushi	100
2.	Udhëtime në Lëpushë – Suzana Golemi, Rrok Smajlaj	100
3.	Udhëtime në Vukël – Anila Neziri, Marash Rakaj, Ariana Striniqi	150
4.	Udhëtime në Valbonë – Marash Rakaj, Rrok Smajlaj, Violeta Alushi	150

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë: **500**

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Marash Rakaj	100
2.	Adem Bekteshi	100
3.	Suzana Golemi	100
4.	Rrok Smajlaj	100
5.	Ariana Striniqi	100
6.	Violeta Alushi	100
7.	Anila Neziri	100

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë: **700**

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fisibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

C. *Shpenzime për rritjen e aktiveve te qëndrueshme të trupëzuara*

CI. Shpenzime për pajisje specifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë: 7550

I. Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në%.

Nr.	Burimet e Financimit	%	në Mijë Lekë
1.	Shuma që do të financohet nga vet Agjensia Ekzekutuese dhe Bashkpunëtorët	100%	7550
2.	Shuma që do të financohet nga burime të tjera		
3.	Shuma që këkohet të financohet nga PKZH		
	Gjithsej:	100 %	7550

Nëse Projekti zgjat më shumë se një vit do të jepet vlerësimi për fondet që kërkohen për çdo vit në Mijë Lekë:

Viti ifina nc	Honorar e studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. Të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej	Kërk. Nga PKK ZH
1.	1250	100	100	100				1.550	
2.	1050	100	150	100				1.400	
3.	750	100	150	150				1.150	
4.	750	100	100	150				1.100	
5.	650	100	100					850	
6.	650	100						750	
7.	650	100						750	
							Gjithsej:	7.750	

11. *A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik?* *Po*

12. *Kur është i pregatitur institucioni të filloje Projektin?* *Tetor 2021*

13. *Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen? - Zgjatja e pandemisë, e cila do të kapërcehet me takime dhe mbledhje në platformën on-line.*

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. As. Dr. Marash Rakaj

Firma Data: __.__.____

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. As. Dr. Ariana Striniqi

Firma Data: __.__.____

Fakulteti i Shkencave te Natyres

Universiteti i Shkodrës "Luigj Gurakuqi"

Programi i doktoraturës "Shkenca mjedisore"

DEPARTAMENTI I BIOLIGJI-KIMISE

MODELI- Projekti Kërkimor Shkencor dhe i Zhvillimit

I. Fusha e Kërkimit Shkencor: Ekotoksikologji dhe aspekte te kimise e biokimise mjedisore

II. **Grupikërkimor-shkencor:** Prof.Dr.AnilaNeziri (anila.neziri@unishk.edu.al),
III. Prof.dr.Suzana Golemi (suzana.golemi@unishk.edu.al),

IV. Objektivat e projektit:

1. Studimi i ndotjes se mjedisit dhe pasojave te saj ne boten e gjalle .
2. Monitorim i parametrave fiziko kimike te ujit, ajrit, tokes dhe biotes.
3. Monitorimi i ndryshimeve biokimike ne biote si rezultat i ndotjes kimike.
4. Monitorim i lendeve toksike ne mjedis (ndotes organike).
5. Studimi i efekteve toksike qe shkakton ndotja ne boten e gjalle.

7. Studimi i efekteve negative qe sjell ndotja e mjedisit ne biodiversitet dhe turizem.

V.PersoneliiProjektit:

EmriMbiemri	**Titullishkencor**	**Postiqëmban**	**IAL**
DrejtuesiiGrupitkërkimor			
AnilaNeziri	Prof.dr.	Lektore	UNISHK
Bashkëpunëtorëtshkencore			
Suzana Golemi	Prof..dr.	Lektore	UNISHK
Neira Medja	Prof.as.Dr	Lektore	UNISHK

***VI.* Argumentimi shkencor i Projektit.**

A. Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes sëtij: **Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet të monitorohet ndotja e mjedisit nga kimikatet dh e aktiviteti njerezor dhe efektet qe ajo shkakton ne boten e gjalle nepermjet studimeve te integruara kimke, toksikologjike dhe biokimike.**

Rritja industriale gjatë një periudhe prej gati pesë dekadash nuk u shoqërua me masa adekuate teknike për parandalimin e ndotjes. Ujërat e ndotura nga nga qyteti i Shkodrës përfundojnë në liqenin e Shkodres dhe lumin Buna me trajtim minimal ose aspak.. Situata aktuale, me aktivitete njerëzore duke përfshirë peshkimin dhe turizmin ilegal, si dhe gjuetinë pa leje, varka, ndërtimet pa leje, bujqësinë, rrjedhjet urbane dhe mungesën e trajtimit të ujërave të ndotura të ndotura nga PCB dhe metalet e rënda (balta e kuqe e hedhur nga alumini i KAP impianti), rrezikojnë stabilitetin e ekosistemit të Liqenit të Shkodrest. **[Kantic, A 2007]** .Një numër OCP dhe PCB janë zbuluar tashmë në ujërat dhe degët e Liqenit të Shkodrës / Skadar duke përdorur metodat konvencionale të marrjes së mostrave dhe nxjerrjes (**Misurovic A., 2002**).

Ndërsa ekonomia shqiptare vazhdon të rritet përdorimi në rritje i plehrave artificialë dhe pesticideve nga punëtorët e paedukuar të bujqësisë , pritet gjithashtu të ketë efekte të dëmshme si në cilësinë e ujit ashtu edhe në ekosistemin e gjerë (UNECE, 2002)

Janë identifikuar kërcënimet 'e mëposhtme për ndotjen e tokës, ujit dhe cilësisë së sedimenteve dhe biodiversitetit të ekositemeve ujore :

- Ndotja (industri, mbetje të ngurta, mbetje të lëngëta);

Për të vlerësuar rrezikun e efekteve që lidhen me numrin e madh të substancave që janë të pranishme dhe zbulohen në mjedis (përfshirë ndotësit në zhvillim, metabolitët dhe produktet e transformimit)

Analiza kimike është një hap themelor në vlerësimin e statusit të ujit sipërfaqësor nën WFD. Analiza kimike në përgjithësi kërkon njohuri apriori në lidhje me llojin e substancave që do të monitorohen ndërsa, për arsye teknike dhe ekonomike, nuk është e mundur të analizohen, zbulohen dhe përcaktohet sasia e të gjitha substancave që janë të pranishme në mjedisin ujor. Ekziston një nevojë për të kuptuar se cilat janë efektet reale të shkaktuara nga prania e substancave kimike në mjedisin ujor (përfshirë ndotësit në zhvillim, metabolitët dhe produktet e transformimit) dhe për të lidhur efektet e vëzhguara me objektivat e menaxhimit me kosto efektive. Ky është thelbi i propozimit të Projektit. Mjetet bio analitike japin një vlerësim më holistik të kimikateve biologjikisht aktive të pranishme në ujë, sepse ato janë në gjendje të zbulojnë toksicitetin e përzierjes dhe efektet e metabolitëve dhe të panjohurave. Pak a shumë çdo lloj shembulli mund të analizohet, dhe rezultatet shpesh shprehen në bazë ekuivalente kimike. Disa nga mjetet mund të përdoren gjithashtu për një vlerësim të hershëm të rreziqeve të mundshme për shëndetin e njeriut (p.sh. prova mutagjenetike), në lidhje me konsumin e produkteve të peshkut ose ujit të pijshëm. Për më tepër, ato mund të integrojnë dhe vlerësojnë mënyrat antagoniste të veprimit që potencialisht mund të jenë të pranishme në mostër. Për shkak të kostove relativisht të ulëta dhe aftësisë për të zbuluar një numër të madh të substancave që kanë të njëjtën mënyrë veprimi, disa bioteste in vitro janë të përshtatshme për qëllime të studimi paraprak.. Mjetet bio-analitike të aplikuara për vlerësimin e cilësisë së ujit do të vendosin se cila përgjigje e bio-vlerësimit konsiderohet të tregojë një rrezik mjedisor.

Analizat kimike përdoren zakonisht në programet e monitorimit të cilësisë së ujit dhe ofrojne informacion të rëndësishëm në lidhje me përqendrimin e kimikateve, por shpesh është e pamjaftueshme për të reflektuar numrin e madh të kimikateve të ndryshëm të pranishëm në një mostër. Qasja e kombinuar kimike dhe toksikologjike ka potencialin për një vlerësim gjithëpërfshirës të cilësisë së ujit dhe është propozuar që të plotësohet vlerësimi i statusit kimik me metoda të bazuara në efekt.

B. Punime të kryera deri tani ose që janë në proçes në këtë fushë në institucione të tjera

✓A. NEZIRI, E. MARKU, I. MALOLLARI: Organochlorine Pesticides Concentrations in Surface Waters of Lakes of Shkodra, Oh rid and Prespa (Albanian Part) JEPE, Vol. 17. No. 3,2016
✓M. BARBIERI, A. GARONE, A. NEZIRI, M. ROSSI: First groundwater chemical status assessment of the Buna River- Protected Landscape (Albania). *Environmental Earth Sciences* (Impakt faktor Thomson Scientific IF 2014 1.765), 2015
✓A. Neziri, I. Malollari , E.Laho, A. Pambuku : Persistent Organic Pollutants in the Buna River Basin Ground (Albania) , Journal of Environmental Protection and Ecology , **Vol. 15, No 2: 2014.** http://www.jepe.gr/

S. Golemi , N. Medja, Hematological and biochemical indices of the eel (Anguilla anguilla l., 1758) collected from the shkodra lake, albaniaJanuary 2014Journal of Environmental Protection and Ecology 15(1):204-209
S. Golemi , N. Medja, D.Lacej A COMPARATIVE STUDY ON BLOOD PARAMETERS OF TWO CYPRINID FISHES LIVING IN THE SHKODRA LAKE (ALBANIA) 2013Journal of Environmental Protection and Ecology 14(3):939-946

C. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

D. *Objektivi izhvillimit:–* **Monitorimi i ndotjes se mjedisit nga kimikatet dhe aktiviteti njerezor dhe efektet qe ajo shkakton ne boten e gjalle nepermjet studimeve te integruara kimke, toksikologjike dhe biokimike.**

E. *Objektivatimediatedherezultatet e pritëshme:*

Objektivi 1:

Studimi i ndotjes se mjedisit dhe pasojave te saj ne boten e gjalle .

Rezultati 1:
Krijimii një baze te dhenash ne lidhje me ndotjen e mjedisit dhe pasojat ne boten e gjalle

Rezultati 2
Krahasimi i te dhenave te marra me studime te ngjashme dhe normat e EU

Objektivi 2:

Monitorim i parametrave fiziko kimike te ujit, ajrit.

Rezultati 1:
Percaktimi i gjendjes trofike te ujerave natyrore .

Rezultati 2:

Percaktimi i nivelit te ndotjes

se ajrit mjedisor

Objektivi 3:

Monitorimi i ndryshimeve biokimike ne biote si rezultat i ndotjes kimike.

Rezultati 1:
Percaktim i i llojeve te rrezikuara nga ekspozimi kimik dhe efekteve te toksikanteve tek biota. .

Objektivi 4: . Monitorim i lendeve toksike ne mjedis (ndotes organike).

Rezultati 1:

Identifikimi dhe kuantifikimi i lendeve toksike organike qe mund te jene prezente ne ekositemet ujore natyrore bazuar ne Direktiven Kuader te Ujit (WFD)

Objektivi 5: Studimi i efekteve toksike qe shkakton ndotja ne boten e gjalle..

Rezultati 1: Aplikimi i i biotesteve in vitro per pte percaktuar efektin e toksikanteve ne biote

Rezultati 1: Aplikimi i metodave bioanalitike per percaktimin e efektit te toksik te kimikateve ne bioten ujore

F. Përfituesitngaprojekti:

a. Përfituesitdirektë:
Studente dhe studjues te fushave perkatese, intitucionet

b. Përfituesit indirektë:
Komuniteti i Rajonit te Shkodres i cili informohet per gjenjen ekologjike te ekosistemeve ujore qe gjenden ne te

c. Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?
Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura

G. Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet tëpërdoren:

Plani ipërgjithshëm:

Plani i punës I detajuarper vitin e parë:

VII. Buxheti. Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në MijëLekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara)

A. <u>Honorarepërpërgatitjeprojektidhepërstudiminqë</u> do tëkryhet

Personeli i Projektit dhe përqindja e kohës së plotëtë Punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	PagaBazëdhe Shtesat	Gjithsej
1.	AnilaNeziri	30%	1700	1600
2.	Suzana Golemi	30%	1500	1400
3.	Neira Medja	25%	1200	1100
		Gjithsej:		4 100

Totali i pjesshëm (A) në Mijë Lekë :

Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Konsulencejuridike	50
2.	Te dhena ekonomike nga bizneset turistike	100
3.	Zyra e tatimtaksave	100
4.	INSTAT	50
5		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

ShpenzimeTransporti (përnevojat e studimittëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Udhetimi ne Velipojë – Anila Neziri	50
2.	Udhetim ne Vau i Dejes – Suzana Golemi	50
3.	Udhetim ne Malesi te Madhe – Neira Medja	50
4.		5
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	AnilaNeziri	50
2.	Suzana Golemi	50
3.	Neira Medja	50

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Anila Neziri	30
2.	Suzana Golemi	30
3.	Neira Medja	30
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit tëfizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.	Kampionim ne terren Anila Neziri	50
2.	Kampionim ne terren Suzana Golemi	50
3.	Kampionim ne terren Neira Medja	50
4.		
5.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara
C.1.Shpenzime përpajisjespecifike

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në Mijë Lekë
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Totali i pjesshëm në Mijë Lekë:

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në Mijë Lekë :

I. **Burimet e Financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në%.**

Burimet e Financimit	%	nëMijë Lekë
Shumaqë do tëfinancohetngavetëAgjenciaEkzekutuesedhe bashkëpuntorët	100%	6800
Shumaqë do tëfinancohetngaburimetëtjera		
ShumaqëkërkohettëfinancohetngaPKKZH		
Gjithsej	100 %	6800

NëseProjektizgjatmëshumë se një vit, jepetvlerësimipërfondetqëkërkohenpërçdovit

nëMijëLekë :

Vitiifinanc	Honorarestudimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. tëtretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej	Kërk. Nga PKKZH
1	1600	50	50	50	50	1800	100	2800	
2	1400	50	100	50	50	1 650	500	2150	
3	1100	50	100	50	50	1.350	500	1.850	
							Gjithsej :	6.800	

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese)personjuridik? Po

12. Kur ështëipregatiturinstitucionitë fillojë Projektin?Shtator 2021

13. Cilatjanërisqet e mundëshmedhesi do të kapërcehen?Zgjatja e pandemisëqë do kapërcehet me takimetdhembledhjet on-line

Drejtuesi iGrupit Kërkimor

Prof. Dr. Anila Neziri

Firma Data: __.__.____

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. As. Dr. Arjana Striniqi

Firma Data: __.__.____

Nr: 1947 prot
dt: 18.06.2021

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

UNIVERSITETI I SHKODRËS "*Luigj Gurakuqi*"

FAKULTETI I SHKENCAVE SHOQËRORE

DEKANI

Nr. 460 prot. *Shkodër, më 18.6. 2021*

Lënda: ***Kërkesë për miratimin e projekteve kërkimore-shkencore dhe të zhvillimit për programin e studimeve doktorale në "Gjuhë shqipe"***

Drejtuar: **Prof. dr. Suzana GOLEMI**
Rektore e Universitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*"
Senatit Akademik tëUniversitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*"
Bordit të Administrimit të Universitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*"

Në mbështetje të Ligjit nr. 80, datë 22. 07. 2015 "*Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e Arsimit të Lartë në Republikën e Shqipërisë*" dhe të Statutit të Universitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*", të rregullores së Fakulteti të Shkencave Shoqërore të USH dhe në mbështetje të VKM nr.185, datë 25.03.2021, "*Mbi disa ndryshime dhe shtesa tnë VKM nr. 41, datë 24.01.2018 "Për elementet e programve të studimit të ofruara nga IAL, degëve të tyre, njësive kryesore dhe programeve të studimit, si dhe për ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë*", të ndryshuar, përcjellim për miratim të mëtejshëm në Senatin Akademik dhe në Bordin e Administrimit të Universitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*", projektin e madh kërkimor shkencor për programin e studimeve doktorale në "Gjuhë shqipe", titulluar "***Gjuha e shkruar e autorëve të trevës së Veriut***", bashkëshoqëruar edhe me projektet e nënprojektet konkrete.

Bashkëngjitur kësaj shkrese do të gjeni:

- Vendimin e Qendrës së Studimeve Albanologjike dhe të Departamentit të Gjuhësisë.
- Përmbledhësen e projekteve kërkimore – shkencore
- Projektet përkatëse.

DEKANI

Prof. dr. Artan HAXHI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I SHKODRËS "*Luigj Gurakuqi*"
FAKULTETI I SHKENCAVE SHOQËRORE

Shkodër, më 18. 6. 2021

VENDIM

Nr ____, datë 18. 6. 2021

"MBI MIRATIMIN E DRAFT- PROJEKTEVE KËRKIMORE DHE TË ZHVILLIMIT TË PROGRAMIT TË STUDIMIT TË DOKTORATURËS NË "GJUHË SHQIPE"

Në mbështetje të Ligjit nr. 80, datë 22. 07. 2015 "*Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e Arsimit të Lartë në Republikën e Shqipërisë*" dhe të Statutit të Universitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*", të rregullores së Fakulteti të Shkencave Shoqërore të USH dhe në mbështetje të VKM nr.185, datë 25.03.2021 "*Mbi disa ndryshime dhe shtesa në VKM nr. 41, datë 24.01.2018 "Për elementet e programve të studimit të ofruara nga IAL*", të ndryshuar, Udhëzimit të MASR nr. 7, datë 31.03.2021 "*Mbi disa ndryshime në Udhëzimin nr.1, datë 14.01.2020 "Për dokumentacionin dhe procedurat për hapjen , riorganizimin dhe mbylljen e IAL, degëve të tyre, njësive kryesore dhe programeve të studimit, si dhe për ndarjen ose bashkimin e institucionit të arsimit të lartë*", i ndryshuar, asambleja e Qendrës së Studimeve Alabanologjike dhe e Departamentit të Gjuhësisë, në mbledhjen e datës 18. 6. 2021, shqyrtoi dhe unanimisht

vendosi:

1. Miratimin e draft - projekteve kërkimore-shkencore dhe të zhvillimit të programit të studimit të doktoraturës në "*Gjuhë shqipe*" , si më poshtë :
   a. "Gramatikat e shqipes shek. XVIII-XIX"
      - *Kontribute me vlerë në fushë të albanologjisë (Gramatika e dijetarit frances August Dozon "Manuel de la langue chkipe ou albanaise" – 1879);*
   b. "Ndihmesa të autorëve shqiptarë në mërgim për zhvillimin e gjuhës shqipe në rrafshe të ndryshme gjuhësore" :
      - *Fjalësi i veprave të Arshi Pipës;*
   c. "Leksiku i veprave të Ndre Mjedës dhe rimari (K. Ashta)";
   d. "Dom Ndoc Nikaj - Rilindasi i fundit";
   e. "Leksiku në veprën e atë Gjergj Fishtës ("Lahuta e malcis", "Mojs Golemi")".
2. Ky vendim i përcillet dekanit për procedura të mëtejshme.

Drejtori i QSA	Përgjesësi i departamentit
Dr. Zamira SHKRELI	Prof. as. dr. Orjeta BAJA

PROJEKT

GJUHA E SHKRUAR E AUTORËVE TË TREVËS SË VERIUT

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
UNIVERSITETI I SHKODRËS "*LUIGJ GURAKUQI*"
FAKULTETI I SHKENCAVE SHOQËRORE

Programi i doktoraturës "Gjuhë shqipe"

PROJEKTI :

"GJUHA E SHKRUAR E AUTORËVE TË TREVËS SË VERIUT"

Ky është një projekt i madh, në bazë të të cilit ka punuar Qendra e Studimeve Albanologjike për vite me radhë. Ai ka për qëllim të evidentojë e të studiojë kontributin gjuhësor të disa shkrimtarëve të trevës së Veriut, për të cilët mungojnë plotësisht ose pjesërisht hulumtimet, mbasi një pjesë e tyre kanë qenë të ndaluar ose të harruar në të kaluarën.

Ky projekt do të përbëhet nga projekte më të vogla, të cilat do të ndërmarrin studimin e hulumtimin e gjuhës së autorëve të veçantë, të kontributeve të tyre në lëmë të gjuhësisë apo edhe të ngjarjeve kryesore gjuhësore.

Plani afatgjatë i punës 2021 - 2031

Ky është një projekt afatgjatë (10 vjeçar), në bazën e të cilit është organizuar e do të organizohet puna kërkimore shkencore e Qendrës së Studimeve Albanologjike dhe të departamentit të Gjuhësisë. Në këtë bazë do të orientohet edhe puna e ciklit të tretë të studimeve dhe e ciklit të dytë (Master shkencor).

Ai do të përqendrohet në këto drejtime :

1. Analizë e gjuhës së veprave të autorëve të trevës së Veriut.
2. Kontributi i gjuhëtarëve vendës e të huaj në fushë të studimeve gjuhësore.
3. Vlerësimi i tubimeve shkencore me karakter gjuhësor.
4. Gjurmimi dhe studimi i pasurisë gjuhësore të trevës së Veriut të pasqyruara në botimet e ndryshme letrare, gjuhësore ose të mbledhura në ekspedita të veçanta.
5. Organizimi i sesioneve shkencore
6. Realizimi i doktoraturave dhe i botimeve etj..

Ky studim do të kryhet nga:

- Anëtarë të Qendrës Shkencore të Albanologjisë (të brendshëm dhe të jashtëm);
- Pedagogë të departamentit të Gjuhësisë;
- Studentë të doktoraturës ose të Masterit shkencor

Tematikat :

Studim i gjuhës së autorëve të traditës:

1. Preng Doçi (1846 – 1917),
2. Filip Shiroka (1859 – 1935),

3. Anton Xanoni (1863 – 1911),
4. Ndoc Nikaj (1864 – 1945),
5. Ndre Mjeda (1866 – 1937),
6. Gjergj Fishta (1871 – 1940),
7. Mati Logoreci (1867 – 1941),
8. Bernardin Palaj (1894 – 1947),
9. Shtjefën Gjeçovi (1874 – 1927),
10. Luigj Gurakuqi (1879 – 1925),
11. Hilë Mosi (1885 – 1933),
12. Vinçenc Prendushi (1885 - 1949),
13. Anton Harapi (1888 - 1940),
14. Donat Kurti (1903 - 1983),
15. Lazer Shantoja (1892 – 1945),
16. Justin Rrota (1889 – 1964),
17. Karl Gurakuqi (1895 – 1965),
18. Ethem Haxhiademi (1902 - 1965),
19. Ernest Koliqi (1903 - 1975),
20. Migjeni (1911 – 1937),
21. Risto Siliqi (1882 - 1936),
22. Gaspër Pali (1916 - 1942),
23. Qemal Draçini (1922 - 1947),
24. Haki Stermilli (1895 - 1953),
25. Martin Camaj (1925 - 1992),
26. Arshi Pipaj (1920 - 1997),
27. Injac Zamputi, (1910 - 1998),
28. Azem Shkreli (1938 - 1997) etj..

Evidentimi, dhe riprodhimi i gramatikave për shqipen të hartuara në shek. XVIII-XIX, si gramatika e :

1. *F. M. Da Lecces (1716),*
2. *E. M. Likut (1814),*
3. *Sh. Shkodrës (1850),*
4. *J. De Radës (1894),*
5. *O. Dozonit (1879),*
6. *G. Majerit,*
7. *H. Pedersenit (1895),*
8. *F. Rosit (1866),*
9. *G. Jungut (1880),*
10. *J. Piskos (1896),*
11. *V. Librandit (1897),*
12. *S. Frashërit (1886),*
13. *P. Vasës (1887),*
14. *G. Benusit (1890, 1897),*
15. *D. Kolecit (1901).*

Puna e bërë nmë fushë të botimeve gjuhësore dhe leksikografike. Do të studiohet vepra gjuhësore dhe leksikografike e autorëve :

1. *Nikollë Gazulli*

2. *Ali Ulqinaku*
3. *Justin Rrota*
4. *Mati Logoreci*
5. *Mustafa Kruja*

Vlerësimi i ngjarjeve shkencore me drejtim gjuhësor

1. Shoqëritë dhe klubet për gjuhën shqipe
2. Komisia letrare shqipe e Shkodrës

Gjurmimi dhe studimi i materialit leksikor përmes botimeve

1. Do të vilet material nga botimet e ndryshme më me vlerë gjuhësore për pasurimin e leksikut të shqipes.
2. Do të bëhen gjurmime dhe studimi për eufemizmat e shqipes si pasuri e veçantë e leksikut të shqipes.

Organizimi i konferencave shkencore.

Botimi i materialeve.

PERSONELI I PROJEKTIT

Personel i brendshëm i projektit

Nr.	Titulli/ Emri & mbiemri	Profesioni
1.	Prof. dr. Artan Haxhi	Punonjës shkencor pranë QSA
2.	Prof. dr. Mimoza Priku	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
3.	Prof. as. dr. Orjeta Baja	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
4.	Prof. as. dr. Rezarta Draçini	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
5.	Dr. Zamira Shkreli	Punonjëse shkencore pranë QSA
6.	Dr. Erzen Koperaj	Punonjës shkencor pranë QSA
7.	Doc. Bora Logu	Punonjëse shkencore pranë QSA
8.	Dr. Anisa Kosteri	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
9.	Dr. Merita Hysaj	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
10.	Rrezearta Murati	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
	Personel i jashtëm i projektit	
1.	Prof. dr. Tomor Osmani	Prof. emeritus, punonjës shkencor i ftuar pranë QSA
2.	Prof. dr. Tefë Topalli	Prof. emeritus, punonjës shkencor i ftuar pranë QSA
3.	Prof. dr. Francesko Altimari	Pedagog, Universiteti i Kalabrisë
4.	Prof. dr. Mateo Mandala	Pedagog, Universiteti i Palermos
5.	Prof. dr. Bardhyl Demiraj	Pedagog, Universiteti i Mynihut
6.	Prof. dr. Bardh Rugova	Pedagog, Universiteti i Prishtinës
7.	Prof. dr. Leonardo Savoia	Pedagog, Universiteti i Firences
8.	Prof. dr. Gjilda Alimhilli	Pedagog, Universiteti i Barit
9.	Prof. dr. Shezai Rrokaj	Pedagog, Universiteti i Tiranës
10.	Prof. dr. Aljula Jubani	Pedagog, Universiteti i Tiranës
11.	Dr. Gëzim Gurga	Pedagog, Universiteti i Palermos
	Personel tjetër	
	Doktorantët	

Plani afatshkurtër i punës 2021 - 2024

Nr.	Titulli i projektit	Drejtuesi shkencor	Kohëzgjatja	Shuma që kërkohet të financohet nga buxheti i USH në vit	Shuma totale që kërkohet të financohet nga buxheti i USH
.	Fjalor historik i gjuhës shqipe (shek XVI-XIX) **(i miratuar)**	Prof. dr. Artan Haxhi	2 vjet	Viti I **5 927 000 lekë** Viti II **1 850 000 lekë**	**7 777 000 lekë**
2.	Gramatikat e shqipes të shek. XVIII – XIX. **a.** "*Kontribut me vlerë në fushë të albanologjisë*" *Gramatika e dijetarit francez Auguste Dozon (konsull i Francës në Shqipëri)* "*Manuel de la langue chkipe ou albanaise*" (1879).	Prof. dr. Artan Haxhi	1 vit	**305 000 lekë**	**305 000 lekë**
3.	Ndihmesa të autorëve shqiptarë në mërgim për zhvillimin e gjuhës shqipe në rrafshe të ndryshme gjuhësore. **a.** "*Fjalësi i veprave të A. Pipës*"	Prof. dr. Mimoza Priku	2vjet	Viti I **130 000 lekë** Viti II **225 000 lekë**	**355 000 lekë**
4.	Leksiku i veprave të Ndre Mjedës dhe rimari (K. Ashta).	Prof. dr. Artan Haxhi & Dr. Erzen Koperaj	1 vit	**385 000 lekë**	**385 000 lekë**
5.	Dom Ndoc Nikaj - Rilindasi i fundit.	Prof. dr. Mimoza Priku & Dr. Zamira Shkreli	2 vjet	Viti I **175 000 lekë** Viti II **225 000 lekë**	**400 000 lekë**

6.	Leksiku në epikën e atë Gjergj Fishtës" ("*Lahuta e malcis*", "*Mojs Golemi*")	Prof. as. dr. Orjeta Baja	2 vjet	Viti I **185 000 lekë** Viti II **200 000 lekë**	**385 000 lekë**
7.	Leksikografi me alfabetin e autorëve të veriut" (Fjalorët e shqipes të shek 19-20) a. *Kontributi i dhënë nga P. Giacome Jungg në leksikografinë e shqipes "Fialuur i voghel sccyp e ltinisct mbledhur prei Jak Junkut t' Scocniis Jezu" P. Giacome Jungg Shkodër, 1895*	Prof. as. dr. Rrezarta Draçini	2 vjet	Viti I **130 000 lekë** Viti II **225 000 lekë**	**355 000 lekë**

Drejtuesi i projektit

Prof. dr. Artan HAXHI

II. Projekt

"GRAMATIKAT E SHQIPES SHEK. XVIII – XIX"

I. Emërtimi i institucionit kontraktues (Agjencisë Ekzekutuese): **Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*",** A. *Nëndarja ku do të realizohet projekti:* Fakulteti i Shkencave Shoqërore. Qendra e Studimeve Albanologjike (QSA), Departamenti i Gjuhësisë	*Adresa:* Sheshi "2 Prilli", Shkodër, Shqipëri Tel. : +355 (22) 800 651 E-mail: info@unishk.edu.al albanologjia@unishk.edu.al

Titulli i Projektit:

"GRAMATIKAT E SHQIPES SHEK. XVIII-XIX"

A. Propozuar si pjesë e Programit për Kërkim e Zhvillim:

Programi Kombëtar "***Shkencat sociale dhe albanologjike***"

B. Objektivat e Programit të cilave u referohet Projekti:

Projekti ka për qëllim të nxjerrë në pah ndihmesën e autorëve shqiptarë apo të huaj në fushë të hartimit të gramatikave për shqipen të cilat nuk janë botuar në gjuhën shqipe, duke i kthyer në objekt studimi.

Ky projekt i madh ndahet në disa nënprojekte sipas gramatikave përkatëse që do të shqyrtohen.

C. *Afati:*	*Kohëzgjatja në vite:*	**10 vjet**

C. PERSONELI I PROJEKTIT

Personel i brendshëm i projektit

Nr.	Titulli/ Emri & mbiemri	Profesioni
1.	Prof. dr. Artan Haxhi	Punonjës shkencor pranë QSA
2.	Prof. dr. Mimoza Priku	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
3.	Prof. as. dr. Orjeta Baja	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
4.	Prof. as. dr. Rezarta Draçini	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
5.	Dr. Erzen Koperaj	Punonjës shkencor pranë QSA
6.	Doc. Bora Logu	Punonjës shkencor pranë QSA
	Personel i jashtëm i projektit	
1.	Prof. dr. Tomor Osmani	Prof. emeritus, punonjës shkencor i ftuar pranë QSA
2.	Prof. dr. Tefë Topalli	Prof. emeritus, punonjës shkencor i ftuar pranë QSA
3.	Prof. dr. Francesko Altimari	Pedagog, Universiteti i Kalabrisë
4.	Prof. dr. Mateo Mandala	Pedagog, Universiteti i Palermos
5.	Prof. dr. Bardhyl Demiraj	Pedagog, Universiteti i Mynihut
6.	Prof. dr. Bardh Rugova	Pedagog, Universiteti i Prishtinës
7.	Prof. dr. Leonardo Savoia	Pedagog, Universiteti i Firences
8.	Prof. dr. Gjilda Alimhilli	Pedagog, Universiteti i Barit
9.	Prof. dr. Shezai Rrokaj	Pedagog, Universiteti i Tiranës
10.	Prof. dr. Aljula Jubani	Pedagog, Universiteti i Tiranës
11.	Dr. Gëzim Gurga	Pedagog, Universiteti i Palermos
	Personel tjetër	
	Doktorantët	

D. Argumentimi shkencor i Projektit..

a. Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:

Objekti i kërkimit shkencor së bashku me tematikën e shënuar do të jenë gramatikat për gjuhën shqipe të shkruara në gjuhën shqipe apo në gjuhë të huaj. Riprodhimi, përkthimi apo sjellja në shqipen e sotme dhe studimi i tyre.

- Projekti është i domosdoshëm të ndërmerret në këtë moment, meqë do t'u shërbejë studiuesve që në punën e tyre të pasqyrojnë ato arritje që do të sigurohen nga ky kërkim shkencor.
- Të evidentohet ndihmesa e autorëve shqiptarë e të huaj në fushë të gramatologjisë.
- Rezulatetet e këtij kërkimi do të ndihmojnë drejtëpërsëdrejti studiuesit të njihen me gramatikat e shqipes të hartuara në shek. XVIII-XIX.
- Kjo veprimtari do të bëjë të mundur që këto prodhime gjuhësore të mund të shohin dritën e botimit, për t'i radhitur pranë veprave të tjera të kësaj natyre dhe të mund t'i nënshtrohen një analize të hollë shkencore.
- Realizimi i një kërkimi të tillë do të vihet në shërbim të kërkuesve shkencorë në fushë të gjuhësisë, si brenda dhe jashtë vendit.
- Projekti duhet të financohet nga buxheti i shtetit (fondi i shkollës së lartë për kërkimin shkencor).

E. Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucionin tuaj (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):

- Kolë Kamsi, "*Fjalor i arbërishtes*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Ashta, "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*", vël. I, II, III, IV, V, VI, VII.
- Tomor Osmani, *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë. Tiranë, 2008;
- Tomor Osmani, *Shekulli i Komisisë Letrare Shqipe (1916-1918)*, Edlora, Tiranë, 2016;
- *Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*, Studime shqiptare 13, Camaj Pipa, Shkodër, 2005.
- Botime të pedagogëve tanë në revistën "*Buletin shkencor*" i USH, "*Studime shqiptare*" apo edhe në revista të tjera shkencore brenda e jashtë vendit etj...

F. Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:

- J. Kastrati (1980), *Histori e gramatologjisë shqiptare (1635 - 1944).* Prishtinë;
- J. Kastrati (2000), *Historia e albanologjisë* (1497-1997), Tiranë;
- T. Osmani (2008), *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë;
- T. Osmani (2006, 2007, 2009, 2014), *Tradita dhe e sotmja në vështrimin gjuhësor*, Shkodër;
- Xh. Gosturani (1999), *Historia e albanologjisë*, Tiranë.
- T. Osmani (2020), *Gramatika të gjuhës shqipe të traditës* (Refleksione), Botimet "Shkodra, Shkodër, 2020.
- Sektori Shkencor i Albanologjisë, *Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*, Studime shqiptare 13, Camaj Pipa, Shkodër, 2005.

G. Objektivat e projektit
Objektivi i zhvillimit:

Objektivi i këtij projekti është riprodhimi, transkriptimi apo përkthimi, si dhe studimi i gramatikave për shqipen të botuara apo në dorëshkrim të shek. XVIII-XIX

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme :

Objektivi i këtij projekti është riprodhimi, transkriptimi apo përkthimi, si dhe studimi i gramatikave për shqipen të botuara apo në dorëshkrim të shek. XVIII-XIX.

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

***Objektivi 1:** Sjell të reja shkencore në fushën përkatëse.*

Rezultati 1: Evidentimi dhe riprodhimi i gramatikave për shqipen të hartuara në shek. XVIII-XIX, si gramatika e :

1. F. M. Da Lecces (1716),
2. W. Likut (1814),
3. Sh. Shkodrës (1850),
4. J. De Radës (1894),
5. O. Dozonit (1879),

7. *H. Pedersenit (1895),*
8. *F. Rosit (1866),*
9. *G. Jungut (1880),*
10. *J. Piskos (1896),*
11. *V. Librandit (1897),*
12. *S. Frashërit (1886),*
13. *P. Vasës (1887),*
14. *G. Benusit (1890, 1897),*
15. *D. Kolecit (1901).*

Rezultati 2: Transliterimin e transkriptimin e gramatikave të shkruara në gjuhën shqipe.
Rezultati 3 : Përkthimi i gramatikave të shkruara në gjuhë të huaj.
Rezultati 4 : Materialet e punuara do të botohen si botim më vete.

***Objektivi 2:** Gramatikat të kthyera në shqipen e sotme do të analizohen e studiohen.*

Rezultati 1: Evidentimi i mjeteve, formave në rrafshe të ndryshme.
Rezultati 2: Krahasimi i të dhënave konkrete me vepra të kësaj natyre.
Rezultati 3: Analiza e gramatikave

***Objektivi 3:** Gramatikat dhe studimi i tyre do të publikohen.*

Rezultati 1: Rezultatet e kërkimit shkencor do të bëhen objekt i konferencave të ndryshme.
Rezultati 2: Rezultatet e kërkimit do të publikohen në përmbledhje të veçanta në dy pjesë:

a. Ribotimi i gramatikave,
b. Botimi i rezultateve të studimit.

H. Lidhja e këtyre objektivave dhe rezultateve me projekte të tjera të ngjashme në institucionin tuaj e jashtë tij.

Ky kërkim shkencor është vazhdim i punimeve dhe i veprimtarive të kryera ndër vite, si konferencat albanologjike: "*Gjuha dhe shkrimtari*", "*Albanologu i shquar austriak Norbert Jokli*", "*Autorët e trevës së Veriut të traditës në vështrimin gjuhësor, letrar dhe historik*", "*Identitete gjuhësore e kulturore*", "*Martin Camaj për kulturën shqiptare. Shkrimtari dhe albanologu*", "*Fishta – poeti dhe mendimtari kombëtar*", "*Fjalori i Shoqërisë "Bashkimi" në 100-vjetorin e tij*", "*Shkodra, arbëreshët dhe lidhjet italo-shqiptare*", "*Pavarësia e Shqipërisë dhe albanologjia*", "*100 vjet të revistës 'Hylli i Dritës'*", "*200 vjet me De Radën*", "*Leksikografi Tahir Dizdari dhe turkologët për shqipen*", "*Mendje të ndritura të kulturës shqiptare*", "*Personalitete të kulturës shqiptare*", "*Tomor Osmani – një jetë me albanologjinë*", "*Komisia letrare shqipe 100 vjet më pas e mendimi albanologjik*", "*Gjurmime albanologjike*", "*Kolë Ashta dhe studimet albanologjike ndër vite*" etj., po ashtu edhe i botimeve të kolanës "Studime shqiptare" (30 numra), si dhe i studimeve, monografive e artikujve të botuar në revistat "*Studime filologjike*" (Tiranë), "*Buletin shkencor*" (Shkodër), "*Gjurmime albanologjike*" dhe "*Filologjia*" (Prishtinë) etj..

I. Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.).

Ky kërkim shkencor do të ketë tregues shumë të vlefshëm në fushë të gramatologjisë, mbasi do të paraqesë para opinionit shkencor disa vepra gramatikore të botuara në shek. XVIII-XIX, duke sjellë kontributin e autorëve shqiptarë apo të huaj në këtë fushë.
Studimi ka si qëllim final pasqyrimin e evolucionit të shqipes në rrjedhë të dy shekujve.

J. Përfituesit nga projekti:

Përfituesit direktë:
Përftuesit direktë do të jenë punonjësit shkencorë të QSA, pedagogët e departamentit të Gjuhësisë dhe doktorantët.

Përfituesit indirektë:
Specialistët e gjuhës shqipe, studiuesit, pedagogët apo edhe studentë të fushës

K. Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?
Rezultatet do të bëhen të njohura përmes botimit të punimeve në përmbedhje të posaçme apo organizimit të tubimeve me karakter shkencor.

L. Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:

I. Plani i përgjithshëm:
Grumbullimi dhe dixhitalizimi i gramatikave për shqipen të shek. XVIII-XIX. Për këtë do të shfrytëzohen bibliotekat, materialet arkivore apo edhe interneti. Synimi kryesor i studimit janë ato gramatika që i përkasin gegërishtes, mbasi i takon Universitetit të Shkodrës që ta ndriçojë këtë kontribut.
Përkthimi i gramatikave që janë në gjuhë të huaj.
Transkriptimi dhe transliterimi i gramatikave të shkruara në gjuhën shqipe.
Realizimi i një analize dhe i një studimi të hollësishëm për çdo gramatikë. Kur ka mundësi krahasimi, do të vihen në dukje veçantitë dhe të përbashkëtat me gramatikat e kohës apo edhe me të somet.
Periudha e zhvillimit dhe realizimit të projektit saj është 10 vjet. Ai ndahet në nënprojekte të cilat realizohen vit pas viti në periudhën shtator 2021 – shtator 2031

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. dr. Artan Haxhi

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
Qendra e Studimeve Albanologjike

Nën-projekt

"KONTRIBUT ME VLERË NË FUSHË TË ALBANOLOGJISË"

Gramatika e dijetarit francez Auguste Dozon (konsull i Francës në Shqipëri) "*Manuel de la langue chkipe ou albanaise*" (1879).

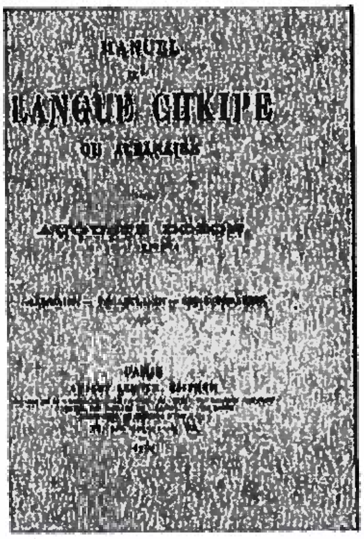

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike:*
Pjesë e programit kombëtar "Shkencat sociale dhe albanologjike"

B. *Objektivat e programit të cilave u referohet projekti:*
Projekti ka për qëllim të nxjerrë në pah ndihmesën e autorëve francezë në fushë të studimeve albanologjike e në veçanti të hartimit të gramatikave për shqipen, duke i kthyer në objekt studimi.

C. *Afati: janar* *Kohëzgjatja* : 1 vit

D. *Personeli pjesëmarrës në projekt :*

Nr.	Emri	Profesioni dhe kategoria e pagës
1.	Prof. dr. Artan HAXHI	Punonjës shkencor pranë QSA
2.	Dr. Erzen Koperaj	Punonjës shkencor pranë QSA
3.	Doc. Bora Logu	Punonjëse shkencore pranë QSA
	Ekspertë të jashtëm	
3.	Prof. dr. Tomor Osmani	Prof. emeritus, punonjës shkencor i ftuar pranë QSA
4.	Prof. as. dr. Dhurata Hoxha	Pedagoge pranë Departamentit të Romanistikës

E. *Argumentimi shkencor i projektit..*
Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:
Objekti i kërkimit shkencor së bashku me tematikën e shënuar do të jetë gramatika të gjuhës shqipe e autorit francez August Dozon, titulluar "*Manuel de la langue chkipe ou albanaise*" (1879), vlerësuar nga Akademia e Letërsisë e Francës me çmimin "Volnei". Do të punohet për përkthimin, sjelljen në shqipen e sotme dhe studimin e saj.

- Projekti është i domosdoshëm të ndërmerret në këtë moment, meqë do t'u shërbejë studiuesve që në punën e tyre të pasqyrojnë ato arritje që do të sigurohen nga ky kërkim shkencor.
- Të evidentohet ndihmesa e August Dozon në fushë të albanologjisë e, në veçanti, gramatologjisë.
- Rezultatet e këtij kërkimi do të ndihmojnë drejtëpërsëdrejti studiuesit të njihen me gramatikat e shqipes të hartuara në shek. XVIII-XIX.
- Ky kërkim shkencor do të bëjë të mundur që këto prodhime gjuhësore të mund të shohin dritën e botimit, për t'i radhitur pranë veprave të tjera të kësaj natyre, duke ia nënshtruar një analize të thellë shkencore.
- Realizimi i një kërkimi të tillë do të vihet në shërbim të kërkuesve shkencorë në fushë të gjuhësisë brenda dhe jashtë vendit.
- Projekti duhet të financohet nga buxheti i shtetit (fondi i shkollës së lartë për kërkimin shkencor).

F. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në Institutin e Studimeve Albanologjike (USH) (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

- Kolë Kamsi, "*Fjalor i arbërishtes*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Ashta, "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*", vël. I, II, III, IV, V, VI, VII.
- Tomor Osmani, *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2008;
- Tomor Osmani, *Shekulli i Komisisë Letrare Shqipe (1916-1918)*, Edlora, Tiranë, 2016;
- *Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*, Studime shqiptare 13, Camaj Pipa, Shkodër, 2005.

- Botime të pedagogëve tanë në revistën "*Buletin shkencor*" i USH, "*Studime shqiptare*" apo edhe në revista të tjera shkencore brenda e jashtë vendit etj...

G. *Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:*
- J. Kastrati (1980), *Histori e gramatologjisë shqiptare (1635 - 1944)*, Prishtinë;
- J. Kastrati (2000), *Historia e albanologjisë* (1497-1997), Tiranë;
- T. Osmani (2008), *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë;
- T. Osmani (2006, 2007, 2009, 2014), *Tradita dhe e sotmja në vështrimin gjuhësor*, Shkodër;
- Xh. Gosturani (1999), *Historia e albanologjisë*, Tiranë.
- T. Osmani (2020), *Gramatika të gjuhës shqipe të traditës* (Refleksione), Botimet "Shkodra, Shkodër, 2020.
- Sektori Shkencor i Albanologjisë, *Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*, Studime shqiptare 13, Camaj Pipa, Shkodër, 2005.

H. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Objektivi i këtij projekti është përkthimi, transkriptimi dhe studimi i gramatikës së A. Dozon për shqipen.

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

***Objektivi 1:** Sjell të reja shkencore në fushën përkatëse.*

Rezultati 1: Evidentimi dhe riprodhimi i gramatikës së A. Dozonit për shqipen.
Rezultati 2: Përkthimi i gramatikës nga gjuha frënge.
Rezultati 3 : Transliterimi e transkriptimi e shembujve, shkruar në gjuhën shqipe nga ana e autorit.
Rezultati 4 : Materiali i punuar do të publikohet si botim anastatik më vete.

***Objektivi 2:** Gramatika e kthyer në gjuhën shqipe do të bëhet objekt analize.*

Rezultati 1: Evidentimi i mjeteve, formave në rrafshe të ndryshme
Rezultati 2: Krahasimi i të dhënave konkrete me vepra të tjera të kësaj natyre.

***Objektivi 3:** Gramatika dhe studimi i saj do të publikohet.*

Rezultati 1: Rezultatet e kërkimit shkencor do të bëhen objekt i një konference shkencore.
Rezultati 2 : Rezultatet e kërkimit do të publikohen në përmbledhje të veçanta në dy pjesë:
1 Ribotimi anastatik i gramatikës.
2. Botimi i rezultateve të studimit.

I. *Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.).*

Ky kërkim shkencor do të ketë tregues shumë të vlefshëm në fushë të alabnologjisë, mbasi do të paraqesë para opinionit shkencor një nga veprat më të mira të gramatologjisë së gjysmës së dytë të shek. XIX. Studimi ka si qëllim final pasqyrimin e kontributit të albanologëve francezë për gjuhën shqipe, si dhe të pasqyrojë evolucionin e shqipes në rrjedhë të shekujve.

J. *Përfituesit nga projekti:*

Përfituesit direktë:

Përftuesit direktë do të jenë punonjësit shkencorë të QSA, pedagogë të departamentit të Gjuhësisë dhe doktorantët .

Përfituesit indirektë:

Specialistët e gjuhës shqipe, studiues, pedagogë apo edhe studentë të fushës.

K. *Si mendohet t'u bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
Rezultate do të bëhen të njohura përmes organizimit të veprimtarive shkencore dhe botimit të punimeve në përmbedhje të posaçme.

L. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, metodologjia dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm :

Dixhitalizimi i gramatikës së August Dozon "***Manuel de la langue chkipe ou albanaise***" **(1879)**. Për këtë do të shfrytëzohet kopja e librit në Bibliotekën shkencore të Universitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*", si dhe materiale arkivore apo dokumentare.

Përkthimi i gramatikës nga frëngjishtja dhe transkriptimi e transliterimi i shembujve që janë të shkruara në shqip me alfabet me bazë latine (i ndryshëm nga alfabeti i sotëm).

Realizimi i një analize dhe i një studimi të hollësishëm, duke vënë në dukje veçantitë dhe të përbashkëtat me gramatikat e kohës apo edhe me të sotmet.

Plani i detajuar:

a. *Dixhitalizimi i gramatikës.*

1 muaj

b. *Përkthimi i gramatikës dhe transkriptimi e transliterimi i pjesës shqip.*

11 muaj

c. *Organizimi i një konference shkencore.*

1 muaj

d. *Botimi materialeve.*

1 muaj

BUXHETI I PROJEKTIT

Vlerësimi i projektit <u>për vitin e parë</u> në mijë lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Artan Haxhi	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë
6.	Erzen Koperaj	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë
8.	Bora Logu	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë

Totali i pjesshëm (A) : **150 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit) –

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Tomor Osmani (ekspert i jashtëm)	5 lekë/muaj x 5 muaj = 25 lekë
2.	Dhurata Hoxha (ekspert i jashtëm)	5 lekë/muaj x 5 muaj = 25 lekë

Totali i pjesshëm: 50 mijë lekë/vit

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Udhëtime brenda vendit	5 udh. x 1 lekë = 5 lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : 5 mijë lekë/vit

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
	Konferencë shkencore	100

Totali i pjesshëm : **100 mijë lekë/vit**

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara

C.1.Shpenzime për pajisje specifike

- *Shpenzime kapitale*

Nr.	Emërtimi	Tipi	Sasia	Njësia	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
Pajisje Profesionale					
1.					
Të tjera					
1.					

Totali i pjesshëm në mijë lekë:

***Vlera e plotë e projektit për vitin e parë,* në mijë lekë : 305 mijë lekë**

Burimet e financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e financimit	%	në mijë lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese	100 %	**305 mijë lekë**
		-
Gjithsej	**100%**	**305 mijë lekë**

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej
	150	5	50	-	100	305	-	305
							Gjithsej :	305

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? **Po**

12. Kur është i përgatitur institucioni të filloje Projektin? ***Tetor 2021***

13. Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen?

Mendojme se nuk ka risqe.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. dr. Arian HAXHI

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :

III. Projekt

“NDIHMESA TË AUTORËVE SHQIPTARË NË MËRGIM PËR ZHVILLIMIN E GJUHËS SHQIPE NË RRAFSHE TË NDRYSHME GJUHËSORE”

1. Emërtimi i institucionit kontraktues (Agjencisë Ekzekutuese): **Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*",** A. *Nëndarja ku do të realizohet projekti:* Fakulteti i Shkencave Shoqërore. Qendra e Studimeve Albanologjike (QSA), Departamenti i Gjuhësisë	*Adresa:* Sheshi "*2 Prilli*", Shkodër, Shqipëri Tel. : +355 (22) 800 651 E-mail: info@unishk.edu.al albanologjia@unishk.edu.al

"NDIHMESA TË AUTORËVE SHQIPTARË NË MËRGIM PËR ZHVILLIMIN E GJUHËS SHQIPE NË RRAFSHE TË NDRYSHME GJUHËSORE"

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike:*
Kjo fushë studimi është përcaktuar si prioritet nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor *(duke e renditur si fushën e parë të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2, dt. 11.05.2018)*, propozuar edhe si pjesë e prioriteteve strategjike të USH me Vendimin e SA nr. 97 nr. 1026 prot., datë 29. 03. 2021 ku "Studimet albanologjike" është njëri prejt tyre.

Fusha e Kërkimit shkencor: Albanologji

B. *Objektivat e projektit:*

Projekti ka për qëllim të nxjerrë në pah ndihmesën e autorëve shqiptarë, vepra e të cilëve për arsye të njohura nuk ka qenë aq sa duhet e njohur në Shqipëri dhe nuk është bërë e mundur që të kthehet në objekt studimi. Studimet do të kenë prurje origjinale nga rrafshe të ndryshme gjuhësore.

- Të kontribojë në njohjen e vlerave albanologjike të krijuara nga autorët shqiptarë në mërgim.
- Të vlerësojë trashëgiminë kulturore të autorëve shqiptarë në mërgim në pikëpamje gjuhësore.
- Të bëjë të njohur dhe të vlerësojë organet e botuara nga autorët shqiptarë në mërgim dhe problemet gjuhësore të diskutuara në këto organe.
- T'i promovojë këto vlera përmes punimeve shkencore e botimeve të ndryshme.

Ky projekt i madh ndahet në disa nënprojekte sipas autorëve që do të shqyrtohen.

C. *Afati* — *Kohëzgjatja* : 10 vjet

D. Personeli i Projektit:

Nr.	Titulli/ Emri & mbiemri	Profesioni
	Personel i brendshëm i projektit	
1.	Prof. dr. Mimoza Priku	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
2.	Prof. dr. Artan Haxhi	Punonjës shkencor pranë QSA
3.	Prof. as. dr. Orjeta Baja	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
4.	Prof. as. dr. Rezarta Draçini	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
5.	Dr. Zamira Shkreli	Punonjëse shkencore pranë QSA
6.	Dr. Erzen Koperaj	Punonjës shkencor pranë QSA
7.	Doc. Bora Logu	Punonjëse shkencore pranë QSA
	Personel i jashtëm i projektit	
1.	Prof. dr. Tomor Osmani	Prof. emeritus, punonjës shkencor i ftuar pranë QSA
2.	Prof. dr. Tefë Topalli	Prof. emeritus, punonjës shkencor i ftuar pranë QSA
3.	Prof. dr. Francesko Altimari	Pedagog, Universiteti i Kalabrisë
4.	Prof. dr. Mateo Mandala	Pedagog, Universiteti i Palermos
5.	Prof. dr. Bardhyl Demiraj	Pedagog, Universiteti i Mynihut
6.	Prof. dr. Bardh Rugova	Pedagog, Universiteti i Prishtinës
7.	Prof. dr. Leonardo Savoia	Pedagog, Universiteti i Firences
8.	Prof. dr. Gjilda Alimhilli	Pedagog, Universiteti i Barit
9.	Prof. dr. Shezai Rrokaj	Pedagog, Universiteti i Tiranës
10.	Prof. dr. Aljula Jubani	Pedagog, Universiteti i Tiranës
11.	Dr. Gëzim Gurga	Pedagog, Universiteti i Palermos
	Personel tjetër	
	Doktorantët	

E. **Argumentimi shkencor i Projektit.**

Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:

Nëpërmjet këtij projekti kërkimor-shkencor do të synohet të analizohen veprat letrare dhe gjuhësore apo studimore të cilat do të sillen për herë të parë nga hulumtimet për të vënë në dukje lëmenjtë shkencorë të niveleve të ndryshme, lëvruar nga personalitete me emër në fushë të letrave shqipe, që nga hartimi i fjalorëve gramatikave të panjohura, monografi si teza doktorate, vepra letrare të gjinive të ndryshme, duke i shikuar këto në rrafshe të ndryshme gjuhësore.

Projekti është i domosdoshëm të ndërmerret në këtë moment, meqë do t'u shërbejë studiuesve që në punën e tyre të pasqyrojnë ato arritje që do të sigurohen nga ky projekt. Qëllimi është të evidentohet ndihmesa e asaj „mërgate" kulturore shqiptare, duke shënuar kontributin e saj në fushë të gjuhësisë, letërsisë, kulturës shqiptare në përgjithësi. Rezultetet e këtij projekti do të ndihmojnë drejtëpërsëdrejti studiuesit e rinj, të cilët nuk e kanë njohur këtë kontribut ose e kanë njohur shumë pak. Ky projekt do të nxisë që vlerat relevante- të pohuara ndaj këtyre autorëve të mund të shohin dritën e botimit, për t'i radhitur pranë veprave të tjera të kësaj natyre. Mund do t'u shërbejë

edhe institucioneve të tjera shkencore dhe universitare, si brenda dhe jashtë vendit, kur do të merren me punime të tilla.
Që nga viti 2018 ekziston edhe një strategji kombëtare e diasporës e miratuar nga Ministria e Shtetit për Diasporën (2018-2024) që sjell në vëmendje edhe produktin kulturor të krijuar. Duke punuar edhe me vjeljen e fjalësit të veprave letrare të këtyre autorëve do të hartohen jo vetëm fjalorë për autorë të vecantë, por kjo iniciativë do të ndihmojë në hartimin e fjalorit të madh të gjuhës shqipe të tipit „thesaurus".

F. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në QSA dhe nw Departament (USH) (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*
- Studime shqiptare 1: *Martin Camaj – tradita dhe bashkëkohësia*, Shkodër, 1994, 164 f.
- Studime shqiptare 3: *Ernest Koliqi (1903 – 1975)*, Shkodër, 1995, 103 f
- Studime shqiptare 11: *Gjuha dhe shkrimtari*, Shkodër, 2001, 152 f.
- Studime shqiptare 17: *Martin Camaj për kulturën shqiptare. Shkrimtari dhe albanologu*, Shkodër, 2011, 382 f.
- Kolë Kamsi, "*Fjalor i arbërishtes*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Botime të pedagogëve tanë në revistën "*Buletin shkencor*" i USH, "*Studime shqiptare*" apo edhe në revista të tjera shkencore brenda e jashtë vendit etj...

G. *Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:*
- Qendra e Studimeve Albanologjike, Martin Camaj në kulturën shqiptare (në 85-vjetorin e lindjes); (aktet e konferencsë shkencore mbajtur në Tiranë më 24 shtator 2010), Tiranë 2015.
- Shaban Sinani, *Camaj i paskajuar*, Tiranë, 2011.
- Hans Joachim, Lansch, *Martin Camaj ende i pazbuluem*, Tiranë, 2017.
- Anton N. Berisha, *Koliqi poet e prozator*, Cosenza, 1995.
- Laura Smaqi, *Zbulimi i vetvetes n'pasqyrë t'letravet* : (proza e shkurtër e Ernest Koliqit, Tiranë, 2009.
- Uran Kalakulla *Arshi Pipa – njeriu dhe vepra*, Tiranë: Toena, 1999.
- J. Kastrati (1980), *Histori e gramatologjisë shqiptare (1635 - 1944)*, Prishtinë;
- J. Kastrati (2000), *Historia e albanologjisë* (1497-1997), Tiranë;
- T. Osmani (2008), *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë;
- T. Osmani (2006, 2007, 2009, 2014), *Tradita dhe e sotmja në vështrimin gjuhësor*, Shkodër;
- T. Osmani (2020), *Gramatika të gjuhës shqipe të traditës* (Refleksione), Botimet "Shkodra, Shkodër, 2020 etjs.

H. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Krijimi i një kuadri të përgjithshëm rreth kontributit të autorë shqiptarë në mërgim në lëmë të gjuhësisë, letërsisë dhe çështjet gjuhësore të trajtuara prej tyre e studim i gjuhës së veprës së tyre.

a. *Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:*

Objektivi 1:

Njohja me autorët, veprat e tyre të botuara në shqip apo në gjuhë të huaj si dhe vepra të lëna në dorëshkrim.

Rezultati 1: Krijimi i një baze të detajuar të dhënave në lidhje autorët, veprimtarinë e tyre, veprat e tyre.

Rezultati 2: Ndriçimi i autorëve shqiptarë në mërgim në fushën e gjuhësisë, si A. Pipa, E. Koliqi, K. Gurakuqit, N. Resuli, M. Camaj, S. Rrepishti etj.

Objektivi 2:

Vepra letrare dhe gjuha e saj në rrafsh fjalëformimi, sintaksor, sociolinguistik, pragmatik, etnolinguistik, psikolinguistik etj.

Rezultati 1: Krahasimi i të dhënave konkrete me vepra të kësaj natyre brenda vendit.
Rezultati 2: Evidentimi i mjeteve, formave, prurjeve të reja në këto rrafshe.

Objektivi 3:

Evidentimi gramatikave e fjalorëve të haruara në diasporë dhe koherenca e tyre.

Rezultati 1: Analiza e gramatikave të K. Gurakuqit, N. Resulit, M. Camajt, etj.
Rezultati 2: Evidentimi i vlerave dhe analiza e fjalorëve të K. Gurakuqit, L. Marlekës etj.

Objektivi 4:

Fjalësi e veprave letrare të autorëve në mërgim.

Rezultati 1: Vjelja e fjalësit te krijimtaria e A. Pipës, E. Koliqit, M. Camajt, S. Rrepishtit etj.
Rezultati 2: Hartimi i fjalorëve të autorëve të veçantë. etj.

I. *Lidhja e këtyre objektivave dhe rezultateve me projekte të tjera të ngjashme në institucionin tuaj e jashtë tij.*

Ky kërkim shkencor është vazhdim i punimeve dhe i veprimtarive të kryera ndër vite, si konferencat albanologjike: *"Gjuha dhe shkrimtari", "Autorët e trevës së Veriut të traditës në vështrimin gjuhësor, letrar dhe historik", "Identitete gjuhësore e kulturore", "Martin Camaj për kulturën shqiptare. Shkrimtari dhe albanologu", "Fishta – poeti dhe mendimtari kombëtar", "Fjalori i Shoqërisë "Bashkimi" në 100-vjetorin e tij", "Shkodra, arbëreshët dhe lidhjet italo-shqiptare", "Pavarësia e Shqipërisë dhe albanologjia", "100 vjet të revistës 'Hylli i Dritës'", "200 vjet me De Radën", "Leksikografi Tahir Dizdari dhe turkologët për shqipen", "Mendje të ndritura të kulturës shqiptare", "Personalitete të kulturës shqiptare", "Tomor Osmani – një jetë me albanologjinë", "Komisia letrare shqipe 100 vjet më pas e mendimi albanologjik", "Gjurmime albanologjike", "Kolë Ashta dhe studimet albanologjike ndër vite" etj., po ashtu edhe i botimeve të kolanës "Studime shqiptare" (30 numra), si dhe i studimeve, monografive e artikujve të botuar në revistat "Studime filologjike" (Tiranë), "Buletin shkencor*" (Shkodër), "*Gjurmime albanologjike*" dhe "*Filologjia*" (Prishtinë) etj..

J. *Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.).*

Ky kërkim shkencor do të ketë tregues shumë të vlefshëm në fushë të studimit të gegërishtes dhe të evidentimit të evoluimit të saj nga njëri autor tek tjetri. Ky projekt synon ndriçmin e kontributit të autorëve në mërgim për gjuhën shqipe dhe lëvrimin e saj përmes veprave letrare dhe përkthimeve, si dhe teksteve të gramatikave.

K. *Përfituesit nga projekti:*

Përfituesit direktë:

Përftuesit direktë do të jenë punonjësit shkencorë të QSA, pedagogët e departamentit të Gjuhësisë dhe doktorantët.

Përfituesit indirektë:

Specialistët e gjuhës shqipe, studiuesit, pedagogët apo edhe studentë të fushës.

L. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*

Nëpërmjet organizimit të konferencave dhe publikimeve shkencore në lidhje me rezultatet e arritura

M. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Grumbullimi dhe dixhitalizimi i veprave letrare të autorëve që do të merren në shqyrtim për hartimin e fjalësve të autorëve të veçantë. Mbledhja e manualeve gramatikore dhe puna me to.

Për këtë do të shfrytëzohen bibliotekat, materialet arkivore apo edhe interneti. Synimi kryesor i studimit është evidentimi i pasurisë leksikore e gramatikore të gegërishtes, mbasi i takon Universitetit të Shkodrës që ta ndriçojë këtë kontribut.

Pas dixhializimit të veprave letrare do të merret në shqyrtim i gjithë fjalësi për t'u pajisur me kuptime, shënime dhe shembuj konkretë. Nëpërmejt kësaj pune do të dalin veçantitë e njërit apo tjetrit autor.

Do të analizohen gramatikat dhe veprat me karakter gjuhësor të hartuara nga autorët në mërgim.

Periudha e zhvillimit dhe realizimit të projektit saj është 10 vjet. Ai ndahet në nënprojekte të cilat realizohen vit pas viti në periudhën shtator 2021 - shtator 2031

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. dr. Mimoza Priku

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
FAKULTETI I SHKENCAVE SHOQËRORE
QENDRA E STUDIMEVE ALBANOLOGJIKE
DEPARTAMENTI I GJUHËSISË

Programi i doktoraturës "*Gjuhë shqipe*"

Nën-projekt

"FJALËSI I VEPRAVE TË ARSHI PIPËS"

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike:*
Kjo fushë studimi është përcaktuar si prioritet nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor *(duke e renditur si fushën e parë të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2, dt. 11.05.2018)*, propozuar edhe si pjesë e prioriteteve strategjike të USH me Vendimin e SA nr. 97 nr. 1026 prot., datë 29. 03. 2021 ku "Studimet albanologjike" është njëri prej tyre.

Fusha e Kërkimit shkencor: Albanologji

B. *Objektivat e projektit:*

Projekti ka qëllim vjeljen e fjalësit të plotë të veprave të Arshi Pipës me perspektivën e hartimit të fjalorit të këtij autori duke dhënë një kontribut në zhvillimin e leksikografisë tekstore. Ky projekt, së bashku me projektet e tjera të kësaj natyre, do të kontribojnë në hartimin e fjalorit "*thesaurus*" të gjuhës shqipe.

- Të kontribojë në njohjen e vlerave gjuhësore të krijuara nga një prej autorëve të njohur shqiptarë në mërgim, Arshi Pipës.
- Të vlerësojë trashëgiminë gjuhësore të Arshi Pipës duke e parë evoluimin në kohë dhe hapësirë të saj.
- Të kontribojë në filologjinë dhe leksikografinë tekstore të gjuhës shqipe.
- Të hartojë fjalësin e plotë të veprave të Arshi Pipës.

C. *Afati:* *Kohëzgjatja* : 2 vite

D. Personeli i Projektit:

Nr.	Emri	Profesioni dhe kategoria e pagës
1.	Prof. dr. Mimoza Priku	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
2.	Prof. as. dr. Rrezarta Draçini	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
3.	Dr. Aida Uruçi	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
4.	Dr. Anisa Kosteri	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
5.	Dr. Rezearta Murati	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
	Ekspertë të jashtëm	
1.	Francesko Altimari	Universiteti i Kalabrisë
2.	Prof. dr. Mateo Mandala	Universiteti i Palermos
3.	Dr. Gëzim Gurga	Universiteti i Palermos

E. **Argumentimi shkencor i Projektit.**

Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:

Ky projekt si pjesë e një projekti më të gjerë me titull "Ndihmesa të autorëve shqiptarë në mërgim për zhvillimin e gjuhës shqipe në rrafshe të ndryshme gjuhësore" synon vjeljen e plotë me metoda moderne të filologjisë tekstore të fjalësit të veprave të Arshi Pipës duke synuar hartimin e fjalorit të këtij autori.

Hartimi i fjalësit të autorëve të veçantë është puna më imediate në leksikografinë shqipe, duke qenë se Akademia e Shkencave të Shqipërisë po punon me projektin e madh për hartimin e fjalorit me 90 000 fjalë dhe me rreth 10.000 njësi frazeologjike. Fjalësi i veprave të Arshi Pipajt dhe i autorëve të tjerë që do të hartohen janë një bazë e mirë për fjalorin e madh. Është zgjedhur Arshi Pipa sepse ai ka hyrë në historinë e kulturës sonë si poet, përkthyes, estet dhe studiues. Arshi Pipa ka botuar shumë vepra, përkthime dhe studime në italisht dhe anglisht. Në shqip trashëgojmë këto vepra letrare:

- *Lundërtare*, Tiranë, 1944, ribotim Tiranë, 2010 ;
- *Libri i burgut*, Romë, 1959 , italisht, Tiranë, 1994 shqip;
- *Rusha*. Mynih, 1968, Tiranë, 1995 shqip;
- Përmbledhje e veprës letrare në shqip nga shtëpia botuese "*Plejad*" në katër vëllime:
- Vëllimi I: *Lundërtarë dhe Libri i dashunis dhe i fatit, Tiranë*, 2010, 142 f.
- Vëllimi II: *Autobiographia*, 1998, Tiranë 2010, 101 f.
- Vëllimi III: *Lyrika latine* (përkthyer në shqip dhe paraqitur nga Arshi Pipa), Tiranë, 2010, 296 f.
- Vëllimi IV : *Lyrika evropiane moderne* (përkthyer në shqip nga autori), Tiranë, 2010, 148 f.

Fjalori do të regjistrojë pasurinë e fjalëve, frazeologjisë së leksikut të përdorur nga Arshi Pipa duke parë edhe evoluimin e gjuhës. Pas botimit të "*Fjalorit historik*" të Kolë Ashtës me 7 vëllime, përpunimit të "*Fjalorit të Ndre Mjedjes dhe rimarit*" të hartuar nga Kolë Ashta, do të vijojë puna me hartimin e fjalorit historik të shqipes sipas Kolë Ashtës dhe fjalorëve të autorëve të veçantë. Fjalori i Arshi Pipës do të jetë shpjegues dhe do të evidentohen në këtë mënyrë kuptimet e ndryshme të fjalëve.

Në këtë mënyrë ky kuntribut mund do t'u shërbejë edhe institucioneve të tjera shkencore dhe universitare, si brenda dhe jashtë vendit, kur do të merren me punime të tilla.

F. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në QSA dhe në Departament (USH) (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

- Kolë Kamsi, "*Fjalor i arbërishtes*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Ashta, "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*". vël. I, II, III, IV, V, VI, VII. [illegible] Shqipërisë, Tiranë, 2008;

- *Studime shqiptare 14:* "Autorët e trevës së Veriut të traditës në vështrimin gjuhësor, letrar dhe historik & 100-vjetori i botimit të këngës "Te ura e Rrzhanicës" e atë Gjergj Fishtës, Shkodër, 311 f.
- *Studime shqiptare 25:* "Mendje të ndritura të kulturës shqiptare (Anton Xanoni dhe Justin Rrota) & Personalitete të kulturës shqiptare (Ndoc Nikaj, Faik Konica, Vinçens Prenushi, Hilë Mosi)", Shkodër, 2017, 401 f.
- *Studime shqiptare 29:* "Gjurmime albanologjike (Hulumtime për ndihmesat e disa albanologëve në kulturën shqiptare)", Shkodër, 2019, 312 f.

G. *Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:*

- Uran Kalakulla *Arshi Pipa – njeriu dhe vepra*, Tiranë: Toena, 1999. Sami Repishti, Me rastin e përvjetorit të parë të vdekjes :Shoku im Arshi Pipa, *Phoenix*, Nr. 3-4, 1998, f.33-40
- P. Asllani-Dh. Shehri, "Pipa lexues i përjetshëm i Milosaos", *Studime albanologjike* : organ shkencor i Fakultetit të Historisë dhe të Filologjisë, Nr. 2, 2014, f.20-28.
- Alfred Çapaliku, Riardhja në kohë e një libri poetik të Arshi Pipës, *Buletin shkencor* : seria e shkencave shoqërore, Nr. 60, 2010, f.123 - 126.
  Tefë Topalli, Arshi Pipa dhe vepra e tij "Trilogjia Albanika, *Buletin shkencor* : seria e shkencave shoqërore, Nr. 64, 2014, f.337 - 341.
- Kristina Jorgaqi, *Fjalor i shqipes i Faik Konicës*, Tiranë, 2020.
- J. Kastrati (2000), *Historia e albanologjisë* (1497-1997), Tiranë;
- T. Osmani (2008), *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë;
- T. Osmani (2006, 2007, 2009, 2014), *Tradita dhe e sotmja në vështrimin gjuhësor*, Shkodër;
- Xh. Gosturani (1999), *Historia e albanologjisë*, Tiranë.
- T. Osmani (2020), *Gramatika të gjuhës shqipe të traditës* (Refleksione), Botimet "Shkodra, Shkodër, 2020.

H. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Hartimi i fjalësit të Arshi Pipës do të pasqyrojë pasurinë e çmuar të shqipes në përgjithësi dhe të gegërishtes në vecanti. Ai do të hartohet mbi bazën e parimeve bashkëkohore të leksikografisë duke përdorur programe kompjuterike të avancauara. Ky fjalës do të na ndihmojë për të kuptuar evoluimin e fjalëve, kuptimeve dhe gjuhës në përgjithësi.

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

Objektivi 1:

Njohja me veprat e Arshi Pipës të botuara në gjuhën shqipe si dhe vepra të lëna në dorëshkrim. Hartimi i parimeve bazë dhe e metodologjisë për vjeljen e këtij fjalësi.

Rezultati 1: Krijimi i një baze të detajuar të dhënave në lidhje me personalitetin e Arshi Pipës, veprimtarinë letrare dhe publicistike. Evidentimi i veprave dhe përkthimeve e tij.

Rezultati 2: Përcaktimi i hapave të punës dhe ndarja e saj në mes anëtarëve të grupit të punës.

Objektivi 2:

Krijimi i një baze të përgjithshme nga fjalësi i veprave letrare dhe e përkthimeve të Arshi Pipës.

Rezultati 1: Krahasimi i fjalëve në kontekste të ndryshme përmes shembujve konkretë nga vepra e Arshi Pipës.

Rezultati 2: Evidentimi i fjalësi të përgjithshëm nga ai i krijuar nga autori.

Objektivi 3:

Hartimi i fjalësit të Arshi Pipës.

Rezultati 2: Redaktimi, unifikimi, plotësimi, korrektimi në vazhdimësi i fjalësit.

I. *Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.).*

Fjalësi i veprave të Arshi Pipës është një vepër e munguar në leksikografinë shqipe, prandaj do të jetë një ndihmë e e madhe për gegërsihten dhe gjuhën shqipe e pse jo edhe një mbështetje për pasurimin e Fjalorit të madh të gjuhës shqipe. Ky fjalës do të pasqyrojë pasurinë e shqipes në lema dhe kuptime dhe do të ndihmojë në pasurimin e standardit të shqipes. Do t`u shërbejë studentëve dhe albaologëve.

J. *Përfituesit nga projekti:*

Përfituesit direktë:

Përfituesit direktë do të jenë punonjësit shkencorë të QSA-së, pedagogët e departamentit të Gjuhësisë dhe doktorantët.

Përfituesit indirektë:

Specialistët e gjuhës shqipe, studiues, pedagogë, studentë të fushës së gjuhësisë.

K. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*

Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura

L. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar, metodologjia dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm :

Hartimi i Fjalësit të veprave të Arshi Pipës. Për këtë do të shfrytëzohen botimet në Bibliotekën shkencore të Universitetit të Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*", si dhe materiale arkivore apo dokumentare.

Dixhitalizimi, përpilimi i fjalësit, shpjegimi i kuptimeve.

Pajisja me shënime dhe shembuj për secilën lemë.

***Plani i detajuar*:**

a. Hartimi i dhe diskutimi i "Parimeve e i kritereve të fjalësit". *1 muaj.*

b. Dixhitalizimi i veprave të Arshi Pipës. *5 muaj.*

c. Përpilimi i fjalësit të veprave. *12 muaj.*

d. Shpjegimi i kuptimeve, redaktimi, plotësimi. *4 muaj.*

e. Organizimi i një konference shkencore. *2 muaj.*

BUXHETI I PROJEKTIT

*Vlerësimi i projektit **<u>për vitin e parë</u>** në mijë lekë.*

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Mimoza Priku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
2.	Rrezarta Draçini	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
3.	Aida Uruçi	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
4.	Anisa Kosteri	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
5.	Rezearta Murati	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25

Totali i pjesshëm (A) : **125 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit) –

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Udhëtime brenda vendit	5 udh. x 1 lekë = 5 lekë

Totali i pjesshëm : **5 mijë lekë/vit**

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara

C.1.Shpenzime për pajisje specifike

- Shpenzime kapitale

Nr.	Emërtimi	Tipi	Sasia	Njësia	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
Pajisje Profesionale					
1.					
Të tjera					
1.					

Totali i pjesshëm në mijë lekë:

***Vlera e plotë e projektit për vitin e parë* : 130 mijë lekë**

Burimet e financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e financimit	%	në mijë lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese	100 %	130
		-

Totali i pjesshëm : **130 mijë lekë/vit**

*Vlerësimi i projektit **për vitin e dytë** në mijë lekë.*

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

B. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Mimoza Priku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
2.	Rrezarta Draçini	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
3.	Aida Uruçi	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
4.	Anisa Kosteri	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
5.	Rezearta Murati	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25

Totali i pjesshëm (A) : **125 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit) -

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
	Konferencë shkencore	100

Totali i pjesshëm : **100 mijë lekë/vit**

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej
Viti I	125	5	-	-		130	-	130
Viti II	125	-	-	-	100	225	-	225
Gjithsej :								**355 mijë lekë**

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? **Po**

12. Kur është i përgatitur institucioni të filloje Projektin? ***Tetor 2021***

13. Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen?

Mendojme se nuk ka risqe.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. dr. Mimoza PRIKU

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :

IV. Projekt

“LEKSIKU I VEPRAVE TË NDRE MJEDËS DHE RIMARI”

(K. ASHTA)

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
FAKULTETI I SHKENCAVE SHOQËRORE
Qendra e Studimeve Albanologjike

"LEKSIKU I VEPRAVE TË NDRE MJEDËS DHE RIMARI"
(K. ASHTA)

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike:* Kjo fushë studimi është përcaktuar si prioritet nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor *(duke e renditur si fushën e parë të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2, dt. 11.05.2018)*, propozuar edhe si pjesë e prioriteteve strategjike të USH me Vendimin e SA nr. 97 nr. 1026 prot., datë 29. 03. 2021 ku "Studimet albanologjike" është njëri prejt tyre.

Fusha e kërkimit shkencor : Albanologji

B. *Objektivat e programit të cilave u referohet projekti:*
1. Hartimi i fjalësit të plotë të veprës letrare, didaktike, fetare, studimore të Ndre Mjedës.
2. Ruajtja e leksikut të gegërishtes, një pjesë e të cilit me kalimin e kohës dhe nën presionin e standardit ka humbur dhe po humb dita-ditës.
3. Pasurimi i fjalorit të shqipes së sotme me fjalë të burimit autokton.

C. *Afati :* *Kohëzgjatja :* 1 vit

D. Personeli i Projektit:

Nr.	Emri	Profesioni dhe kategoria e pagës
1.	Prof. dr. Artan HAXHI	Punonjës shkencor pranë QSA
2.	Prof. dr. Mimoza PRIKU	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
3.	Dr. Zamira SHKRELI	Punonjëse shkencore pranë QSA
4.	Dr. Erzen KOPERAJ	Punonjës shkencor pranë QSA
5.	Doc. Bora LOGU	Punonjëse shkencore pranë QSA
6.	Prof. dr. Alfred ÇAPALIKU	Punonjës shkencor pranë QSA
7.	Dr. Ermira ALIJA	Punonjëse shkencore pranë QSA
	Ekspertë të jashtëm	
1.	Prof. dr. Francesco ALTIMARI	Universiteti i Kalabrisë
2.	Prof. dr. Gjilda ALIMHILLI	Universiteti i Barit

E. *Argumentimi shkencor i Projektit.*

Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:

Ndre Mjedja mbetet një prej mjeshtrave të më të mëdhenj të formës e të gjuhës poetike dhe i tingëllimit në shqip. Vepra e tij përfshin një sërë fushash, jo vetëm atë letrar dhe fetar, por edhe didaktik, studimor (gjuhësi) dhe politik. Kjo bën që dhe fjalësi i veprës së tij të jetë i larmishëm dhe të prekë shumë sfera të jetës, çka nuk ndeshet në shumë autorë të tjerë. Studimi i fjalësit të veprës së Mjedës, jo vetëm që nuk është botuar ndonjëherë më parë (kemi vetëm një punim në dorëshkrim të studiuesit Kolë Ashta), por paraqet interes të veçantë për pasurinë leksikore të shqipes në përgjithësi dhe të gegërishtes në veçanti. Mjeda, duke qenë jo vetëm poet, por ndryshe nga shumë shkrimtarë të tjerë shqiptarë të asaj periudhe, e më pas ka qenë gjuhëtar dhe njohës i gjuhës së popullit, të cilën ai e ka mbledhur dhe përfshirë në veprën e tij. Vlera e këtij fjalori është e një rëndësie të dorës së parë në mbrojtjen e kulturës shkrimore të shkruar në shqipen veriore, në gegërishte. Mendojmë se leksiku i Mjedës duhet t'i kalojë mbi pesë mijë njësi leksikore, por është mëse e nevojshme që të bëhet jo vetëm "*inventari*" i fjalëve që do të përfshijë, por edhe e zbërthimit kuptimor i fjalëve, ilustrimi me thënie e me shembuj burimorë nga tekstet e Mjedës, referimet për lidhjet sinonimike, atonimike, shënimet përkatëse gramatikore, stilistike, shpesh herë edhe etimologjike, duke i krahasuar edhe me gjuhët e huaja fqinje ose në kontakt me shqipen. Realizimi i një vepre mbi fjalësin e N. Mjedës e bëjnë të mundshëm tashmë disa faktorë, si mbledhja e gjerë e lëndës leksiko-frazeologjike e semantike të veprës së Mjedës realizuar nga qendra jonë (duke pasur si pike referimi punën e prof. Kolë Ashtës), studimi i veprës së tij në shumë aspekte dhe përvoja e krijuar nga ky institucion në hartimin e fjalorëve të tillë (mjafton të kujtojmë shtatë vëllimet e "Leksikut historik" të përgatitura gjatë nga kjo qendër).

F. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në institucione të tjera (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

- Kolë Kamsi, "*Fjalor i arbërishtes*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.

- Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Ashta, "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*", vël. I, II, III, IV, V, VI, VII.

G. *Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:*

- Kolë Ashta, "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*", vëll. I, II, III, IV, V, VI, VII (1995 – 2017).
- Fjalor i gjuhës shqipe (Fjaluer i Rii i shcypes – perbaam preie Shocniiet t'Bashkimit – 1908), botim anastatik, botimet Fishta, 2018.
- Thoma Qendro (2014), *Fjalor i shqipes së Gjon Buzukut*, Tiranë.
- Thimi Mitko (2014), *Fjalëtore shqip – gërqisht, gërqisht-shqip, Tiranë.*
- J. Kastrati (2000), *Historia e albanologjisë* (1497-1997), Tiranë;
- T. Osmani (2006, 2007, 2009, 2014), *Tradita dhe e sotmja në vështrimin gjuhësor*, Shkodër.

H. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Objektivi i këtij projekti është digjitalizimi dhe përgatitja për botim i dorëshkrimit të Kolë Ashtës "*Fjalor i veprave të Ndre Mjedës dhe rimari*".

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

***Objektivi 1:** Sjell të reja shkencore në fushën përkatëse.*

Rezultati 1: Evidentimi dhe kompjuterizimi i materialeve në dorëshkrim.
Rezultati 2: Korrigjimi i materialit dhe ballafaqimi me origjinalin e veprave të N. Mjedës
Rezultati 3: Studimi dhe shoqërimi me shënime e sqarime.
Rezultati 4 : Materiali i punuar do të publikohet si botim më vete.

***Objektivi 2:** Fjalësi do të bëhet objekt analize.*

Rezultati 1: Evidentimi i i fjalëve sipas shtresave të ndryshme.
Rezultati 2: Krahasimi i të dhënave konkrete me vepra të tjera të kësaj natyre.

***Objektivi 3:** Fjalori dhe studimi i saj do të publikohen.*

Rezultati 1: Rezultatet e kërkimit shkencor do të bëhen objekt i një konference shkencore.
Rezultati 2 : Rezultatet e kërkimit do të publikohen në përmbledhje të veçanta në dy pjesë:

a. Botimi i Fjalorit dhe i rimarit.
b. Botimi i rezultateve të studimit.

I. *Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara.*
Ky kërkim shkencor do të ketë tregues shumë të vlefshëm në fushë të albanologjisë, mbasi do të paraqesë para opinionit shkencor Fjalësin e njërit prej autorëve kryesorë të traditës, i përbërë nga rreth 5800 njësi leksikore. Studimi ka si qëllim final pasqyrimin e kontributit të njërit prej shkrimtarëve kryesorë të traditës shkrimore të Qarkut letrar të Veriut, siç është Ndre Mjeda në pasurimin e gjuhës shqipe, si dhe të pasqyrojë evolucionin e shqipes në rrjedhë të kohës.

J. *Përfituesit nga projekti:*

Përfituesit direktë:

Përftuesit direktë të këtij studimi mendojmë se do të jenë së pari mësuesit e letërsisë dhe nxënësit e shkollave, pasi nuk mund të ketë një mësim të nivelit të duhur në lëndën e letërsisë mbi N. Mjedën, pa kuptuar mire fjalët dhe nauancat e tyre stilistikore në veprën e tij (hulumtime të vetë institucioneve arsimore e kanë evidentuar një problem të tillë me autorët gegë të traditës; shih më gjerësisht dhe *Standarde për tekstet shkollore*, MASH, 2015.); studiuesit e fushave gjuhësi, letërsi dhe publicistikë, punonjësit e Qendrave të Studimeve Albanologjike (brenda dhe jashtë vendit).

Përfituesit indirektë:

Studiues të disiplinave të tjera të interesuar për këtë studim, studentet aspirantë për doktoraturë dhe "Master shkencor" në degët e hulumtuara në këtë studim.

K. *Si mendohet t'iu bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
Nëpërmjet botimit shkencor të leksikut të Mjedës, si dhe përmes një konference shkencore mbi rezultatet e arritura, si dhe publikimeve gjatë realizimit të fazave të projektit.

L. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, përfshirë metodologjinë dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm:

- Digjitalizimi i materialit në dorëshkrim (655 faqe);
- Ndarja e shkronjave dhe fillimi i punës përzgjedhëse;
- Hartimi i një shkronje si gjedhe / model pune;
- Hartimi i veprës;
- Redaktim, unifikim, plotësim, korrektim në vazhdimësi;
- Botimi i veprës;
- Konferencë shkencore për njohjen me rezultatet.

Plani i i detajuar i punës

- Digjitalizimi i materialit në dorëshkrim (655 faqe); *1 muaj*
- Redaktim, unifikim, plotësim, korrektim në vazhdimësi; *10 muaj*
- Botimi i veprës; *1 muaj*
- Konferencë shkencore. *1 muaj*

BUXHETI I PROJEKTIT

*Vlerësimi i projektit **për vitin e parë** në mijë lekë.*

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Artan Haxhi	30 %	4 lekë/muaj x 10 muaj	40 lekë
2.	Mimoza Priku	30 %	4 lekë/muaj x 10 muaj	40 lekë
3.	Zamira Shkreli	30 %	4 lekë/muaj x 10 muaj	40 lekë
4.	Erzen Koperaj	30 %	4 lekë/muaj x 10 muaj	40 lekë
5.	Bora Logu	30 %	4 lekë/muaj x 10 muaj	40 lekë
6.	Alfred Çapaliku	30 %	4 lekë/muaj x 10 muaj	40 lekë
7.	Ermira Alija	30 %	4 lekë/muaj x 10 muaj	40 lekë

Totali i pjesshëm (A) : **280 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Udhëtime brenda vendit	5 udh. x 1 lekë = 5 lekë

Totali i pjesshëm : **5 mijë lekë/vit**

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
	Konferencë shkencore	100

Totali i pjesshëm : **100 mijë lekë/vit**

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara

C.1.Shpenzime për pajisje specifike

- Shpenzime kapitale

Nr.	Emërtimi	Tipi	Sasia	Njësia	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
		Pajisje Profesionale			
1.					
		Të tjera			
1.					

Totali i pjesshëm në mijë lekë:

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në mijë lekë : **385 mijë lekë**

Burimet e financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e financimit	%	në mijë lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese	100 %	**385 mijë lekë**
Gjithsej	**100%**	**385 mijë lekë**

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej
Viti I	280	5	-	-	100	385	-	385
							Gjithsej :	**385 mijë lekë**

11. A është institucioni (Agjensia ekzekutuese) person juridik? **Po**

12. Kur është i përgatitur institucioni të filloje Projektin? ***Tetor 2021***

13. Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen?

Mendojme se nuk ka risqe.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. dr. Artan HAXHI

Dr. Erzen KOPERAJ

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej
Viti I	280	5	-	-	100	385	-	385
							Gjithsej :	**385 mijë lekë**

11. A është institucioni (Agjensia ekzekutuese) person juridik? **Po**

12. Kur është i përgatitur institucioni të fillojë Projektin? ***Tetor 2021***

13. Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen?

Mendojme se nuk ka risqe.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. dr. Artan HAXHI

Dr. Erzen KOPERAJ

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :

V. Projekt

“DOM NDOC NIKAJ - RILINDASI I FUNDIT”

(K. ASHTA)

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
FAKULTETI I SHKENCAVE SHOQËRORE
QENDRA E STUDIMEVE ALBANOLOGJIKE
DEPARTAMENTI I GJUHËSISË

Programi i doktoraturës "*Gjuhë shqipe*"

"DOM NDOC NIKAJ - RILINDASI I FUNDIT"

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike:*
Kjo fushë studimi është përcaktuar si prioritet nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor *(duke e renditur si fushën e parë të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2, dt. 11.05.2018)*, propozuar edhe si pjesë e prioriteteve strategjike të USH me Vendimin e SA nr. 97 nr. 1026 prot., datë 29. 03. 2021 ku "Studimet albanologjike" është njëri prejt tyre.

Fusha e Kërkimit shkencor: **Albanologji**

B. *Objektivat e projektit:*

Ky projekt synon të studiojë e të nxjerrë të plotë kontributin real të Dom Ndoc Nikajt në këto fusha:
Të studiojë gjuhën e shkruar në 15 vepra të Nikajt në të cilën përfshihen libra shkollorë, letrarë dhe fetarë të autorit.

- Të analizojë korpusin e veprave nga pikëpamja gjuhësore në rrafshin leksikor e sintaksor.
- Të realizojë vjeljen e materialit dhe të bëjë analizën në sistemin fonetik, morfologjik e pjesërisht në atë leksikor.
- Të realizojë vjeljen e veçantive didaktike e metodike, vështruar në të gjitha sistemet e nënsistemet e gjuhës shqipe, në tekstet shkollore të autorit, duke u ndalur në parimin metodik: gjuha amtare si burimi e pikëlidhja e të gjitha disiplinave shkollore.

C. *Afati:* *Kohëzgjatja* : 2 vite

D. Personeli i Projektit:

Nr.	Emri	Profesioni dhe kategoria e pagës
1.	Prof. dr. Mimoza Priku	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
2.	Dr. Zamira Shkreli	Punonjëse shkencore pranë QSA
3.	Doc. Bora Logu	Punonjëse shkencore pranë QSA
4.	Dr. Anisa Kosteri	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
5.	Prof. dr. Alfred Çapaliku	Punonjës shkencor pranë QSA
6.	Dr. Ermira Alija	Punonjëse shkencore pranë QSA
7.	Dr. Isida Hoxha	Punonjëse shkencore pranë QSA
	Ekspertë të jashtëm	
1.	Prof. dr. Shezai Rrokaj	Universiteti i Tiranës
2.	Prof. dr. Aljula Jubani	Universiteti i Tiranës
3.	Prof. dr. Bardhyl Demiraj	Universiteti i Mynihut

E. **Argumentimi shkencor i Projektit.**

Studimet albanologjike, vlerësimi dhe promovimi i trashëgimisë materiale e shpirtërore shqiptare është një prej prioriteteve, si një ndër dëshmitë e qenësishme e më shprehëse të identitetit shqiptar. Ato janë cilësuar si prioritet edhe nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor (*duke e renditur si fushën e parë të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2, dt. 11.05.2018*). Një prej elementeve më të rëndësishëm në këtë këndvështrim mbesin autorët e Veriut, të cilët përbëjnë vijën e pandërprerë të kulturës shkrimore shqiptare që nga zanafilla e saj (në shek.XVI) e në vijim. Mjaft prej këtyre autorëve, për shkak të rrethanave historiko-politike, sidomos pas Luftës së Dytë Botërore, u anashkaluan, në mjaft raste u denigruan dhe vepra e tyre ende sot e kësaj dite mbetet pjesërisht e panjohur dhe e pastudiuar, duke qenë humbësit e mëdhenj të kulturës tonë. Një prej shembujve më të qartë në këtë pikëvështrim mbetet Dom Ndoc Nikaj, i njohur si babai i romanit shqiptar, ndër autorët më prodhimtarë, i cili për mëse 50 vite me radhë punoi duke lëvruar gjuhën shqipe dhe për ringjalljen e idesë kombëtare, për të forcuar identitetin etnik e shpirtëror. Ky studim vjen si një bashkëpunim midis QSA-së dhe departamenti të gjuhësisë, të Universitetit të Shkodrës "Luigj Gurakuqi" për dy arsye: së pari sepse një pjesë e mirë e stafit janë gegërishtfolës. Së dyti, duke njohur në një shkallë mjaft të mirë gegërishten dhe veçoritë e saj gjuhësore, dhe letrare të Ndoc Nikajt, intrigohemi si institucion të angazhohemi në studimin gjuhësor, letrar, publicistik dhe historik të kësaj figure kolosale.

N. Nikaj mund të quhet një *apostull i kulturës shqiptare*, sepse dha çdo gjë në shërbim të idesë kombëtare, jo vetëm me veprën e tij shkrimore, por duke u angazhuar vetë personalisht në kuvende e organizime kryengritjesh. Shkrimet e tij (prozë edhe vargje), në letërsi, histori e publicistikë, janë një pjesë e kulturës sonë që kanë nevojë të nxirren në dritë, për të rindërtuar atë hallkë pa të cilën kultura shqiptare shqiptare nuk mund të ketë dimensionin e saj historik shekullor.

F. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në QSA dhe në Departament (USH) (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

- Kolë Kamsi, "*Fjalor i arbërishtes*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*", botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
- Kolë Ashta, "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*", vël. I, II, III, IV, V, VI, VII.
- Tomor Osmani, *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2008;
- Tomor Osmani, *Shekulli i Komisisë Letrare Shqipe (1916-1918)*, Edlora, Tiranë, 2016;
- Botime të pedagogëve tanë në revistën "*Buletin shkencor*" i USH, "*Studime shqiptare*" apo edhe në revista të tjera shkencore brenda e jashtë vendit etj...

G. *Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:*

- J. Kastrati (1980), *Histori e gramatologjisë shqiptare (1635 - 1944)*, Prishtinë;
- J. Kastrati (2000), *Historia e albanologjisë* (1497-1997), Tiranë;
- T. Osmani (2008), *Udha e shkronjave shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë;
- Markus W. Peters, *Shtëpia botuese më e vjetër e Shqipërisë dhe kontributi i saj për lëvizjen kombëtare, arsimin dhe kulturën*", Tiranë, 2016.
- T. Osmani (2006, 2007, 2009, 2014), *Tradita dhe e sotmja në vështrimin gjuhësor*, Shkodër;
- T. Osmani (2020), *Gramatika të gjuhës shqipe të traditës* (Refleksione), Botimet "Shkodra, Shkodër, 2020.
- *Nëntori i bardhë (përmbledhje studimore): Vepra e Ndoc Nikajt*, Shkodër, 2015.
- Robert Elsie, *Histori e letërsisë shqiptare* (155102001), Tiranë-Prishtinë, 1997.

H. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Ky projekt synon të studiojë e të nxjerrë të plotë kontributin gjuhësor, letrar, historik, publicistik të Dom Ndoc Nikajt duke analizuar veprat e këtij autori me qëllim që të vihet re evoluimi i gjuhës që ka përdorur autori. Në vëmendje do të jete edhe kontributi i tij në fushën metodike:

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

Objektivi 1.

Studimi i punës së N. Nikaj, studim i literaturës. Puna në mbledhjen e materialeve të botuara nga Nikaj dhe literaturës përkatëse që do të shërbejnë si bazë materiale mbi të cilat do të përqendrohet studimi.

Rezultati 1: Krijimi i një baze të detajuar të të dhënave gjuhësore dhe letrare në veprat e N. Nikajt.

Rezultati 2: Krijimi i një baze të detajuar të të dhënave të publicistikës së këtij autori.

Objektivi 2.

Kërkimi i dorëshkrimeve të pabotuara të Nikajt në burimet arkivore. Studiuesit e gjuhësisë kanë si qëllim të punës së tyre kërkimin e dorëshkrimeve të pabotuara të autorit pranë bibliotekave të Universitetit, qytetit dhe asaj Françeskane.

Rezultati 1: Skedimi i materialeve, planifikimi i strukturës së monografisë.

Rezultati 2: Secili grup pune do të skedojë materialet nga burimet gjuhësore, letrare dhe publicistike për të arritur në planifikimin e një monografie të vetme të ndarë sipas këtyre disiplinave.

Objektivi 3.

Prezantimi i rezultateve studimore, mbajtja e një konference shkencore

Rezultati 1: Përpilim i librit të abstrakteve (LA), Monografisë (Mo) dhe Kolanës (Ko).

Rezultati 2: Botimi i monografisë dhe artikujve të Konferencës shkencore.

I. *Përfituesit nga projekti:*

Përfituesit direktë:

Përfituesit direktë do të jenë punonjësit shkencorë të QSA-së, pedagogët e departamentit të Gjuhësisë dhe doktorantët.

Përfituesit indirektë:

Specialistët e gjuhës shqipe, studiues, pedagogë, studentë të fushës së gjuhësisë.

J. *Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.).*

Kontributi specifik që sjell ky projekt është rivlerësimi i një prej figurave të shquara të historisë, kulturës e të arsimit shqiptar, si ajo e N. Nikajt, duke evidentuar dhe plotësuar vlerave kulturore historike i periudhës parapavarësisë.
Ky projekt është një hap i rëndësishëm në integrimin e punës kërkimore e shkencore me procesin mësimor, veçanërisht në programin e studimit "Master shkencor" dhe Doktoraturë në gjuhë shqipe. Një model i tillë studimi do t'i vijë në ndihmë të gjithë studentëve të Masterit Shkencor dhe Doktoraturë në gjuhë shqipe në realizimin e platformave dhe modeleve të studimit për autorë të tjerë të trevës së Veriut që janë prioritet i QSA-së dhe vetë ciklit të tretë që ajo mbikqyr. Në një të ardhme të afërt mendohet që aspirantët për doktorantë të përfshihen në projekte të mëtejshme që kanë të bëjnë me studim e gegërishtes dhe autorëve të Veriut.

K. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar, metodologjia dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm :

Rezultati i këtij projekti është një monografi e ndërthurur në disa disiplina të ndryshme, ku secila prej tyre përfaqëson studime të mirëfillta gjuhësore, letrare, dhe publicistike kushtuar figurës shumëdimensionale të Ndoc Nikaj.
Kësaj figure dhe këtij studimi do ti kushtohet një konferencë shkencore ndërkombëtare ku do t'i lihet hapësirë kumtimeve dhe referimeve brenda dhe jashtë vendit për veprën dhe penën e pashoq të Ndoc Nikaj.

***Plani i detajuar*:**

- Vjelja e materialit dhe një analizë në sistemin fonetik, morfologjik e pjesërisht leksikor.
- Analizë dialektore në rrafshin leksikor e sintaksor.
- Studim gjuhësor të veprës së Nikajt: modelet alfabetike në shkrimet e Nikajt (Nikaj si themelues i Shoqërisë"Bashkimi", shoqërisë që krijoi alfabetin e sotëm); tiparet gjuhësore (dukuritë fonetike) në veprat shkollore të N. Nikajt.

10 muaj.

- Studim dhe interpretim i figurave femërore në romanin : Bukurusha (1918) edhe në planin gjuhwsor.
- Paralele mes personazhe të tjerë femërorë në letërsi, para dhe pas Nikajt
- Përpilimi i materialit të plotë mbi kontributin shumëplanësh të Nikajt, në publicistikën shqiptare.

8 muaj

- Përgatitja për botim e monografisë kushtuar figurës shumëdimesionale të N. Nikajt

4 muaj

- Organizimi i një konference shkencore ndërkombëtare

2 muaj

L. *Si mendohet t'u bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
Nëpërmjet publikimeve shkencore ne lidhje me rezultatet e arritura

BUXHETI I PROJEKTIT

Vlerësimi i projektit për vitin e parë në mijë lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

A. **Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet:**

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Mimoza Priku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
2.	Zamira Shkreli	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
3.	Alfred Capaliku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
4.	Anisa Kosteri	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
5.	Ermira Alija	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
6	Bora Logu	30%	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
7	Isida Hoxha	30%	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25

Totali i pjesshëm (A) : **175 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit) –

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Udhëtime brenda vendit	

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara

C.1.Shpenzime për pajisje specifike

- Shpenzime kapitale

Nr.	Emërtimi	Tipi	Sasia	Njësia	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
Pajisje Profesionale					
1.					
Të tjera					
1.					

Totali i pjesshëm në mijë lekë:

***Vlera e plotë e projektit për vitin e parë* : 175 mijë lekë**

Burimet e financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e financimit	%	në mijë lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese	100 %	175
		-

Totali i pjesshëm : **175 mijë lekë/vit**

Vlerësimi i projektit për vitin e dytë në mijë lekë.

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

B. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet:

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Mimoza Priku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
2.	Zamira Shkreli	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
3.	Alfred Capaliku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
4.	Anisa Kosteri	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
5.	Ermira Alija	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
6.	Bora Logu	30%	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
7.	Isida Hoxha	30%	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25

Totali i pjesshëm (A) : **175 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit) –

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
	Konferencë shkencore	50

Totali i pjesshëm në mijë lekë : **50 mijë lekë/vit**

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej
Viti I	175	-	-	-		175	-	175
Viti II	175	-	-	-	50	225	-	225
Gjithsej :								**400 mijë lekë**

11. A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik? **Po**

12. Kur është i përgatitur institucioni të fillojë Projektin? ***Tetor 2021***

13. Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen?
Mendojme se nuk ka risqe.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. dr. Mimoza PRIKU

Dr. Zamira Shkreli

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :

VI. Projekt

“LEKSIKU NË EPIKËN E ATË GJERGJ FISHTËS”

(“Lahuta e Malcís”, “Mojs Golemi”)

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
Departamenti i Gjuhësisë

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
Qendra e Studimeve Albanologjike

PROJEKT

"LEKSIKU NË EPIKËN E ATË GJERGJ FISHTËS"
("Lahuta e Malcís", "Mojs Golemi")

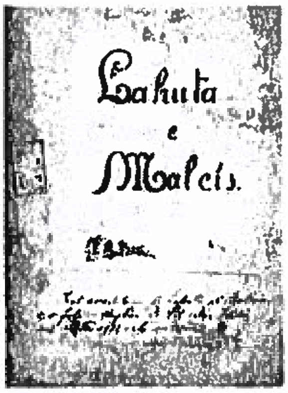

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike:* Kjo fushë studimi është përcaktuar si prioritet nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor *(duke e renditur si fushën e parë te kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2, dt. 11.05.2018)*, propozuar edhe si pjesë e prioriteteve strategjike të USH me Vendimin e SA nr. 97 nr. 1026 prot., datë 29. 03. 2021 ku "Studimet albanologjike" është njëri prejt tyre.
Fusha e Kërkimit shkencor: **Albanologji**

B. *Objektivat e programit të cilave u referohet projekti:*

Projekti ka për qëllim hulumtimin mbi leksikun e *kryeveprës* së Atë Gjergj Fishtës, "Lahuta e Malcís", dhe të poemës "Mojs Golemi", me synim final hartimin e një fjalori shpjegues mbi leksikun e krijimtarisë epike të këtij shkrimtari; një punë kjo shumë e vlefshme nga ana leksikologjike e leksikografike, sidomos në lidhje me shpjegimin e fjalëve të panjohura ose pak të njohura për lexuesit e interesuar sot. Hartimi i një fjalori të tillë sjell gjendjen gjuhësore në periudhën kur shkroi *Poeti ynë Kombëtar*, 100 vite më parë, si dhe shpalos kontributin e tij të vyer në fushën e leksikut, të semantikës e të fjalëformimit për gjuhën shqipe.

C. *Afati :* *Kohëzgjatja:* **2 vjet**

D. Personeli pjesëmarrës në projekt:

Nr.	Emri	Profesioni dhe kategoria e pagës
1.	Prof.as.dr. Orjeta Baja	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
2.	Dr. Merita Hysa	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
3.	Dr. Erzen Koperaj	Punonjës shkencor pranë QSA

E. *Argumentimi shkencor i projektit.*

Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:

Objekti i kërkimit shkencor do të jetë hartimi i një fjalori të veprës epike të Gjergj Fishtës, duke pasur parasysh vlerësimin e shumë studiuesve mbi *veprën monumentale* "Lahuta e Malcís". Është pranuar se *kryevepra* e Fishtës është shumë e pasur nga ana leksikore, semantike e stilistike. Hartimi i fjalorit të një shkrimtari, si dhe vjelja në mënyrë shteruese e fjalëve të rralla të tij, në këtë rast të Fishtës, po bëhet nxitëse sot pas futjes së gjerë të teknologjive informatike edhe në studimet gjuhësore. Kështu, do të punohet, së pari, për digjitalizimin e veprës epike të Gj. Fishtës, dhe në vijim për listimin, hulumtimin dhe paraqitjen e leksikut në një fjalor, në përputhje me kriteret e nevojshme leksikografike.

- Projekti është i domosdoshëm të ndërmerret, pasi një punim i tillë (fjalor i veçantë) do të mund të shfrytëzohet jo vetëm për studime historiko-gjuhësore, por edhe për fjalorin e mbarë shqipes dhe për fjalorë të tjerë njëgjuhësorë.
- Përmes një fjalori të tillë, historik, të një kryevepre të letërsisë shqiptare, evidentohet e ndriçohet historia e fjalëve të veçanta, e në të njëjtën kohë ndihmesa e Gjergj Fishtës në gjuhën shqipe.
- Rezultatet e këtij kërkimi do të ndihmojnë drejtpërsëdrejti studiuesit për përshkrimin e gjuhës edhe në rrafshin fonetik e morfologjik.
- Ky kërkim shkencor, gjithashtu, synon të përcaktohet në vazhdim me saktësi se ç'sasi leksikore nga gjuha e Fishtës (përmes veprës "Lahuta e Malcís") është përfshirë në FGJSH dhe ç'sasi paraqet lëndë potenciale për t'u bërë pjesë e këtij fjalori.
- Ky punim do të ndihmojë studiuesit që të përcaktohet edhe ç'leksik ka marrë Fishta nga shkrimtarët pararendës.
- Ky fjalor do të zbulonte edhe fjalët e krijuara nga vetë autori ose që paraqiten vetëm në veprën e tij.
- Fjalori, po kështu, do të ndihmonte të shihnim praninë e fjalëve të huaja në gjuhën shqipe, funksionin e tyre dhe ç'vend zënë në vepër.

F. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në Departamentin e Gjuhësisë (USH) dhe Qendrën e Studimeve Albanologjike (USH) (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

1. Orjeta Baja, *"Gjuha në Epikën e Fishtës (në nivel stilistik)"* (monografi), Shkodër, 2016.
2. Artan Haxhi, *"Proza e Fishtës në pamje gjuhësore (sistemi foljor)"* (monografi), Shkodër, 2003.
3. Tefë Topalli, *"Gjergj Fishta, Vepra letrare 4 (Epika)"* (me shpjegime leksikore), Lezhë, 2002.
4. Artikuj të pedagogëve tanë në revistat: "Studime shqiptare" (USH), "*Buletin shkencor*" (USH), dhe në ndonjë revistë tjetër shkencore brenda e jashtë vendit.

G. *Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:*

a. Tahir Kolgjini, *"Shpalime rreth Lahutës"*, Istanbul, 1969.
b. Benedikt Dema, *"Fjalori i fjalvet të rralla shqipe e i fjalvet të hueja të përdoruna në veprën e At Gjergj Fishtës "Lahuta e Malcis"*, në "Lahuta e Malcis", Shkodër, 2006.
c. David Luka, *"Studime gjuhësore" (Magjia e fjalës te vepra "Lahuta e Malcis" e A të Gjergj Fishtës)*, Shkodër, 2012.
d. Shefkije Islamaj, *"Gjergj Fishta, Gjuha dhe stili"*, Prishtinë, 2012.
e. Tahir Dizdari, *"Fjalor i orientalizmave në gjuhën shqipe"*, Tiranë, 2005.
f. Kolec Topalli, *"Fjalor etimologjik i gjuhës shqipe"*, Tiranë, 2017.

H. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Objektivi i zhvillimit të këtij projekti është përzgjedhja e korpusit të fjalëve (kryesisht të rralla e të pakuptueshme për lexuesin sot), përshkrimi, shpjegimi, përcaktimi i kuptimeve e përcaktimi etimologjik i tyre.

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

Objektivi 1: Sjellje e të rejave shkencore në fushën përkatëse.

Rezultati 1: Digjitalizimi i veprës dhe evidentimi elektronik i leksikut.
Rezultati 2: Përcaktimi i kritereve bazë mbi të cilat do të realizohet punimi.
Rezultati 3: Puna mbi "Lahutën..." sipas kritereve të vendosura leksikologjike e leksikografike.
Rezultati 4: Paraqitja e lëndës gjuhësore me të gjitha informacionet gramatikore.

Objektivi 2: Përqasje leksikografike.

Rezultati 1: Përqasje me "Fjalor i orientalizmave në gjuhën shqipe", Tiranë, 2005.
Rezultati 2: Përqasje me "Fjalor etimologjik i gjuhës shqipe", Tiranë, 2017.

Objektivi 3: Kërkimi shkencor do të publikohet.

Rezultati 1: Rezultatet e kërkimit shkencor do të bëhen objekt i një konference shkencore.

Rezultati 2: Rezultatet e kërkimit do të publikohen në përmbledhje të veçanta në dy pjesë:
1. Punimi leksikografik.
2. Botimi i rezultateve të studimit.

I. *Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.).*

Ky kërkim shkencor do të ketë tregues shumë të vlefshëm në fushë të gjuhësisë, mbasi do të paraqesë para opinionit shkencor leksikun e "Lahutës së Malcís", të kësaj vepre që u emërtua "Kryevepra e papërsëritshme e letërsisë shqipe", dhe të poemës tjetër epike "Mojs Golemi". Hartimi i *Fjalorit të Epikës së Fishtës* do të ndihmonte që vlerësimet për pasurinë e madhe gjuhësore të veprës të tij të mbështeteshin mbi fakte të qëndrueshme shkencore. Një punim i

tillë do ta ndihmonte shumë edhe lexuesin e ri të Fishtës, lexuesin që është rritur me gjuhën standarde.

J. *Përfituesit nga projekti:*

Përfituesit direktë:
Përfituesit direktë do të jenë: pedagogë të departamentit të Gjuhësisë, punonjës shkencorë të QSA dhe doktorantët.

Përfituesit indirektë:
Përfituesit i ndirektë do të jenë: specialistët e gjuhës shqipe, studiuesit, pedagogët e mësuesit e gjuhësisë, studentë të degës Gjuhë -- Letërsi. lexues të veprës së tij.

K. *Si mendohet t'u bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
Rezultatet do të bëhen të njohura përmes organizimit të veprimtarive shkencore dhe botimit të punimeve në përmbledhje të posaçme.

L. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, metodologjia dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm:

Digjitalizimi i poemës "Lahuta e Malcís", 1937, dhe i poemës "Mojs Golemi". Për këto do të shfrytëzohen: kopja e librit "Lahuta e Malcís", 1937, në Bibliotekën publike "Marin Barleti" në qytetin e Shkodrës, si dhe poema "Mojs Golemi", nga Kalendari i vitit 1919, "Vepra Pijore", nr. 28, Shkodër, Shtypshkronja e Zojës së Papërlyeme (kënga I). dhe revista "Leka", nr. 6, 1932 dhe nr. 3. 1933 (kënga II). krijuar në Troshan të Zadrimës. më 1915. Në ndihmë të punimit do të vijnë edhe materiale leksikografike mbi këtë vepër. nga: Tahir Kolgjini, Atë Benedikt Dema, David Luka, Tefë Topalli, me kontribute të çmuara në këtë fushë. Paraqitja e leksikut në përputhje me kriteret leksikografike të një fjalori shpjegues, do të shoqërohet edhe me një analizë të leksikut të vjelë, duke vënë në dukje tipare karakterizuese të tij mbi gjendjen gjuhësore të shqipes para 100 viteve, dhe kontributin e Fishtës në fushën e leksikut, të semantikës e fjalëformimit.

Plani i detajuar:

a. *Digjitalizimi i veprës epike të Gj. Fishtës: "Lahuta e Malcis", 1937, dhe "Mojs Golemi".*
1 muaj

b. *Vjelja e hulumtimi i leksikut të përdorur nga Fishta në veprën "Lahuta e Malcis", me synim hartimin e një fjalori të gjuhës së shkrimtarit.*
17 muaj

c. *Organizimi i një konference shkencore. (Në kuadër të 150 vjetorit të lindjes së Atë Gjergj Fishtës)*
1 muaj

d. *Botimi i materialit.*
1 muaj

BUXHETI I PROJEKTIT

Vlerësimi i projektit ***<u>për vitin e parë</u>*** *në mijë lekë.*

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Orjeta Baja	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë
2.	Merita Hysa	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë
3.	Erzen Koperaj	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë

Totali i pjesshëm (A) në mijë lekë **150 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit) –

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Udhëtime brenda vendit	10 udh. x 1 lekë = 10 lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : **10 mijë lekë/vit**

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Udhëtime jashtë vendit (Kosovë)	5 udh. x 5 lekë = 25 lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë: **25 mijë lekë/vit**

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë:

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara

C.1.Shpenzime për pajisje specifike

- *Shpenzime kapitale*

Nr.	Emërtimi	Tipi	Sasia	Njësia	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
		Pajisje Profesionale			
1.					
		Të tjera			
1.					

Totali i pjesshëm në mijë lekë:

Vlera e plotë e projektit për vitin e parë, në mijë lekë : **235 mijë lekë**

Burimet e financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e financimit	%	në mijë lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese	100 %	**185 lekë**
		-
Gjithsej	**100%**	**185 mijë lekë**

*Vlerësimi i projektit **për vitin e dytë** në mijë lekë.*
Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Orjeta Baja	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë
2.	Merita Hysa	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë
3.	Erzen Koperaj	30 %	5 lekë/muaj x 10 muaj	50 lekë

Totali i pjesshëm (A) në mijë lekë **150 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit) –

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mije lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.		

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit) -

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Konferencë shkencore	50 lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë: **50 mijë lekë**

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara

C.1.Shpenzime për pajisje specifike (nga PKKZH)

- *Shpenzime Kapitale*

Nr.	Emërtimi	Tipi	Sasia	Njësia	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
Pajisje profesionale					
1.					
Të tjera					
1.					

Totali i pjesshëm në mijë lekë: -

Vlera e plotë e projektit për vitin e dytë, në mijë lekë : **2090 mijë lekë**

- *Burimet e financimit të Projektit për vitin e dytë të shprehura në %.*

Burimet e financimit	%	në mijë lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese dhe bashkëpunëtorët	100 %	**200**
Gjithsej	**100%**	**200 mijë lekë**

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej
Viti I	150	35	-	-		185	-	185
Viti II	150	-	-	-	50	200	-	200
Gjithsej :								**385 mijë lekë**

11. *A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik?* **Po**

12. *Kur është i përgatitur institucioni të filloje Projektin?* ***Tetor 2021***

13. *Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen?*
    Mendojme se nuk ka risqe.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof.as. dr. Orjeta Baja

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :

VII. Projekt

"LEKSIKOGRAFI ME ALFABETIN E AUTORËVE TË VERIUT"

(FJALORËT E SHQIPES TË SHEK XIX-XX)

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
Qendra e Studimeve Albanologjike
Departamenti i Gjuhësisë

Programi i doktoraturës "Gjuhë shqipe"

PROJEKT
"Leksikografi me alfabetin e autorëve të veriut"
(Fjalorët e shqipes të shek XIX-XX)

FIALUUR

I VOGHEL

SCCUP E LTINISCT

MLEXUN

PREI

P. JAK JUNKUT T'SCOCNIIS JESI

N'SCKODER T'SCCHONIIS 1895

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike:*

Kjo fushë studimi është përcaktuar si prioritet nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor *(duke e renditur si fushën e parë të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2. dt. 11.05 2018)*, propozuar edhe si pjesë e prioriteteve strategjike të USH me Vendimin e SA nr. 97 nr. 1026 prot., datë 29. 03. 2021 ku "Studimet albanologjike" është njëri prej tyre.

Fusha e Kërkimit shkencor: **Albanologji**

B. *Objektivat e programit të cilave u referohet projekti:*

Projekti ka për qëllim të nxjerrë në pah rrugën që ka ndjekur leksikografia e shqipes, veçanërisht ajo e shkruar me alfabetin e autorëve të veriut e cila ka shërbyer si bazament për krijimin e traditës së leksikologjisë shqipe.

- Të kontribojë në njohjen e vlerave albanologjike të krijuara në fushën e leksikologjisë nga autorë të huaj dhe shqiptarë.
- Të vlerësojë trashëgiminë e lënë prej autorëve të këtyre fjalorëve.
- Të bëjë të njohur dhe të vlerësojë botimet në fushën e leksikologjisë të shek XIX-XX.
- Të bëjë traskriptimin dhe studimin e këtyre veprave.
- T'i promovojë këto vlera përmes punimeve shkencore e botimeve të ndryshme.

Ky projekt i madh ndahet në disa nënprojekte sipas autorëve që do të shqyrtohen.

C. *Afati:* *Kohëzgjatja* : 5 vite

D. *Personeli i projektit:*

Nr.	Titulli/ Emri & mbiemri	Profesioni
	Personel i brendshëm	
1.	Prof. as. dr. Rezarta Draçini	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
2.	Prof. dr. Artan Haxhi	Punonjës shkencor pranë QSA
3.	Prof. dr. Mimoza Priku	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
4.	Prof. as. dr. Orjeta Baja	Pedagoge pranë Departamentit të Gjuhësisë
5.	Dr. Zamira Shkreli	Punonjëse shkencore pranë QSA
6.	Dr. Erzen Koperaj	Punonjës shkencor pranë QSA
7.	Doc. Bora Logu	Punonjëse shkencore pranë QSA
	Personel i jashtëm i projektit	
1.	Prof. dr. Tomor Osmani	Prof. emeritus, punonjës shkencor i fluar pranë QSA
2.	Prof. dr. Tefë Topalli	Prof. emeritus, punonjës shkencor i fluar pranë QSA
3.	Prof. dr. Francesko Altimari	Pedagog, Universiteti i Kalabrisë
4.	Prof. dr. Mateo Mandala	Pedagog, Universiteti i Palermos
5.	Prof. dr. Bardhyl Demiraj	Pedagog, Universiteti i Mynihut
6.	Prof. dr. Bardh Rugova	Pedagog, Universiteti i Prishtinës
7.	Prof. dr. Leonardo Savoia	Pedagog, Universiteti i Firences
8.	Prof. dr. Gjilda Alimhilli	Pedagog, Universiteti i Barit
9.	Prof. dr. Shezai Rrokaj	Pedagog, Universiteti i Tiranës
10.	Prof. dr. Aljula Jubani	Pedagog, Universiteti i Tiranës
11.	Dr. Gëzim Gurga	Pedagog, Universiteti i Palermos
	Personel tjetër	
	Doktorantët	

E. *Argumentimi shkencor i projektit..*

Identifikimi i problemit dhe rendësia e zgjidhjes së tij:

Leksikografia është ndër fushat kryesore për Albanologjinë dhe studimi i pikënisjes së saj është detyrë për studimet albanologjike. Është kjo arsyeja që objekt i këtij kërkimi shkencor është "*Leksikografia me alfabetin e autorëve të vjetër* të shek XIX-XX.". Autorët e vjetër kanë nisur traditën e leksikografisë duke vendosur themelet e saj. Pjesë e studimit do të jetë puna konkrete me fjalorët:

a. -idendifikimi i tyre.
b. -gjetja e studimeve të bëra për këto fjalorë.
c. -trasnkiptimi i tyre.
d. -krahasimi.
e. -analiza.

- Projekti është i domosdoshëm të ndërmerret në këtë moment. meqë do t'u shërbejë studiuesve që në punën e tyre të pasqyrojnë ato arritje që do të sigurohen nga ky kërkim shkencor.
- Të evidentohet ndihmesa e autorëve të këtyre fjalorëve në fushë të albanologjisë e. në veçanti. leksikografi..
- Rezultatet e këtij kërkimi do të ndihmojnë drejtëpërsëdrejti studiuesit të njihen me momente të rendësishme të zhvillimit të leksikografisë shqipe me alfabetin e autorëve të të vjetër.
- Ky kërkim shkencor do të bëjë të mundur që këto gjetje të mund të shohin dritën e botimit, për t'i radhitur pranë veprave të tjera të kësaj natyre. duke iu nënshtruar një analize të thellë shkencore.
- Realizimi i një kërkimi të tillë do të vihet në shërbim të kërkuesve shkencorë në fushë të gjuhësisë brenda dhe jashtë vendit.
- Projekti duhet të financohet nga buxheti i shtetit (fondi i shkollës së lartë për kërkimin shkencor).

F. *Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në Institutin e Studimeve Albanologjike (USH) (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):*

1. Kolë Kamsi. "*Fjalor i arbërishtes*". botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë. Universiteti i Shkodrës. 2000.
2. Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*". botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë. Universiteti i Shkodrës, 2000.
3. Kolë Ashta. "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*". vël. I. II. III. IV. V. VI, VII.
4. Tomor Osmani. *Udha e shkronjave shqipe*. Akademia e Shkencave e Shqipërisë. Tiranë, 2008;
5. Tomor Osmani. *Shekulli i Komisisë Letrare Shqipe (1916-1918)*. Edlora, Tiranë. 2016;
6. *Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*. Studime shqiptare 13. Camaj Pipa. Shkodër, 2005.
7. Botime të pedagogëve tanë në revistën "*Buletin shkencor*" i USH. "*Studime shqiptare*" apo edhe në revista të tjera shkencore brenda e jashtë vendit etj...

G. *Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:*

1. *Xanoni, Át Anton (1910). Saa Fialore kaa Shqypia? në Lajmtari i Zemers Jezu Krishtit, Pjesa II, Nr. 12, f. 183-86.*
2. *Demiraj, Bardhyl (2015). Shkodra - një qendër albanologjike në prag të pavarësisë në Pavarësia e Shqipërisë dhe Albanologjia. Studime shqiptare 21. Shkodër. f. 249-258.*
3. *Gurakuqi, Karl (1962). Hulumtime gjuhësore: Leksikografija shqipe deri te "Fjalori" i Tiranës", në rev. Shëjzat (Le Pleiadi), nr. 7-8, Romë, f. 257-262.*
4. *Gurga, Gëzim (2009). Át Francesco Maria da Lecce O. F. M. "Dittionario Italiano-Albanese" (1702). Botim kritik me hyrje dhe fjalësin shqip. Botimet Françeskane. Shkodër.*
5. *Gosturani, Xheladin (1999) Historia e albanologjisë. Tiranë.*
6. *Kastrati, Jup (1980). Histori e gramatologjisë shqiptare (1635-1944). Rilindja. Prishtinë.*
7. *Universiteti i Shkodrës "Luigj Gurakuqi" (2011). Fjalori i Shoqërisë "Bashkimi" në 100-vjetorin e tij. Studime shqiptare 19.*
8. Kastrati . *Jup(2000). Historia e albanologjisë* (1497-1997). Tiranë.
9. *Kruja, Mustafa (2011). Problema gjuhe. Omsca-1. Tiranë.*
10. *Akademia e Shkencave të Shqipërisë (2005). Leksikografia shqipe - trashëgimi dhe perspektivë. Konferencë shkencore (Akademia e Shkencave të Shqipërisë, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë 3 dhjetor 20004). Tiranë.*
11. *Luli, Fran (2004). Fjalor biblik dhe i termave kishtarë. Camaj-Pipa, Shkodër.*
12. *Lloshi, Xhevat (1988) Compiling and Editing Bilingual Dictionaries in Albania, in Proceedings of the 3rd EURALEX International Congress. Akadémiai Kiadó. Budapest. pp. 479-487.*
13. *Universiteti Shtetëror i Tiranës, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i Leksikologjisë e i Leksikografisë (1972). Studime mbi leksikun dhe mbi formimin e fjalëve në gjuhën shqipe II. Tiranë.*
14. *Marku, Kastriot (2016). Injac Zamputti - themeluesi i diplomatikës dhe i shkollës historiografi ke shqiptare, në Gegnia, nr. 2, Shkoder, f. 8-26.*
15. *Osmani, Tomor, (2006). Tradita e sotmja ne veshtrim gjuhesor I. Camaj-Pipa, Shkodër.*
16. *Osmani,Tomor, (2008). Udha e shkronjave shqipe. Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë.*
17. *Osmani, Shefik (2008). Shpalime etnopedagogjike, Vell. II. Tiranë.*
18. *Pepa, Simon, (2000). Gjurmime kulturore. Camaj-Pipa, Shkodër.*
19. *Peters, Markus (2013). Át Jak Jungg, themelues dhe nestor i albanologjisë shkodrane, në Hylli i Dritës, Vjeti XXXIII, Nr. 3-4. Shkodër, f. 268-277.*
20. *Petrota, Gaetano (2008). Populli, gjuha dhe letërsia shqipe [Prof. Papas Gaetano Petrotta, Popolo, Lingua e Letteratura albanese, Palermo, 1932]. Tiranë.*
21. *Shehu, Hajri (2014). Revista "Studime filologjike" dhe rubrika "Material leksikor nga krahinat, në Studime filologjike, nr. 3-4, Tiranë.*
22. *Quku, Mentor (1984). Një fjalorth botanik i Ndre Mjedës, në Studime filologjike, nr. 3, f. 155-172.*
23. *Xhuvani, Aleksandër (1990). Vepra II, Tiranë.*
24. Sektori Shkencor i Albanologjisë.(2005). *Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*. Studime shqiptare 13. Camaj Pipa. Shkodër.

II. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Objektivi i këtij projekti është idendifikimi i fjalorëve me alfabetin e autorëve të veriut, traskiptimi, analizimi dhe krahasimi i tyre, si dhe arritja e disa përfundimeve shumë të rëndësishme në lidhje me leksikun e gjuhës shqipe dhe evoulimin e saj ndër shekuj.

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

Objektivi 1: *Sjell të reja shkencore në fushën përkatëse.*

Njohja me autorët, veprat e tyre të botuara në shqip apo në gjuhë të huaj si dhe vepra të lëna në dorëshkrim.

Rezultati 1: Krijimi i një baze të detajuar të dhënave në lidhje me autorët, veprimtarinë e tyre, veprat e tyre në fushën e leksikografisë.
Rezultati 2: Studimi i fjalorëve.

Objektivi 2: *Fjalorët do të bëhen objekt studimi i hollësishëm.*

Rezultati 1: Evidentimi i mënyrës së ndërtimit të fjalorëve.
Rezultati 2: Traskriptimi i fjalorëve
Rezultati 3: Analizimi i këtyre fjalorëve dhe idendifikimi i rrugës së evolimit të fjalës shqipe.
Rezultati 3: Krahasimi i fjalorëve

Objektivi 3: *Punimet e bëra do të publikohen.*

Rezultati 1: Rezultatet e kërkimit shkencor do të behen objekt i një konference shkencore.
Rezultati 2. Rezultatet e kerkimit do të publikohen në përmbledhje të veçanta në dy pjesë:
1 Ribotimi anastatik i disa fjalorëve.
2. Botimi i rezultateve të studimit.

1. ***Lidhja e këtyre objektivave dhe rezultateve me projekte të tjera të ngjashme në institucionin tuaj e jashtë tij.***

Ky kërkim shkencor është vazhdim i punimeve dhe i veprimtarive të kryera ndër vite, si konferencat albanologjike: "Gjuha dhe shkrimtari", "Autorët e trevës së Veriut të traditës në vështrimin gjuhësor, letrar dhe historik", "Identitete gjuhësore e kulturore", "Martin Camaj për kulturën shqiptare. Shkrimtari dhe albanologu", "Fishta – poeti dhe mendimtari kombëtar", "Fjalori i Shoqërisë "Bashkimi" në 100-vjetorin e tij", "Shkodra, arbëreshët dhe lidhjet italo-shqiptare", "Pavarësia e Shqipërisë dhe albanologjia", "100 vjet të revistës 'Hylli i Dritës'", "200 vjet me De Radën", "Leksikografi Tahir Dizdari dhe turkologët për shqipen", "Mendje të ndritura të kulturës shqiptare", "Personalitete të kulturës shqiptare", "Tomor Osmani – një jetë me albanologjinë", "Komisia letrare shqipe 100 vjet më pas e mendimi albanologjik", "Gjurmime albanologjike", "Kolë Ashta dhe studimet albanologjike ndër vite" *etj., po ashtu edhe i botimeve të kolanës "Studime shqiptare" (30 numra), si dhe i studimeve, monografive e artikujve të botuar në revistat* "Studime filologjike" *(Tiranë),* "Buletin shkencor" *(Shkodër),* "Gjurmime albanologjike" *dhe* "Filologjia" *(Prishtinë) etj..*

J. *Kontributet specifike që sjell projekti ne shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.).*

Ky kërkim shkencor do të ketë rezultate shumë të rëndësishme në fushën e albanologjisë, pasi do të nxjerrë në dritë punime që nuk janë analizuar deri tani, mund të jenë analizuar pak, ose në rastet kur do të shohim fjalorë që janë bërë pjesë e studimeve të mëparshme, qasja e jonë do të jetë ndryshe, sepse do të ndalemi në elemenetet e patrajtuara më parë.

Pjesë e projektit do të jenë:

- P. Giacome Jungg me fjalorin e tij " Fialuur i voghel sccyp e ltinisct mbledhur prei Jak Junkut t' Scocniis Jezu". Shkodër ,1895.
- P. Antonio Busetti " Vocabulario Italiano-Albanese compilato dal P. Antonio Buseti Shkodër,1911.
- Fulvio Cordignano, Dizionario albanese-italiano e italiano-albanese (il nuovo Jungg). Parte Albanese-Italiana. Milano, 1934 (Alb.-It.).
- Eqrem Çabej. Dizionario italiano-albanese. Scutari, 1938 (It.-Alb.).
- Fialuer i Rii i Schypés Perbaam Préi Shoeniiét t' Bashkimit. Shkodër. 1908.
- Fjalori onomastik i Nikolla Gazulli. 1939.

K. *Përfituesit nga projekti:*

Përfituesit direktë:

Përfituesit direktë do të jenë punonjësit shkencorë të QSA, pedagogë të departamentit të Gjuhësisë dhe doktorantët .

Përfituesit indirektë:

Specialistët e gjuhës shqipe, studiues, pedagogë apo edhe studentë të fushës.

L. *Si mendohet t'u bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?*
Rezultate do të bëhen të njohura përmes organizimit të veprimtarive shkencore dhe botimit të punimeve në përmbedhje të posaçme.

M. *Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, metodologjia dhe teknikat që propozohet të përdoren:*

Plani i përgjithshëm :

1. Të kontribojë në njohjen e vlerave albanologjike të krijuara në fushën e leksikologjisë nga autorë të huaj dhe shqiptarë.
2. Të vlerësojë trashëgiminë e lënë prej autorëve të këtyre fjalorëve.
3. Të bëjë të njohur dhe të vlerësojë botimet në fushën e leksikologjisë të shek XIX-XX.
4. Të bëjë traskriptimin dhe studimin e këtyre veprave.
5. T'i promovojë këto vlera përmes punimeve shkencore e botimeve të ndryshme.
6. Dixhitalizimi i fjalorëve.

Periudha e zhvillimit dhe realizimit të projektit saj është 5 vjet. Ai ndahet në nënprojekte të cilat realizohen vit pas viti në periudhën shtator 2021 – shtator 2026.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. as. dr. Rrezarta Draçini

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :

UNIVERSITETI I SHKODRËS
"Luigj Gurakuqi"
Departamenti i Gjuhësisë

Programi i doktoraturës "Gjuhë shqipe"

Nën-projekt

"Kontributi i dhënë nga P. Giacome Jungg në leksikografinë e shqipes "Fialuur i voghel sccyp e ltinisct mbledhur prei Jak Junkut t' Scocniis Jezu"
P. Giacome Jungg Shkodër, 1895"

FIALUUR

I VOGHEL

SCCIP E LTINISCT

MLEDHUN

PREI

P. JAK JUNKUT T'SCOCNIIS JEZU

N'SCKODER T'SCCIPNIIS 1895

A. *Propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike dhe Departamenti i Gjuhësisë: Leksikografi me alfabetin e autorëve të veriut. Kontribut me vlerë në fushë e leksikografisë shqipe. (Fjalorët e shqipes të shek 19-20).*
Kjo fushë studimi është përcaktuar si prioritet nga qeveria shqiptare në fushën e kërkimit shkencor *(duke e renditur si fushën e parë të kërkimit shkencor, teknologjisë dhe inovacionit v.2, dt. 11.05.2018)*, propozuar edhe si pjesë e prioriteteve strategjike të USH me Vendimin e SA nr. 97 nr. 1026 prot., datë 29. 03. 2021 ku "Studimet albanologjike" është njëri prej tyre.

Fusha e Kërkimit shkencor: **Albanologji**

B. Objektivat e programit të cilave u referohet projekti:

Projekti ka për qellim të nxjerrë në pah kontributin e dhënë nga P. Giacome Jungg në leksikografinë e shqipes. " Fialuur i voghel sccyp e ltinisct mbledhur prei Jak Junkut t' Scocniis Jezu" është ndër fjalorët e parë të shqipes, ndaj ka një rëndësi të veçantë.
Fjalori i Jungg është në radhën e veprave që kanë shërbyer si bazë për krijimin e traditës së leksikologjisë shqipe.

- Të kontribojë në njohjen e vlerave albanologjike të krijuara në fushën e leksikologjisë nga Jungg.

- Të bëjë të njohur dhe të vlerësojë trashëgiminë dhe kontributin e tij si pjesë e rëndësishme e studimeve të tjera në fshunë e albanologjisë.
- Të bëjë transkriptimin dhe studimin e fjalorit.
- T'i promovojë këto vlera përmes punimeve shkencore e botimeve të ndryshme.

Ky nën-projekt është pjcë e projktit të doktoraturës: "*Leksikografi me alfabetin e autorëve të veriut*". Kontribut me vlerë në fushë e leksikografisë shqipe. Fjalorët e shqipes të shek XIX-XX.

C. Afati: *Kohëzgjatja* : 2 vite

D. Personeli i Projektit:

Nr.	Emri	Profesioni dhe kategoria e pagës
1.	Prof. as. dr. Rrezarta Draçini	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
2.	Prof. dr. Mimoza Priku	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
3.	Dr.Merita Hysa	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
4.	Dr. Anisa Kosteri	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
5.	Dr. Rezearta Murati	Pedagoge në Departamentin e Gjuhësisë
	Ekspertë të jashtëm	
1.	Francesko Altimari	Universiteti i Kalabrisë
2.	Prof. dr. Mateo Mandala	Universiteti i Palermos
3.	Dr. Gëzim Gurga	Universiteti i Palermos

E. *Argumentimi shkencor i projektit.*

Identifikimi i problemit dhe rëndësia e zgjidhjes së tij:

Leksikografia është ndër fushat kryesore për Albanologjinë dhe studimi i pikënisjes së saj është detyrë për studimet albanologjike. Është kjo arsyeja që objekt i këtij kërkimi shkencor është fjalori i Jungg viti 1895, ndër fjalorët e parë që shënojnë dhe bazën e leksikografisë shqipe. Ky projekt është propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike dhe Departamenti i Gjuhësisë: Leksikografi me alfabetin e autorëve të veriut. Kontribut me vlerë në fushë e leksikografisë shqipe. (Fjalorët e shqipes të shek 19-20).

Autorët e vjetër kanë nisur traditën e leksikografisë , duke vendosur themelet e saj.

- Projekti është i domosdoshëm të ndërmerret në këtë moment, meqë do t'u shërbejë studiuesve që në punën e tyre të pasqyrojnë ato arritje që do të sigurohen nga ky kërkim shkencor.
- Të evidentohet ndihmesa e Fjalorit të Jungg në fushë të albanologjisë e. në veçanti, leksikografi.
- Rezultatet e këtij kërkimi do të ndihmojnë drejtëpërsëdrejti studiuesit të njihen me momente të rendësishme të zhvillimit të leksikografisë shqipe me alfabetin e autorëve të të vjetër.
- Ky kërkim shkencor do të bëjë të mundur që këto gjetje të mund të shohin dritën e botimit, për t'i radhitur pranë veprave të tjera të kësaj natyre. duke iu nënshtruar një analize të thellë shkencore.
- Realizimi i një kërkimi të tillë do të vihet në shërbim të kërkuesve shkencorë në fushë të gjuhësisë brenda dhe jashtë vendit.

- Realizimi i një kërkimi të tillë do të vihet në shërbim të kërkuesve shkencorë në fushë të gjuhësisë brenda dhe jashtë vendit.
- Projekti duhet të financohet nga buxheti i shtetit (fondi i shkollës së lartë për kërkimin shkencor).

F. Punime të kryera deri tani ose që janë në proces në këtë fushë në Institutin e Studimeve Albanologjike (USH) (brenda apo jashtë kuadrit të Programeve Kombëtare të Kërkimit e Zhvillimit):

1. Kolë Kamsi. "*Fjalor i arbërishtes*". botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë, Universiteti i Shkodrës, 2000.
2. Kolë Kamsi "*Shqiptarët e Italisë*". botim i Sektorit Shkencor të Albanologjisë. Universiteti i Shkodrës. 2000.
3. Kolë Ashta. "*Leksiku historik i gjuhës shqipe*". vël. I. II. III. IV. V. VI. VII.
4. Tomor Osmani. *Udha e shkronjave shqipe*. Akademia e Shkencave e Shqipërisë. Tiranë. 2008;
5. Tomor Osmani. *Shekulli i Komisisë Letrare Shqipe (1916-1918)*. Edlora. Tiranë, 2016;
6. *Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare*, Studime shqiptare 13, Camaj Pipa, Shkodër. 2005.
7. Botime të pedagogëve tanë në revistën "*Buletin shkencor*" i USH. "*Studime shqiptare*" apo edhe në revista të tjera shkencore brenda e jashtë vendit etj...

G. Referime kryesore të literaturës në lidhje me problemin:

1. Xanoni. Át Anton (1910). Saa Fialore kaa Shqypia? në Lajmtari i Zemers Jezu Krishtit,
2. Pjesa II, Nr. 12, f. 183-86.
3. Demiraj, Bardhyl (2015). Shkodra - një qendër albanologjike në prag të pavarësisë në
4. Pavarësia e Shqipërisë dhe Albanologjia. Studime shqiptare 21. Shkodër, f. 249-258.
5. Gurakuqi, Karl (1962). Hulumtime gjuhësore: Leksikografija shqipe deri te "Fjalori" i
6. Tiranës". në rev. Shêjzat (Le Pleiadi). nr. 7-8. Romë, f. 257-262.
7. Gurga. Gëzim (2009). Át Francesco Maria da Lecce O. F. M. "Dittionario Italiano-Albanese"
8. (1702). Botim kritik me hyrje dhe fjalësin shqip. Botimet Françeskane. Shkodër.
9. Gosturani. Xheladin (1999) Historia e albanologjisë. Tiranë.
10. Kastrati, Jup (1980). Histori e gramatologjisë shqiptare (1635-1944). Rilindja. Prishtinë.
11. Universiteti i Shkodrës "Luigj Gurakuqi" (2011). Fjalori i Shoqërisë "Bashkimi" në 100-vjetorin e tij. Studime shqiptare 19.
12. Kastrati . Jup(2000). Historia e albanologjisë (1497-1997). Tiranë..
13. Kruja. Mustafa (2011). Problema gjuhe. Omsca-I. Tiranë.
14. Akademia e Shkencave të Shqipërisë (2005). Leksikografia shqipe –trashëgimi dhe
15. perspektivë. Konferencë shkencore (Akademia e Shkencave të Shqipërisë, Instituti i
16. Gjuhësisë dhe i Letërsisë. Tiranë 3 dhjetor 20004). Tiranë.
17. Luli. Fran (2004). Fjalor biblik dhe i termave kishtarë. Camaj-Pipa. Shkodër.
18. Lloshi. Xhevat (1988). Compiling and Editing Bilingual Dictionaries in Albania. in
19. Proceedings of the 3rd EURALEX International Congress. Akadémiai Kiadó. Budapest.
20. pp. 479-487.
21. Universiteti Shtetëror i Tiranës. Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë. Sektori i

22. Leksikologjisë e i Leksikografisë (1972). Studime mbi leksikun dhe mbi formimin e
23. fjalëve në gjuhën shqipe II. Tiranë.
24. Marku. Kastriot (2016). Injac Zamputti - themeluesi i diplomatikës dhe i shkollës
25. historiografi ke shqiptare. në Gegnia. nr. 2. Shkodër. f. 8-26.
26. Osmani. Tomor. (2006). Tradita e sotmja në vështrim gjuhësor I. Camaj-Pipa. Shkodër.
27. Osmani.Tomor. (2008). Udha e shkronjave shqipe. Akademia e Shkencave e Shqipërisë. Tiranë.
28. Osmani. Shefik (2008). Shpalime etnopedagogjike. Vëll. II. Tiranë.
29. Peters. Markus (2013). Át Jak Jungg, themelues dhe nestor i albanologjisë shkodrane,
30. në Hylli i Dritës. Vjeti XXXIII. Nr. 3-4. Shkodër. f. 268-277.
31. Petrota. Gaetano (2008). Populli. gjuha dhe letërsia shqipe [Prof. Papas Gaetano Petrotta.
32. Popolo. Lingua e Letteratura albanese. Palermo. 1932]. Tiranë.
33. Xhuvani, Aleksandër (1990). Vepra II. Tiranë.
34. Sektori Shkencor i Albanologjisë.(2005). Dijetarët francezë për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare, Studime shqiptare 13. Camaj Pipa. Shkodër.

H. *Objektivat e projektit*

Objektivi i zhvillimit:

Fjalori i Jungg (1895) është ndër fjalorët e parë që shënon dhe bazën e Leksikografisë shqipe. Është kjo arsyeja që ky projekt është propozuar si pjesë e Programit të kërkimit shkencor në Qendrën e Studimeve Albanologjike dhe Departamenti i Gjuhësisë: Leksikografi me alfabetin e autorëve të veriut. Kontribut me vlerë në fushë e leksikografisë shqipe. (Fjalorët e shqipes të shek 19-20).

Autorët e vjetër kanë nisur traditën e leksikografisë , duke vendosur themelet e saj. Ky projekt ndalet tek P. Giacome Jungg Shkodër. 1895 dhe synojmë:

- -idendifikimin i Fjalorit si objekt i këtij kërkimi shkencor.
- -gjetjen e studimeve të bëra për fjalorin e Jungg.
- -transkiptimi dhe trasliterimi i fjalorit të Jungg,
- -studimi i Fjalorit për të idendifikuar specifikat e tij.

Objektivat imediate dhe rezultatet e pritshme:

Objektivi 1: *Sjell të reja shkencore në fushën përkatëse.*

Rezultati 1: Njohja me fjalorin e Jungg

Rezultati 2: Ndikimi i tij në studimet gjuhësore

Rezultati 3 : Traskriptimi dhe trasliterimi

Objektivi 2: *Fjalori do të bëhet objekt analize.*

Rezultati 1: Evidentimi i mënyrës së ndërtimit të fjalorit *yë Jungg.*

Rezultati 2: Analizimi i fjalorit të Jungg dhe idendifikimi i rrugës së evoulimit të fjalës shqipe.

Objektivi 3: *Punimet e bëra do te publikohen.*

Rezultati 1: Rezultatet e kërkimit shkencor do të bëhen objekt i një konference shkencore.

Rezultati 2 : Rezultatet e kërkimit do të publikohen në përmbledhje të veçanta në dy pjesë:

1 Ribotimi anastatik i disa fjalorëve.

2. Botimi i rezultateve të studimit.

I. Lidhja e këtyre objektivave dhe rezultateve me projekte të tjera të ngjashme në institucionin tuaj e jashtë tij.

Ky kërkim shkencor është vazhdim i punimeve dhe i veprimtarive të kryera ndër vite, si konferencat albanologjike: "Gjuha dhe shkrimtari", "Autorët e trevës së Veriut të traditës në vështrimin gjuhësor, letrar dhe historik", "Identitete gjuhësore e kulturore", "Martin Camaj për kulturën shqiptare. Shkrimtari dhe albanologu", "Fishta – poeti dhe mendimtari kombëtar", "Fjalori i Shoqërisë "Bashkimi" në 100-vjetorin e tij", "Shkodra. arbëreshët dhe lidhjet italo-shqiptare", "Pavarësia e Shqipërisë dhe albanologjia", "100 vjet të revistës 'Hylli i Dritës'", "200 vjet me De Radën", "Leksikografi Tahir Dizdari dhe turkologët për shqipen", "Mendje të ndritura të kulturës shqiptare", "Personalitete të kulturës shqiptare", "Tomor Osmani – një jetë me albanologjinë", "Komisia letrare shqipe 100 vjet më pas e mendimi albanologjik", "Gjurmime albanologjike", "Kolë Ashta dhe studimet albanologjike ndër vite" etj., po ashtu edhe i botimeve të kolanës "Studime shqiptare" (30 numra), si dhe i studimeve, monografive e artikujve të botuar në revistat "Studime filologjike" (Tiranë), "Buletin shkencor" (Shkodër), "Gjurmime albanologjike" dhe "Filologjia" (Prishtinë) etj..

J. Kontributet specifike që sjell projekti në shkencat fondamentale dhe/ose të aplikuara (përfshirë patenta, etj.)

Ky kërkim shkencor do të ketë rezultate shumë të rëndësishme në fushën e albanologjisë, pasi do të nxjerrë në dritë punime dhe autorë që nuk janë analizuar deri tani, ose njihen pak, siç është P. Giacome Jungg me fjalorin e tij " Fialuur i voghel sccyp e ltinisct mbledhur prei Jak Junkut t' Scocniis Jezu", Shkodër .1895.

Do të të bëjmë krahasime me fjalorët e tjerë të kohës, ndërsa qasja e jonë do të jetë ndryshe, pasi do të ndalemi në elementet e patrajtuara më parë.

K. Perfituesit nga projekti:

Përfituesit direktë:

Përftuesit direktë do të jenë punonjësit shkencorë të QSA, pedagogë të departamentit të Gjuhësisë dhe doktorantët .

Përfituesit indirektë:

Specialistët e gjuhës shqipe, studiues, pedagogë apo edhe studentë të fushës.

L. Si mendohet t'u bëhen të njohura rezultatet e projektit përdoruesve të mundshëm të tyre?

Rezultate do të bëhen të njohura përmes organizimit të veprimtarive shkencore dhe botimit të punimeve në përmbedhje të posaçme.

M. Plani i përgjithshëm i punës dhe ai i detajuar për vitin e parë, metodologjia dhe teknikat që propozohet të përdoren:

Plani i përgjithshëm:

1. Të kontribojë në njohjen e vlerave albanologjike të krijuara në fushën e leksikologjisë nga Jungg.
2. Të vlerësojë trashëgiminë e lënë prej Jungg dhe ndikimin që ka pasur vepra e tij.
3. Të bëjë traskriptimin dhe trasliterimin e fjalorit.
4. Të bëjë studimin e hollësishëm të fjalorit të Jungg, studimin e këtyre veprave, promovojë këto vlera përmes punimeve shkencore e botimeve të ndryshme.

5. Organizimi i një konference dhe një botime për fjalorin e Jungg.

Plani i detajuar:

1.	*Njohja me fjalorin.*	*1 muaj*
2.	*Idendifikimi i botimeve që janë bërë mbi fjalorin e Jungg.*	*2 muaj*
3.	*Transkriptimi, trasliterimi i fjalorit.*	*7 muaj*
4.	*Analizë e leksikut, evoulimi i fjalëve, shtresimi.*	*10 muaj*
5.	*Organizimi i një konference shkencore.*	*2 muaj*
6.	*Botimi materialeve*	*2 muaj*

BUXHETI I PROJEKTIT

Vlerësimi i projektit ***<u>për vitin e parë</u>*** *në mijë lekë.*

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

A. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Mimoza Priku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
2.	Rrezarta Draçini	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
3.	Merita Hysa	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
4.	Anisa Kosteri	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
5.	Rezearta Murati	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25

Totali i pjesshëm (A) : **125 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
1.	Udhëtime brenda vendit	5 udh. x 1 lekë = 5 lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : **5 mijë lekë/vit**

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje te zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -

B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

C.Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara

C.1.Shpenzime për pajisje specifike

A. Shpenzime kapitale

Nr.	Emërtimi	Tipi	Sasia	Njësia	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
Pajisje Profesionale					
1.					
Te tjera					
1.					

Totali i pjesshëm në mijë lekë:

***Vlera e plotë e projektit për vitin e parë* : 130 mijë lekë**

Burimet e financimit të Projektit për vitin e parë të shprehura në %.

Burimet e financimit	%	në mijë lekë
Shuma që do të financohet nga vetë Agjencia Ekzekutuese	100 %	**130**
		-

Totali i pjesshëm : **130 mijë lekë/vit**

*Vlerësimi i projektit **për vitin e dytë** në mije lekë.*

Studime fizibiliteti (Shpenzime për rritjen e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara).

B. Honorare për përgatitje projekti dhe për studimin që do të kryhet :

A.1. Paga (nga Universiteti i Shkodrës "*Luigj Gurakuqi*").

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në Projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej

A.2. Honorare :

Personeli i projektit dhe përqindja e kohës së plotë të punës që do të angazhohet në projekt			Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë	
Nr.	Emri	Koha në %	Paga bazë dhe shtesat	Gjithsej
1.	Mimoza Priku	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
2.	Rrezarta Draçini	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
3.	Merit Hysa	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
4.	Anisa Kosteri	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25
5.	Rezearta Murati	30 %	2.5 lekë/muaj x 10 muaj	25

Totali i pjesshëm (A) : **125 mijë lekë/vit**

B.1.Shërbime nga të tretët (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.2. Shpenzime transporti (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë :

B.3. Shpenzime udhëtimi (për nevojat e studimit të fizibilitetit) (nga USH)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë

B.4. Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë

Totali i pjesshëm në mijë lekë : -B.5. Shpenzime të tjera operative (për nevojat e studimit të fizibilitetit)

Nr.	Emërtimi	Vlerësimi i shpenzimeve në mijë lekë
	Konferencë shkencore	100

Totali i pjesshëm në mijë lekë : **100 mijë lekë/vit**

Viti i financ	Honorare studimi (zëri 230)	Shpenz. Udhët. (zëri 230)	Shërb. të tretët (zëri 230)	Shpenz. Transp. (zëri 230)	Shpenz. Të tjera operat. (zëri 230)	Totali (zëri 230)	Pajisje (zëri 231)	Gjithsej
Viti I	125	5	-	-		130	-	130
Viti II	125	-	-	-	100	225	-	225
Gjithsej :								**355 mijë lekë**

11. *A është institucioni (Agjensia Ekzekutuese) person juridik?* **Po**

12. *Kur është i përgatitur institucioni të fillojë Projektin?* ***Tetor 2021***

13. *Cilat janë risqet e mundshme dhe si do të kapërcehen?*

Mendojme se nuk ka risqe.

Drejtuesi i Grupit Kërkimor

Prof. as dr. Rrezarta Draçini

Firma Data :

Drejtuesi i Agjencisë Ekzekutuese

Prof. dr. Suzana GOLEMI

Firma Data :